

Nr 4

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1963/64 inom försvarsdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

1:o) **Ramberäkning m. m.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 (bilaga 6, punkt 1, s. 11—15 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1963) dels berett riksdagen tillfälle avgiva yttrande med anledning av vad departementschefen anfört rörande ramen för det militära försvaret m. m., dels ock föreslagit riksdagen att för budgetåret 1963/64 medgiva att, därest av beredskapsskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller beredskapsövning eller ock av samma skäl andra särskilda åtgärder måste vidtagas, följande under riksstatens fjärde huvudtitel uppförda, av riksdagen maximerade anslag, nämligen Armén: Övningar m. m., Armén: Underhåll av tygmateriel m. m., Marinen: Övningar m. m., Marinen: Underhåll av fartyg m. m., Flygvapnet: Övningar m. m. samt Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m., må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande överskridas.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lage Svedberg* (I: 193) och den andra inom andra kammaren av herr *Spångberg* och fru *Torbrink* (II: 229), i vilka hemställts att riksdagen vid behandlingen av försvarsanslaget beslutar avslå den i propositionen föreslagna höjningen av utgifterna och sålunda minska anslaget med 406 000 000 kronor,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Lager* och *Adolfsson* (I: 398) och den andra inom andra kammaren av herr *Hagberg m. fl.*, (II: 476), i vilka hemställts att riksdagen beträffande ramen för det svenska försvaret beslutar att de samlade försvarsutgifterna under den tid avrustningsförhandlingarna i Genève pågår inte får överstiga kostnaderna för budgetåret 1962/63, att inga särskilda anslag för s. k. teknisk utveckling skall utgå, att kompensation för löne- och prisstegringar inklusive förbättrad ersättning åt de värnpliktiga skall tas av materiel- och övningsanslag, att sådan forskning som möjliggör framställ-

ningen av svenska atombomber inställes, samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en allsidig försvarsutredning med målsättning att åstadkomma ett rationellt neutralitetsförsvar.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 229 och II: 476.

Departementschefen har under förevarande punkt anfört följande.

»Giltighetstiden för gällande försvarsöverenskommelse utlöper med innevarande budgetår. För att utreda och avge förslag rörande försvarskostnaderna för tiden därefter tillkallades i slutet av år 1961 en parlamentarisk utredning, 1962 års försvarskommitté. Denna har den 22 november 1962 meddelat, att kommittén enats om förslag rörande försvarskostnaderna.

Enligt försvarskommitténs förslag skall hittills gällande ordning med en fixerad ram för utgifterna för det militära försvaret alltjämt tillämpas under budgetåren 1963/67. Basbeloppet skall för budgetåret 1963/64 utgöra 3 780 miljoner kronor. Ramen skall varieras med hänsyn till pris- och löneförändringar. Därtill skall läggas en årlig ökning av 2,5 % för teknisk utveckling. Utanför ramen regleras investeringar i försvarets fabriksfond. Vidare skall ramen enligt hittills tillämpade grunder förändras med hänsyn till besparingar och nya uppgifter. Försvarskommittén förutsätter, att det inom den angivna kostnadsramen skall vara möjligt att bibehålla den försvarseffekt som åsyftades med 1958 års försvarsbeslut. Försvarskommitténs arbete är dock ännu ej avslutat. Fullständigt förslag kan väntas i början av detta år.

Det är enligt min mening i hög grad tillfredsställande, att enighet om försvarskostnaderna mellan de fyra stora riksdagspartierna ännu en gång kunnat nås. Det förslag till försvarsbudget som jag framlägger har gjorts upp med utgångspunkt i försvarskommitténs förslag. I avvaktan på kommitténs slutliga förslag hemställer jag emellertid att flera viktiga anslag tills vidare upptas med beräknade belopp. Jag avser att senare under riksdagen återkomma med slutliga förslag till anslagsäskanden. Min avsikt är att då också framlägga mina synpunkter på riktlinjerna för det militära försvarets framtida utformning.

Utgifterna för det militära försvaret m. m. kommer vid bifall till mina förslag att för nästa budgetår uppgå till 3 919,133 miljoner kronor. Detta belopp har framkommit enligt följande. Utgångspunkt har varit det av försvarskommittén förordade basbeloppet 3 780 miljoner kronor. Till detta har lagts prisregleringsanslag om preliminärt 100 miljoner kronor, anslag om sammanlagt 10,95 miljoner kronor för flygtekniska försöksanstalten, som föreslås skola överföras från tionde huvudtiteln, samt 0,183 miljon kronor för förbandsbibliotek m. m. som tidigare bekostats från anslag under åttonde huvudtiteln. Till ramen har vidare lagts 0,6 miljon kronor för ytterligare kostnader för reservofficerspremier. Utanför ramen har medel beräknats

för bärgning av regalskeppet Wasa (1,1 miljon kronor), priskompensation å kapitalbudgeten för budgetåret 1961/62 (7,5 miljoner kronor), ersättningsbyggnader vid Norrlands dragoner (3,0 miljoner kronor), påbörjande av byggnader för försvarets intendenturförråd i Filipstad (2,0 miljoner kronor) samt anslag till investeringar i försvarets fabriksfond (13,8 miljoner kronor).

Inom det av försvarskommittén angivna basbeloppet har jag tills vidare räknat med följande fördelning (miljoner kronor): armén 1 157, marinen 469, flygvapnet 1 360, gemensamt 547 och kapitalbudgeten 247. Överbefälhavaren har på mitt initiativ satt igång utredningar rörande materielplaner m. m. anpassade till aktuella kostnadsramar.

Efter ytterligare justeringar och tillägg upptas i riksstatsförslaget (i miljoner kronor) för armén 1 157,6, marinen 468,6, flygvapnet 1 359,0, gemensamt 660,6 (häri inräknat anslag för flygtekniska försöksanstalten 10,95 och prisregleringsanslag 100,0) samt kapitalbudgeten 259,5. Härtill kommer för försvarets fabriksverk 13,8 miljoner kronor.

Förslaget att hänföra anslagen för flygtekniska försöksanstalten till försvarsdepartementets verksamhetsområde föranledes av att anstaltens beställningsverksamhet till största delen — cirka 90 % — utgöres av arbeten för det militära försvaret. Jag vill betona, att någon förändring i anstaltens ställning som en Kungl. Maj:t direkt underställd myndighet icke är avsedd; anstalten avses icke heller skola ingå i krigsmakten.

Då flertalet viktiga materielanskaffningsanslag i riksstatsförslaget upptas med beräknade belopp, är de beställningsbemyndiganden som nu föreslås av relativt blygsam omfattning. Föreslagna bemyndiganden framgår av följande sammanställning, i vilken också intagits en beräkning av behovet av betalningsmedel för att likvidera bemyndigandena och dess fördelning på olika budgetår.

Anslag	Förslaget bemynd. i 1 000-tal kr.	Olikviderat bemynd. 30.6.1964	Beräknat utfall		
			1964/65	1965/66	1966/67
Armén: Inventarier m. m.	2 400	2 400	2 000	400	—
» : Anskaffning av drivmedels- utrustning.	2 000	4 000	3 000	1 000	—
Byggnads- och reparationsbered- skapen: Materiel	7 800	7 800	2 600	2 600	2 600
Engångsanskaffning av sjukvårds- materiel	3 000	3 000	3 000	—	—
Vissa signalförbindelser	12 000	17 950	8 000	6 000	2 500
Järnvägskrigsbromateriel	12 000	9 000	3 000	3 000	3 000
Summa	39 200	44 150	21 600	13 000	8 100

1960 års riksdag godkände ett i 1960 års statsverksproposition (bilaga 2, punkt 8) framlagt förslag till införande av en ny form för handläggning

av ärenden rörande den statliga husbyggnadsverksamheten. Enligt förslaget skall byggnadsärendena prövas av Kungl. Maj:t i två omgångar, nämligen dels då byggnadsprogrammet utarbetats, dels ånyo, när projekteringen framskridit så långt att huvudritningar utförts och en noggrann kostnadsberäkning verkställt. Först därefter skall byggnadsföretaget budgetbehandlas i vanlig ordning. Enligt de angivna riktlinjerna handlägges ny-, till- och ombyggnad av hus för statens räkning för en beräknad kostnad överstigande 300 000 kr. Undantagna från den angivna handläggningen av byggnadsärenden är bland andra fortifikatoriska anläggningar.

Erfarenheterna från de senaste åren talar emellertid för att en bättre överblick över kostnaderna för planerade befästningar bör finnas innan statsmakterna fattar beslut. Det har därför i flera fall visat sig lämpligt att låta utföra projektering jämväl av fortifikatoriska anläggningar innan definitivt beslut fattats. Det anförda visar enligt min mening att fördelar kan vinnas om det s. k. tvåstegsförfarandet regelmässigt tillämpas jämväl på befästningsanläggningar för en beräknad kostnad överstigande 300 000 kr. Medel härför bör beräknas under det under fonden för förslag till statsverket uppförda investeringsanslaget Vissa projekteringskostnader. Denna fråga kommer senare att anmälas av chefen för finansdepartementet.

Vid anmälan av medelsbehoven för innevarande budgetår i 1962 års statsverksproposition anförde jag, att regeringen uppmärksam följde den internationella utvecklingen. Om regeringen bedömde att ytterligare medel erfordrades för att momentant höja beredskapen, skulle den icke uppfatta försvarsöverenskommelsen som ett hinder härför. Vad sålunda uttalats äger givetvis alltjämt tillämpning. Jag vill erinra om att efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1962: 127 för innevarande budgetår 20 miljoner kronor anvisats för beredskapsförstärkande åtgärder. För närvarande ger den internationella situationen mig inte anledning föreslå någon motsvarande medelsanvisning.

Nu föreliggande möjligheter att förstärka den personella beredskapen m. m. bör bibehållas. Jag vill erinra om att riksdagen från och med budgetåret 1948/49 budgetårsvis medgivit, att vissa under fjärde huvudtiteln uppförda reservationsanslag må överskridas enligt Kungl. Maj:ts bestämmande, om av beredskapskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller till beredskapsövning eller om andra särskilda åtgärder av samma skäl måste vidtagas. Ett motsvarande bemyndigande erfordras jämväl för nästa budgetår. Jag föreslår, att riksdagens medgivande härtill inhämtas.»

Utskottet. Såsom departementschefen framhållit utgår giltighetstiden för nu gällande försvarsöverenskommelse med innevarande budgetår. 1962 års försvarskommittén har den 22 november 1962 enats om det förslag rörande försvarskostnadernas storlek under budgetåren 1963/67, för vilket departe-

mentschefen redogjort. Efter statsverkspropositionens avlåtande har kommittén avgivit betänkande med fullständigt förslag angående krigsmaktens och civilförsvarets allmänna inriktning, omfattning och kostnader under nyssnämnda tidsperiod. Riksdagen torde därför, såvitt nu är i fråga, senare i vår få taga ställning till förslag från Kungl. Maj:t om riktlinjerna för det militära försvarets framtida utformning.

Med utgångspunkt i försvarskommitténs förslag har departementschefen beräknat utgifterna för det militära försvaret m. m. under nästa budgetår till 3 919,133 milj. kr. Till det av försvarskommittén förordade basbeloppet, 3 780 milj. kr., har departementschefen lagt ett prisregleringsanslag om preliminärt 100 milj. kr., anslag för flygtekniska försöksanstalten om 10,95 milj. kr. samt medel om sammanlagt 0,783 milj. kr. för kostnader för förbandsbibliotek samt för vissa ytterligare kostnader för reservofficerspremier. Utanför ramen har beräknats ett medelsbelopp av 27,4 milj. kr. avseende bärgning av regalskeppet Wasa, priskompensation å kapitalbudgeten för budgetåret 1961/62, vissa ersättningsbyggnader samt, i enlighet med försvarskommitténs förslag, investeringar i försvarets fabriksfond.

I likhet med departementschefen anser utskottet det tillfredsställande, att 1962 års försvarskommitté, i vilken de fyra stora riksdagspartierna varit representerade, enats om försvarskostnadernas storlek under de närmaste budgetåren. Utskottet tillstyrker, att det av försvarskommittén förordade basbeloppet ligger till grund för utgiftsberäkningen för det militära försvaret under nästa budgetår. Under erinran om att riksdagen tidigare godkänt (SU 1961: 104) att eventuella prisförändringar å kapitalbudgetanslag regleras utöver anslagsramen tillstyrker utskottet i princip vad departementschefen anfört rörande beräkningen av totalramen för det militära försvaret m. m. Härav följer att motionerna I: 193 och II: 229 samt, såvitt avser försvarskostnadernas storlek, I: 398 och II: 476 avstyrkas. Med erinran om att någon ändrad inriktning av nuvarande skyddsforskning inom kärnvapenområdet icke ifrågasatts avstyrker utskottet sistnämnda båda motioner jämväl i denna del. Samma motioner, i vad de avse utredning om ändrad målsättning för försvaret, torde icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Med hänsyn till att flygtekniska försöksanstaltens beställningsverksamhet huvudsakligen avser försvaret finner utskottet det motiverat, att anstalten hänföres till försvarsdepartementets verksamhetsområde.

Vad departementschefen anfört i fråga om övergång till det s. k. tvåstegsförfarandet vid handläggning av byggnadsärenden avseende fortifikatoriska anläggningar kan utskottet ansluta sig till. Utskottet förutsätter emellertid, att en dylik övergång sker successivt, vilket synes vara erforderligt för undvikande av förseningar i anläggningsverksamheten. Det av Kungl. Maj:t äskade anslaget till vissa projekteringskostnader har utskottet i annat sammanhang tillstyrkt (SU nr 7, p. 63).

Utskottet finner det angeläget, att nuvarande möjlighet att förstärka den personella beredskapen m. m. bibehålls. Utskottet tillstyrker därför, att Kungl. Maj:t jämväl för nästa budgetår bemyndigas medgiva, att vissa under fjärde huvudtiteln uppförda reservationsanslag må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande överskridas, om av beredskapsskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning eller till beredskapsövning eller om andra särskilda åtgärder av samma skäl måste vidtagas.

Vad departementschefen i övrigt anfört under förevarande punkt har icke givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må avslå motionerna I: 193 och II: 229;

II. att riksdagen må avslå motionerna I: 398 och II: 476, i vad de avse försvarets kostnadsram;

III. att riksdagen må avslå motionerna I: 398 och II: 476, i vad de avse kärnvapenforskning;

IV. att motionerna I: 398 och II: 476, i vad de avse skrivelse till Kungl. Maj:t, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

V. att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört rörande ramen för det militära försvaret m. m.;

VI. att riksdagen må för budgetåret 1963/64 medgiva att, därest av beredskapsskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller beredskapsövning eller ock av samma skäl andra särskilda åtgärder måste vidtagas, följande under riksstatens fjärde huvudtitel uppförda, av riksdagen maximerade anslag, nämligen Armén: Övningar m. m., Armén: Underhåll av tygmateriel m. m., Marinen: Övningar m. m., Marinen: Underhåll av fartyg m. m., Flygvapnet: Övningar m. m. samt Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m., må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande överskridas.

2:o) **Vissa frågor rörande totalförsvarets personalplanering.** Kungl. Maj:t har berett riksdagen (punkt 2, s. 15—22) tillfälle avgiva yttrande med anledning av vad departementschefen anfört beträffande totalförsvarets personalplanering.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 november 1954 uppdrogs åt särskilda sakkunniga — vilka sedermera antagit benämningen 1954 års utredning rörande totalförsvarets personalbehov — att utreda frågan om de värnpliktigas utnyttjande i det totala försvaret. Sedermera

har utredningen även fått i uppdrag att pröva frågan om krigsmaktens behov av värnpliktig personal med teknisk utbildning m. m. Utredningen har den 29 december 1961 avgivit ett betänkande, benämnt Totalförsvarets personalfrågor (SOU 1962: 3). Över betänkandet har yttranden avgivits av ett flertal myndigheter och organisationer.

Betänkandet omfattar tre huvudavsnitt: ett rörande värnpliktskontingentens storlek, ett rörande personal för totalförsvaret och ett rörande s. k. befattningsanalyser. I detta sammanhang behandlas endast vissa av de delar av utredningens betänkande, som gäller frågan om planläggning m. m. av totalförsvarets personaltillgångar, d. v. s. vad utredningen kallat totalförsvarets personaltjänst. Betänkandet i övrigt beräknas bli upptaget till behandling i andra sammanhang. Departementschefen framhåller, att flera spörsmål i betänkandet är av den arten, att det närmast ankommer på berörda myndigheter att överväga desamma under myndigheternas fortsatta planläggningsarbete.

I betänkandet lämnas vissa uppgifter om de befolkningstillgångar, utifrån vilka personalfrågan måste bedömas. Härav framgår bland annat att antalet män i riket mellan åren 1950 och 1970 ökar med inemot en kvarts miljon, varvid dock antalet i åldrarna 20—47 år — de åldrar från vilka krigsmakten hämtar huvuddelen av sin personal — blir i stort sett oförändrat.

Utredningen redovisar vidare vissa uppgifter om krigsmaktens och de civila totalförsvargrenarnas behov av värnpliktiga jämte uppgifter om tillgångarna härav år 1970.

Utredningen anför, utgående från de redovisade uppgifterna, vissa grundläggande synpunkter på totalförsvarets personaltjänst och behandlar härvid först frågan om personaltjänstens inriktning och omfattning. Utredningen anför härvid, att personaltjänstens uppgift allmänt bör angivas vara att säkerställa att landets personella tillgångar används vid krig eller krigsfara på ett sätt som svarar mot målsättningen för totalförsvaret och att erforderliga åtgärder härför vidtas i fred. För att denna allmänna uppgift skall kunna lösas, måste enligt utredningen personaltjänsten i stort omfatta följande, nämligen en inventering och kontinuerlig uppföljning av personalbehov och personaltillgång, en långsiktig planering under hänsynstagande till den personella utvecklingen inom det fredstida samhället, ett fortlöpande arbete för att samordna och normera handläggningen av personalfrågor inom totalförsvaret samt slutligen sådana registreringstekniska och administrativa åtgärder som erfordras för att säkerställa en snabb organisering av totalförsvaret vid krigsutbrott med kort förvarning. — Utredningen behandlar vidare ledningen av totalförsvarets personaltjänst i central instans och föreslår, att den skall utövas av överbefälhavaren och arbetsmarknadsstyrelsen. I regional instans föreslås motsvarande samarbete mellan militärbefälhavare och länsarbetsnämnder. I anslutning härtill

uttalar utredningen, att inom arbetsmarknadsverket fastare arbets- och organisationsformer för försvarsärendenas handläggning bör skapas, varvid den nuvarande försvarssektionen inom arbetsmarknadsstyrelsen bör ombildas till byrå.

Remissinstanserna har i allt väsentligt lämnat utredningens förslag rörande personaltjänstens inriktning och omfattning utan erinringar. Förslaget rörande ledningen i central instans har biträtts av det övervägande antalet remissinstanser. Civildövsvarsstyrelsen hävdar emellertid, att styrelsen i förevarande hänseende bör sidoordnas med överbefälhavaren och arbetsmarknadsstyrelsen. Vidare anför överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap, under hänvisning till förefintligheten av bland annat försvarsrådet och chefsnämnden, att tills vidare ytterligare åtgärder i samordningshänseende icke bör ifrågakomma. Förslaget till ledning i regional instans har föranlett vissa erinringar från civilbefälhavarehall.

Departementschefen anser i likhet med remissmyndigheterna, att utredningens betänkande bidragit till att klarlägga frågeställningarna beträffande totalförsvarets personalförsörjning.

De av utredningen framlagda förslagen i nu aktuell del av betänkandet synes enligt departementschefen för närvarande i stort böra föranleda åtgärder i två hänseenden. Det bör nu sålunda angivas vissa principer för det fortsatta personalplaneringsarbetet inom totalförsvaret, vilket arbete därefter i huvudsak torde böra utföras av de berörda myndigheterna. Vidare torde en viss förstärkning böra ske av organisationen för personalplanering inom den icke militära delen av totalförsvaret. En sådan förstärkning har redan, efter förslag av utredningen, kommit till stånd inom krigsmakten (jfr prop. 1961: 109, s. 113 och 1962: 1, bil. 6, s. 273).

I huvudsak i enlighet med vad utredningen föreslagit bör uppgiften för personaltjänsten inom totalförsvaret allmänt vara att säkerställa att landets personella tillgångar vid krig eller krigsfara användes på det för totalförsvaret lämpligaste sättet och att erforderliga åtgärder härför vidtas i fred. Vad utredningen anfört rörande omfattningen av personaltjänsten kan departementschefen i allt väsentligt biträda.

Vad angår ledningen i central instans av totalförsvarets personaltjänst biträdets utredningens uppfattning att ledningen bör utövas av överbefälhavaren och arbetsmarknadsstyrelsen i samverkan. Det anses angeläget att få hithörande verksamhet samlad på så få händer som möjligt. I anledning av överstyrelsens nyssnämnda uttalande framhålls att, även om den föreslagna koncentrationen till två myndigheter av ledningen av personalfrågorna kommer till stånd, det är självfallet att sådana frågor bör upp-
tas till behandling i chefsnämnden, då de är av principiell natur eller då motsatta intressen gör sig gällande. Beträffande arbetsmarknadsstyrelsen torde denna sedan dåvarande riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap år 1961 omorganiserades i huvudsak redan ha den samordnande ställ-

ning, som utredningen förordat. Det är emellertid enligt departementschefen nödvändigt att styrelsen personalmässigt förstärkes för att kunna utöva de funktioner — avseende, förutom samordning, bland annat planering, prognoser och studier — som den i det föregående angivits böra ha.

Utredningen har vidare framlagt förslag rörande handläggningen av hithörande frågor i regional instans. Enligt departementschefen bör emellertid anstå med ett ställningstagande till ansvarsförhållanden och samverkansvägar i nämnda instans; han erinrar om att försvarsledningsutredningen för närvarande överväger utformningen av totalförsvarets regionala ledningsorganisation. Å andra sidan torde man, i stort sett oberoende av hur ansvars- och samverkansfrågorna i regional instans formellt löses, böra räkna med en intensifierad försvarsplanering vid länsarbetsnämnderna. Enligt hans mening kan det dock anstå med en bedömning även av personalbehovet för försvarsändamål vid nämnderna, bland annat med hänsyn till att viss tid torde åtgå för att inom arbetsmarknadsstyrelsen omsätta nu ifrågakörande allmänna riktlinjer till konkreta arbetsprogram.

De angivna principerna för personalplaneringen inom totalförsvaret bör enligt departementschefen tjäna som utgångspunkt vid fortsatta bedömningen av hithörande frågor. Departementschefen framhåller slutligen att dessa principer också varit utgångspunkt för det förslag om förstärkning av arbetsmarknadsstyrelsens personal för handläggning av försvarsärenden, som framlagts vid anmälan till statsverkspropositionen av arbetsmarknadsstyrelsens avlöningsanslag.

Utskottet finner det värdefullt, att frågeställningarna beträffande totalförsvarets personalförsörjning blivit såsom framhållits belysta i förenämnda betänkande av 1954 års utredning rörande totalförsvarets personalbehov.

Departementschefen har i förevarande sammanhang till behandling upptagit de delar av nyssnämnda utrednings betänkande, som gälla frågan om planläggning m. m. av totalförsvarets personaltillgångar — totalförsvarets personaltjänst — och därvid ansett åtgärder från statsmakternas sida för närvarande påkallade i två hänseenden. Sålunda anses vissa principer för berörda myndigheters personalplaneringsarbete böra angivas. Av departementschefen förordade riktlinjer för berörda arbete innebära i huvudsak följande. Uppgiften för totalförsvarets personaltjänst skall allmänt vara att säkerställa, att landets personella tillgångar i krig eller krigsfara användas på lämpligaste sätt. Personaltjänsten skall omfatta dels inventering och uppföljning av personalbehov och personaltillgång, dels planering under hänsynstagande till den personella utvecklingen i samhället, dels samordning och normering av handläggningen av personalfrågorna, dels ock vissa registreringstekniska och administrativa åtgärder. Ledningen i central instans av personaltjänsten skall utövas av överbefälhavaren och ar-

betsmarknadsstyrelsen i samråd. Den andra åtgärden, som nu anses erforderlig, är att förstärka organisationen för personalplanering inom den icke militära delen av totalförsvaret. Däremot anser departementschefen på närmare angivna skäl, att ställningstagandet tills vidare bör anstå beträffande handläggningen av personaltjänstfrågor i regional instans.

Mot de av departementschefen angivna principerna för totalförsvarets personalplanering synes utskottet icke något vara att erinra. Med hänsyn till den betydelse, som bör tillmätas ifrågavarande verksamhet, synes det nödvändigt att berörda myndigheter ha erforderliga resurser för uppgifternas fullgörande. Utskottet vill erinra om att inom krigsmakten personalförstärkning erhållits för berört ändamål. I årets statsverksproposition har sådan personalförstärkning jämväl föreslagits för arbetsmarknadsstyrelsen. Till detta förslag återkommer utskottet senare under riksdagen.

Departementschefen har uttalat, att av förberörda utredning i övrigt föreslagna åtgärder av skilda slag beträffande personalplaneringen i princip torde få ånyo övervägas och aktualiseras av berörda myndigheter som ett led i det fortsatta löpande planeringsarbetet. Utskottet vill i anledning härav understryka betydelsen av att frågan om prioritering mellan olika totalförsvarsområden, såvitt avser personalbehovets tillgodoseende, bringas till en snar lösning.

Aberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till kända vad utskottet anför.

DRIFTBUDGETEN

Fjärde huvudtiteln

Försvarsdepartementet m. m.

3:o) **Försvarsdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 23 och 24) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för försvarsdepartementet, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Försvarsdepartementet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 095 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 675 000 kr.

Med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1962: 108, SU 101) utnyttjas under innevarande budgetår för försvarsdepartementets samordningsavdelning dels en vid statsrådsberedningen inrättad, för handläggning

av ärenden rörande samordning av beredskapsplanering m. m. avsedd tjänst för byråchef i Br 2, dels ett under statsrådsberedningens avlöningsanslag anvisat medelsbelopp om 38 000 kr. för avlönande av expertis m. m. för samma ändamål. Från och med budgetåret 1963/64 bör denna byråchefstjänst överföras till försvarsdepartementet och ifrågavarande medelsbehov för expertis beaktas vid beräkningen av anslagsposten till ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft under förevarande anslag. Hänsyn härtill har tagits vid anmälan av anslaget Statsrådsberedningen: Avlöningar för nästa budgetår.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor beräknas under försvarsdepartementets avlöningsanslag medel för utbyte av en tjänst för kanslibiträde i Ae 7 mot en kontoristtjänst i Ae 9.

För att tillfälliga behov av personalförstärkning skall kunna tillgodoses i erforderlig utsträckning anses det nödvändigt att — utöver för nyss angivet ändamål — uppräknas anslagsposten Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft med i runt tal 80 000 kr.

Merkostnaderna under förevarande anslag för i det föregående angivna förändringar beräknar departementschefen till 170 000 kr. Härutöver bör anslaget uppräknas med 250 000 kr. för merkostnader till följd av 1962 års avtalsuppgörelse, löneklassuppflyttningar, belastningen m. m. Försvarsdepartementets avlöningsanslag bör därför för nästa budgetår uppföras med $(1\,675\,000 + 170\,000 + 250\,000 =)$ 2 095 000 kr., vilket innebär en anslagshöjning med 420 000 kr.

Utskottet tillstyrker vad Kungl. Maj:t föreslagit under förevarande anslagspunkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för försvarsdepartementet som föranledes av vad departementschefen anförde i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1963;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	54 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	805 000
3. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	70 000

4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 280
5. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	320 000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	300 000
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	523 000
8. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	20 720
	Summa kr. 2 095 000

c) till *Försvarsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 095 000 kr.

4:o) **Försvarsdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 24), innebärande en anslagshöjning av 40 000 kr. — varav 33 000 kr. avser engångskostnader för anskaffning av en ny snabbtelefonanläggning — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 340 000 kr.

5:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 5 och 6, s. 25), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1963/64 anvisa

a) till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.;

b) till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 350 000 kr.

Centrala förvaltningsmyndigheter

FÖRSVARETS CIVILFÖRVALTNING

6:o) **Försvarets civilförvaltning: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, s. 26—32) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarets civilförvaltning, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Försvarets civilförvaltning: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 6 120 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 6 000 000 kr.

Departementschefen har erinrat om att 1962 års höstriksdag efter förslag i

proposition 1962:168 fattat beslut angående organisation m. m. av försvarets centrala intendenturförvaltning (SU 1962: 157; rskr. 367). I enlighet med riksdagens beslut skall försvarets civilförvaltnings bok- och blankettkontor (34 befattningshavare) samt lägerkassedetalj (3 befattningshavare) utgå ur civilförvaltningens organisation. Följande tjänster och befattningar utgår därför från och med nästa budgetår, nämligen för en förste byråintendent i Ao 23, en förste byråsekreterare i Ao 21, en förste tryckeriassistent i Ae 19, en assistent i Ae 17, tre assistenter i Ae 15, en förrådsförvaltare i Ao 13, en förman i Ae 10 (övergångsvis kvarstående), en förrådsförman i Ao 9, en förrådsförman i Ae 9, en kontorist i Ao 9, tre förste förrådsmän i Ae 8, två förrådsmän i Ao 7, sju förrådsmän i Ae 7, två kansli-biträden i Ae 7, en amanuens i reglerad befordringsgång och åtta biträden för skriv- och kontorsgöromål i reglerad befordringsgång (kontorsbiträden) samt för en pensionerad officer (förrådschef) i A: 24 och en pensionerad underofficer (förrådsunderofficer) i A: 18.

Då det för närvarande är ovisst, huruvida innehavarna av de tjänster som skall utgå ur civilförvaltningens organisation kommer att erhålla motsvarande tjänster inom försvarets intendenturverk, kan det bli aktuellt att vissa befintliga tjänster föres på övergångsstat eller övergångsvis kvarstår i organisationen. Kungl. Maj:t har erhållit riksdagens bemyndigande att meddela beslut härom liksom att i övrigt utfärda erforderliga föreskrifter för genomförande av ifrågakvarande organisationsförändringar (prop. 1962: 168, s. 73; SU 157; rskr. 367).

Såvitt avser personalförändringar m. m. från och med nästa budgetår har försvarets civilförvaltning föreslagit, att ämbetsverkets juridiska byrå skall uppdelas på en juridisk byrå och en patentbyrå. Departementschefen anser sig emellertid inte f. n. böra tillstyrka omorganisationen. — Han föreslår däremot, att en ny tjänst för byrådirektör i lönegrad Ag 27 inrättas för juridiska byrån för handläggning av patentärenden.

Departementschefen tillstyrker att en amanuens tjänst vid juridiska byrån utbytes mot tjänst för förste byråsekreterare i Ae 21.

För kameralbyrån tillstyrkes att tjänster för en assistent i Ae 15 och en kontorist i Ae 9 tillkommer.

Departementschefen föreslår vidare att två tjänster för kanslist i reglerad befordringsgång inrättas vid civilförvaltningen i utbyte mot tjänster för en amanuens och en assistent i Ae 15 samt att innehavarna av tre tjänster för kontorist i Ao 9 vid lönebyråns avlöningscentral må förordnas att mot vikariatslön bestrida göromål som ankommer på kansliskrivare i lönegrad Ae 11.

Vid anmälan av utgifterna inom civildepartementets verksamhetsområde (bilaga 14) har framlagts förslag angående inrättande av ett nytt ämbetsverk, statens personalpensionsverk. Härvid föreslås, att frågor om beviljande av reservpensionsförmåner överföres till civilförvaltningen. Departe-

mentschefen föreslår med anledning härav, att en tjänst för förste byråsekreterare i Ae 23 inrättas vid civilförvaltningen (kanslibyrån).

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor (bilaga 2) beräknas medel för uppflyttning av tjänster för en assistent i Ae 15 till Ae 17 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål i reglerad befordringsgång till kanslibiträde i Ae 7.

Medelsbehovet under anslaget minskar till följd av de i det föregående angivna personalförändringarna med omkring 580 000 kr. Med hänsyn till generell lönehöjning och lönegradsuppflyttningar m.m. enligt 1962 års avtalsuppgörelse (prop. 1962: 169) och till löneklassuppflyttningar m. m. samt med beaktande av belastningen under föregående budgetår beräknas emellertid medelsbehovet öka med 700 000 kr. Anslagshöjningen blir därför vid bifall till departementschefens förslag (700 000 — 580 000 =) 120 000 kr. Anslaget bör således uppföras med (6 000 000 + 120 000 =) 6 120 000 kr.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets civilförvaltning som föranledes av vad departementschefen anfört i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1963;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 230 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	3 300
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	2 000 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 795 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	81 700
	Summa kr. 6 120 000

c) till *Försvarets civilförvaltning*: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 6 120 000 kr.

7:o) **Försvarets civilförvaltning: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8, s. 32—34) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 470 000 kr.

Försvarets civilförvaltning har hemställt att anslaget höjes med 135 000 kr. Av ökningen hänför sig ca 100 000 kr. till ökat utnyttjande (övergång till skifttjänstgöring) av ämbetsverkets datamaskinanläggning, vilken i växande omfattning betjänar andra centrala förvaltningsmyndigheter inom försvaret. Departementschefen har i huvudsak inte något att erinra mot civilförvaltningens beräkningar rörande medelsbehovet. Han föreslår därför, att anslaget uppföres med — avrundat — 1 600 000 kr., vilket innebär en höjning med 130 000 kr.

Utskottet tillstyrker den verkställda beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Försvarets civilförvaltning: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kr.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

8:o) **Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, s. 34—37) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets sjukvårdsstyrelse, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 720 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 445 000 kr.

Med anledning av sjukvårdsstyrelsens förslag räknar departementschefen medel för avlöande av ytterligare biträdespersonal hos styrelsen i samband med att denna från armétygförvaltningen övertager ansvaret för telefonväxel i Artillerigården.

Departementschefen kan i förevarande sammanhang inte biträda förslaget om särskilda medel för kontraktsanställning av läkare. Det erinras om att Kungl. Maj:t har erhållit riksdagens bemyndigande att besluta angående anslagsöverskridande till följd av kontraktsanställning (prop. 1962: 169; SU 152; rskr. 341). Departementschefen anser att Kungl. Maj:t bör äga möjlighet att omreglera arbetstiden för två läkarbeställningar vid sjukvårdsstyrelsen till heltid. För ändamålet bör medel beräknas under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Anslaget bör uppräknas med sammanlagt 275 000 kr. med hänsyn till i det föregående nämnda förändringar samt generell lönehöjning och lönegradsuppflyttningar m. m. enligt 1962 års avtalsuppgörelse (prop. 1962: 169 och 195) och till löneklassuppflyttningar m. m. Anslaget bör således uppföras med (1 445 000 + 275 000 =) 1 720 000 kr.

Utskottet tillstyrker under förevarande punkt föreslagna förändringar och verkställda anslagsberäkningar. Utskottet har icke heller funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i samband därmed anfört.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsstyrelse, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	530 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	60 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	84 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	550 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	477 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	18 400
	Summa kr. 1 720 000

b) till *Försvarets sjukvårdsstyrelse*: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 720 000 kr.

9:o) **Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 37 och 38), innebärande en anslagshöjning av 9 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 164 000 kr.

FORTIFIKATIONSFÖRVALTNINGEN

10:o) **Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 38—40), som innebär en anslagshöjning av 90 000 kr. med hänsyn bland annat till att ärenden rörande byggande och underhåll av flygfält m. m. samt markförvärv för flygfält m. m. från och med nästa budgetår skall överföras från flygförvaltningen till fortifikationsförvaltningen (jfr prop. 1960: 1, bil. 6, s. 103 f.), hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kr.

11:o) **Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13, s. 40 och 41) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 340 000 kr.

Under förevarande anslag har från och med budgetåret 1960/61 medel anvisats för viss försöksanläggning för prov med särskilt höga belastningar, s. k. simulator. Totalkostnaderna för simulatören beräknas nu komma att uppgå till 5 000 000 kr. Hittills har för anläggningen sammanlagt 1 800 000 kr. upptagits under förevarande anslag, varav 600 000 kr. för innevarande budgetår. För nästa budgetår beräknar fortifikationsförvaltningen 2 550 000 kr. för ändamålet. Departementschefen anser, att medel för simulatören — en berganläggning med vissa byggnader ovan jord — framdeles ej bör anvisas under förevarande anslag utan under kapitalbudgeten. Med hänsyn till det anförda kan förevarande anslag minskas med 600 000 kr.

För forskningsverksamheten i övrigt beräknar fortifikationsförvaltningen ökningarna av medelsbehovet till 50 000 kr. med hänsyn till prisstegringar m. m. Departementschefen har inte några invändningar mot ämbetsverkets beräkningar. Anslaget bör därför uppföras med (1 340 000 — 600 000 + 50 000 = 790 000) avrundat 800 000 kr.

Utskottet delar departementschefens uppfattning, att kostnaderna för ifrågasvarande försöksanläggning framdeles böra bestridas från anslag under kapitalbudgeten.

Då utskottet kan tillstyrka den verkställda beräkningen av medelsbehovet under anslaget, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kr.

FÖRSVARETS INTENDENTURVERK

12:o) **Försvarets intendenturverks anstalter: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15, s. 42—44) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets intendenturverks anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock

till Försvarets intendenturverks anstalter: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 545 000 kr.

För innevarande budgetår har till Arméintendenturförvaltningen: Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar anvisats ett förslagsanslag av 3 965 000 kr.

Efter förslag i proposition 1962: 168 har riksdagen beslutat (SU 1962: 157; rskr. 367), att arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningens intendenturavdelning och flygförvaltningens intendenturbyrå skall utgå ur organisationen från och med den 1 juli 1963 samt att från och med sagda dag ett för försvaret gemensamt centralt intendenturverk, benämnt försvarets intendenturverk, skall inrättas. Förevarande anstalter kommer att vara underställda detta ämbetsverk. Med hänsyn härtill bör det i riksstaten för närvarande uppförda anslaget Arméintendenturförvaltningen: Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar erhålla ändrad benämning. Departementschefen föreslår, att anslaget från och med budgetåret 1963/64 benämnas Försvarets intendenturverks anstalter: Avlöningar.

Beträffande medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår anför departementschefen följande.

»Det torde vara ofrånkomligt att personalen vid centralförråden för drivmedel besitter viss teknisk kompetens. Med anledning av arméintendenturförvaltningens förslag angående lönegradsuppflyttningar av tjänster vid centralförråd för drivmedel föreslår jag därför att befintliga tjänster för förrådsförvaltare och 14 tjänster för förrådsmästare byts ut mot tjänster för 8 driftingenjörer i Ae 19, 6 ingenjörer i Ae 17 och 14 ingenjörer i högst Ae 15. Då de föreslagna utbytena bör kunna ske redan under innevarande budgetår, föreslår jag i annat sammanhang denna dag, att den i avlöningsstaten för anslaget Arméintendenturförvaltningen: Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar uppförda anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för innevarande budgetår skall få överskridas med erforderligt belopp.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag föreslagit vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor beräknar jag vidare medel för uppflyttning av en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål till kanslibiträde i Ae 7.

Vid anslagsavvägningen beaktar jag vidare, att medel ej erfordras för avlöande av en värmeskötare i Ae 8 och en reparatör i Ag 9 vid arméns intendenturförråd i Karlsborg.

Medelsbehovet beräknas till följd av de angivna personalförändringarna öka med omkring 30 000 kr. Med hänsyn till lönegradsuppflyttningar m. m. och generell lönehöjning för tjänstemän och kollektivavtalsanställda enligt 1962 års avtalsuppgörelser bör anslaget härutöver uppräknas med 550 000 kr. Den sammanlagda anslagshöjningen blir därför (30 000 + 550 000 =)

580 000 kr. Anslaget bör således uppföras med (3 965 000 + 580 000 =) 4 545 000 kr.»

Utskottet tillstyrker, att det i riksstaten för närvarande uppförda anslaget Arméintendenturförvaltningen: Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar från och med nästa budgetår med anledning av 1962 års riksdagsbeslut om inrättande av försvarets intendenturverk erhåller benämningen Försvarets intendenturverks anstalter: Avlöningar.

Under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 2 om överskridande av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal i avlöningsstaten för arméintendenturförvaltningens anstalters avlöningsanslag, tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets intendenturverks anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	11 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	38 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	65 000
4. Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsvis</i>	2 415 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 385 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	604 000
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	27 000
	<hr/>
	Summa kr. 4 545 000

b) till *Försvarets intendenturverks anstalter: Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 4 545 000 kr.

ARMÉTYGFÖRVALTNINGEN

13:o) **Armétygförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16, s. 44—57) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för armétygförvaltningen, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga er-

forderliga övergångsåtgärder vid omorganisation av provskjutningscentralen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för armétygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Armétygförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 30 500 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 27 500 000 kr.

1961 års riksdag har efter förslag i proposition 109 fattat principbeslut, att försvarsgrenschefernas chefskap över respektive försvarsgrenars tygförvaltande verk skall uphöra. I propositionen 1961: 109 (s. 106) uttalades, att genomförandet av beslutet borde ske t. ex. då det nya gemensamma intendenturförvaltningsverket trädde i verksamhet. Med hänsyn till att försvarets intendenturverk organiseras från och med nästa budgetår anser departementschefen tillfället lämpligt att genomföra riksdagens beslut angående chefskapet för armétygförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen. Han föreslår därför, att försvarsgrenschefernas chefskap för respektive verk skall upphöra från och med nästa budgetår. I enlighet härmed bör vid armétygförvaltningen den i personalförteckningen uppförda tjänsten för souschef i Bp 6 utgå och ersättas med en tjänst för chef i samma lönegrad.

Armétygförvaltningen har anmält behov av sammanlagt 42 nya tjänster vid ämbetsverket från och med nästa budgetår samtidigt som 12 tjänster anses kunna indragas. För egen del föreslår departementschefen med anledning av armétygförvaltningens anslagsäskanden, att sammanlagt 18 nya tjänster inrättas och att 13 tjänster indrages vid ämbetsverket från och med nästa budgetår. Enligt departementschefen har strävan nu liksom under de senaste budgetåren varit att i första hand tillgodose önskemålet om en kvalitativ förstärkning av den tekniska personalen inom i stort sett oförändrad personalram. I likhet med armétygförvaltningen finner departementschefen det särskilt angeläget att stärka personalresurserna för anskaffning av stridsfordon.

Armétygförvaltningen föreslår, att provskjutningscentralen inom vapenavdelningen skall omorganiseras och att i samband härmed ballistiska detaljen vid andra vapenbyrån skall utgå ur organisationen och personalen överföras till provskjutningscentralen. Syftet med omorganisationen är att till en enhet inom vapenavdelningen, provskjutningscentralen, sammanföra sammanhållning och utveckling av försöks- och mätteknik samt liknande beräkningstekniska frågor. Provsjutningscentralen föreslås organiserad på centraldetalj, teknisk sektion, skjutfältssektion, handvapendetalj och verkstadsdetalj.

Departementschefen har inte något att erinra mot att provskjutningscentralen omorganiseras på föreslaget sätt. Ej heller har han några invänd-

ningar att rikta mot de förslag till personalförändringar som armétygförvaltningen framlägger i anslutning till omorganisationen utan föreslår därför, att nya tjänster tillkommer för en byrådirektör i Ae 27, en byrådirektör i Ae 25, en byråingenjör i Ae 19, två ingenjörer i Ae 17, en förrådsmästare i Ae 13, en tekniker i Ae 9 och ett tekniskt biträde i Ae 7. Samtidigt bör tjänster för fyra ingenjörer i högst Ae 15, en kansliskrivare i Ao 11, en förste förrådsförman i Ae 10, en förman i Ae 10 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål utgå ur organisationen. En tjänst för förrådsförvaltare i Ao 17 bör vidare utbytas mot tjänst för assistent i samma lönegrad. Slutligen beräknas antalet kollektivavtalsanställda arbetare vid provskjutningscentralen kunna minskas med cirka tio. Vid omorganisationen kan det bli aktuellt att föra den ordinarie kansliskrivartjänsten på övergångsstat eller att vidtaga andra särskilda åtgärder. Med hänsyn härtill bör Kungl. Maj:t inhämta riksdagens bemyndigande att vidtaga erforderliga övergångsanordningar för omorganisationens genomförande.

I fråga om vapenavdelningens kontrollbyrå föreslås att en ny tjänst för förste byråingenjör i Ae 23 inrättas. Samtidigt bör emellertid tjänster för en ingenjör i högst Ae 15 och en tekniker i Ae 10 indragas.

För fordonsavdelningen föreslås två nya tjänster för byråingenjör i Ae 19.

Inom elektroavdelningen bör tillkomma två tjänster för byrådirektör i Ae 25 medan tjänster för en byråingenjör i Ae 19 och en ingenjör i Ae 17 inom avdelningen härvid indrages.

För inköpsavdelningen föreslås att tjänster inrättas för en byråintendent i Ae 21 och en kansliskrivare i Ae 11.

Administrativa byrån (personalkontoret) bör förstärkas med en tjänst för kontorist i Ae 9.

I fråga om normaliebyrån anses en tjänst för förste byråingenjör i Ae 23 böra inrättas vid biblioteket.

Vid materielinspektionen bör tillkomma en tjänst för byråingenjör i Ae 21. I enlighet med armétygförvaltningens förslag räknar departementschefen med att vid bifall härtill en tjänst för ingenjör i högst Ae 15 utgår inom vapenavdelningen.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor beräknar departementschefen vidare medel för uppflyttning av tjänster för en ingenjör i Ae 17 till byråingenjör i Ae 19, en kontorist i Ae 9 till kansliskrivare i Ae 11, en förrådsman i Ao 7 till förrådsförman i Ao 9 och ett kanslibiträde i Ae 7 till kontorist i Ae 9.

Medelsbehovet beräknas till följd av de i det föregående angivna förändringarna öka med omkring 100 000 kr. Med hänsyn till generell lönehöjning och lönegradsuppflyttningar m. m. enligt 1962 års avtalsuppställning

och till löneklassuppflyttningar samt med beaktande av belastningen under föregående budgetår bör anslaget härutöver uppräknas med 2 900 000 kr. Den sammanlagda anslagshöjningen blir därför (100 000 + 2 900 000 =) 3 000 000 kr. Anslaget bör således uppföras med (27 500 000 + 3 000 000 =) 30 500 000 kr.

Utskottet finner det lämpligt, att det vid 1961 års riksdag fattade principbeslutet att försvarsgrenschefernas chefskap över respektive försvarsgrenars tygförvaltande verk skola upphöra genomföres från och med nästa budgetår. Härav följer att tjänsten för souschef i Bp 6 vid armétygförvaltningen bör ersättas med en tjänst för chef i samma lönegrad.

Utskottet tillstyrker den föreslagna omorganisationen av provskjutningscentralen inom armétygförvaltningens vapenavdelning ävensom i samband därmed föreslagna personalförändringar. I anslutning härtill bör Kungl. Maj:t bemyndigas vidtaga erforderliga övergångsanordningar för omorganisationens genomförande.

Vidare tillstyrker utskottet övriga föreslagna personalförändringar beträffande armétygförvaltningen. Jämväl den verkställda beräkningen av ämbetsverkets avlöningsanslag för nästa budgetår synes bära godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för armétygförvaltningen som föranledes av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1963;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga övergångsåtgärder vid omorganisationen av provskjutningscentralen;

c) fastställa följande avlöningsstat för armétygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 600 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	263 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	5 100
4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal	330 000
5. Avlöningar till kollektivavtalsanställd personal, <i>förslagsvis</i>	1 000 000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	14 270 000

7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	8 650 000
8. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	381 900
	Summa kr. 30 500 000

d) till *Armétygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 30 500 000 kr.

14:o) **Armétygförvaltningen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17, s. 57—59) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 650 000 kr.

Armétygförvaltningen har föreslagit att anslaget för nästa budgetår höjes med 205 000 kr., varav 60 000 kr. för kostnader för nya lokaler och 65 000 kr. för ökade annonskostnader med hänsyn bland annat till hög personalomsättning. Departementschefen har i huvudsak inte något att erinra mot ämbetsverkets beräkningar rörande medelsbehovet under anslaget. Han anser emellertid, att anslaget härutöver bör uppräknas med 45 000 kr. med hänsyn till belastningen under posterna till sjukvård, reseersättningar och bränsle. Enligt departementschefen bör anslaget alltså för nästa budgetår uppföras med (1 650 000 + 205 000 + 45 000 =) 1 900 000 kr., vilket innebär en höjning med 250 000 kr.

Utskottet anser sig kunna godtaga departementschefens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Armétygförvaltningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kr.

15:o) **Armétygförvaltningen: Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18, s. 59—61) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för armétygförvaltningens anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till *Armétygförvaltningen*: *Armétygförvaltningens anstalter*: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 9 350 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 8 050 000 kr.

Departementschefen tillstyrker armétygförvaltningens förslag att för nya centralförråd för ammunition skall tillkomma nya tjänster för två kontorister i Ae 9 och två tjänster för maskinpersonal i lönegrad som bestäms av Kungl. Maj:t. Han beräknar även medel för avlönande av ytter-

ligare tio kollektivavtalsanställda förrådsarbetare vid ifrågavarande förråd.

Departementschefen har inte heller något att erinra mot att tjänster för en maskinchef i Ae 15 och en förste maskinist i Ae 13 inrättas för ansvarsmännen vid Stockholms respektive Bodens tygstation i utbyte mot befintliga extra tjänster.

Medelsbehovet beräknas till följd av de angivna personalförändringarna m. m. öka med omkring 200 000 kr. Med hänsyn till lönegradsuppflyttningar m. m. och generell lönehöjning för tjänstemän och kollektivavtalsanställda enligt 1962 års avtalsuppgörelse och till löneklassuppflyttningar samt med beaktande av belastningen under föregående budgetår bör anslaget härutöver uppräknas med 1 100 000 kr. Den sammanlagda anslagshöjningen blir därför (200 000 + 1 100 000 =) 1 300 000 kr. Anslaget bör således uppföras med (8 050 000 + 1 300 000 =) 9 350 000 kr.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer därför,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för armétygförvaltningens anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	105 000
2. Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsvis</i>	4 500 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	3 250 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 435 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	60 000
	<hr/>
	Summa kr. 9 350 000

b) till *Armétygförvaltningen*: *Armétygförvaltningens anstalter*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 9 350 000 kr.

MARINFÖRVALTNINGEN

16:o) **Marinförvaltningen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20, s. 61—63) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 290 000 kr.

Marinförvaltningen har föreslagit, att förevarande anslag höjes med 180 000 kr. Ämbetsverket har därvid anmält ökning i medelsbehovet om

238 000 kr., varav 120 000 kr. för en snabbtelefonanläggning för marininstaben. Å andra sidan minskar medelsbehovet med 58 000 kr. till följd av att intendenturavdelningen utgår ur ämbetsverkets organisation. Departementschefen har i huvudsak inte något att erinra mot ämbetsverkets beräkningar rörande medelsbehovet. Med hänsyn till belastningen under anslagsposterna till sjukvård och bränsle anser han emellertid, att anslaget ytterligare bör uppräknas och föreslår, att detsamma uppföres med 1 500 000 kr., vilket innebär en höjning med 210 000 kr.

Utskottet har funnit sig böra godtaga Kungl. Maj:ts beräkning av anslaget.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Marinförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.

FLYGFÖRVALTNINGEN

17:o) **Flygförvaltningen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22, s. 63—66) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 525 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 650 000 kr.

Flygförvaltningen har föreslagit, att förevarande anslag höjes med 746 000 kr. Ämbetsverket har därvid anmält ökningsar i medelsbehovet om 797 000 kr., varav 186 000 kr. för nya lokaler, 85 000 kr. för personalökning och 350 000 kr. för en snabbtelefonanläggning. Å andra sidan minskar medelsbehovet med 36 000 kr. till följd av att intendentur- och flygfältsbyråerna utgår ur ämbetsverkets organisation samt med 15 000 kr. avseende engångskostnader för budgetåret 1962/63. Departementschefen föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 2 525 000 kr., vilket innebär en höjning med 875 000 kr. Han har i huvudsak inte något att erinra mot ämbetsverkets beräkningar rörande medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår. För personalökning anser departementschefen sig emellertid böra räkna med ett lägre belopp än flygförvaltningen utgått från. Däremot bör anslaget med hänsyn till belastningen under anslagsposterna till reseersättningar och till bränsle enligt departementschefen uppräknas med omkring 75 000 kr. Slutligen anser han, att medel för vissa utgifter av expensnatur — för innevarande budgetår omkring 100 000 kr. — som för närvarande anvisas under anslaget till anskaffning av flygmateriel m. m. framdeles bör beräknas under förevarande anslag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vid fastställande av stat för anslaget taga slutlig ställning till hur detta bör fördelas på olika ändamål.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och tillstyrker därför detsamma.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 525 000 kr.

18:o) **Flygförvaltningen: Datamaskiner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 66), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygförvaltningen: Datamaskiner m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 3 600 000 kr.

FÖRSVARETS FÖRVALTNINGS DIREKTION

19:o) **Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 66—68), innebärande en anslagshöjning om 35 000 kr. till följd av 1962 års avtalsuppgörelse m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets förvaltningsdirektion, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	55 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	17 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	160 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	89 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 000
	Summa kr. 325 000

b) till *Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 325 000 kr.

20:o) **Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 68), innebärande en anslagsminskning av 2 000 kr. med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kr.

Försvarskrafterna

FÖRSVARSTABEN

21:o) **Försvarsstaben: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26, s. 69—73) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försvarsstaben, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarsstaben, med undantag av viss verksamhet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Försvarsstaben: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 9 465 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 8 521 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»Försvarsattachéorganisationen i Moskva omfattar en ständigt tjänstgörande arméattaché samt en marin- och en flygattaché, vardera tjänstgörande sex månader om året. Samtliga försvarsattachéer är tillika ackrediterade i Warszawa; armé- och flygattachéerna dessutom också i Prag. Överbefälhavaren har föreslagit, att en försvarsattachébeställning skall avses för en i Warszawa stationerad försvarsattaché, tillika ackrediterad i Moskva och Prag; samtidigt bör antalet för Moskva avsedda attachébeställningar minska till två. Den tid försvarsattachéer sammanlagt tjänstgör i Moskva bör emellertid icke minska. Båda attachéerna där bör därför tjänstgöra i princip hela året. De i Moskva tjänstgörande attachéerna bör tillika vara ackrediterade i Warszawa och i förekommande fall i Prag. Jag kan tillstyrka en ändring av organisationen i överensstämmelse med vad sålunda föreslagits. Vid bifall härtill bör ortstillägget för vardera i Moskva tjänstgörande attaché utgå med 11 000 kr.; ortstillägget för försvarsattaché i Warszawa bör vara 11 000 kr.

Jag tillstyrker, att en kanslibiträdestjänst i Ae 7 inrättas för sekreterarbete inom operationsledningen. Övriga förslag till inrättande av nya tjänster kan jag inte biträda.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet tidigare denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor beräknar jag medel för utbyte av en tjänst för materialförvaltare i Ao 12 mot en förrådsmästartjänst i Ae 13, en tjänst för tekniker i Ae 9 mot en kansliskrivartjänst i Ae 11, en tjänst för förste vaktmästare i Ae 9 mot en vaktförmanstjänst i Ae 10, två tjänster för portvakt i Ae 8 och en tjänst för portvakt i Ag 8 mot tre vaktmannatjänster i Ae 9, en tjänst för vaktmästare i Ae 7 mot en teknikertjänst i Ae 9 samt en tjänst för kanslibiträde i Ae 7 mot en tjänst för fotograf i Ae 9. Övriga förslag till lönerogleringar kan jag inte biträda.

I anslutning till att försvarsstabens krigshistoriska avdelning indragits från och med innevarande budgetår och verksamheten överförts till militärhögskolan bör vidare tjänster för en arkivarie i Ae 21 och ett kontorsbiträde i Ao 5 utgå ur försvarsstabens personalförteckning.

I det föregående angivna åtgärder innebär ökade utgifter under anslaget med 18 800 kr. Medelsbehovet ökar därjämte till följd av 1962 års löne-reglering, löneklassförändringar m. m. Jag beräknar det ökade medelsbehovet för försvarsstabens avlöningar i den del varom här är fråga till 765 000 kr. Avlöningsstatens summa kommer alltså att uppgå till (7 470 000 + 765 000 =) 8 235 000 kr.

Kostnaderna för viss verksamhet vid försvarsstaben har för budgetåret 1962/63 beräknats till 1 051 000 kr., såvitt avser under förevarande anslag redovisade kostnader. På sätt framgår av en inom försvarsdepartementet upprättad promemoria, som kommer att överlämnas till riksdagens vederbörande utskott, beräknar jag motsvarande kostnader för budgetåret 1963/64 till 1 230 000 kr., vilket innebär en ökning med 179 000 kr.

Förevarande anslag bör alltså uppföras med (8 235 000 + 1 230 000 =) 9 465 000 kr. Anslagsökningen utgör 944 000 kr.»

Utskottet. Föreslagna förändringar beträffande försvarsattachéorganisationen i Moskva och Warszawa, vilka kunna genomföras inom ramen för nuvarande antal försvarsattachébeställningar, finner utskottet lämpliga och tillstyrker alltså att desamma komma till stånd.

Vid sin granskning av övriga under denna punkt eller i den av departementschefen omnämnda särskilda promemorian redovisade förslag till personalförändringar m. m. vid försvarsstaben har utskottet funnit att jämväl dessa böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarsstaben som föranledes av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1963;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsstaben, med undantag av viss verksamhet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 325 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	310 600

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	107 000
4. Ersättningar till särskilt tillkallade sakkunniga	50 000
5. Särskilda löneförmåner för försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer:	
a) Ortstillägg	303 000
b) Prisetjämnings tillägg, <i>förslagsvis</i>	283 400
c) Särskilda förmåner i övrigt, <i>förslagsvis</i>	199 000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 403 500
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 159 000
8. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	94 500
	<hr/>
	Summa kr. 8 235 000

c) till *Försvarsstaben*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 9 465 000 kr.

22:o) **Försvarsstaben: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27, s. 73—75) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 077 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 870 000 kr.

Kungl. Maj:t har från och med den 1 juli 1962 fastställt riktlinjer för reglering av telefonkostnader för bland annat utomlands stationerade försvarsattachéer och biträdande försvarsattachéer. Ifrågavarande kostnader skall enligt beslutet bestridas från förevarande anslag. Departementschefen beräknar för ändamålet ett belopp av 7 000 kr.

Departementschefen beräknar en ökning under anslaget för resekostnader med 25 000 kr., varav 5 000 kr. för höjda järnvägstaxor. För prishöjningar m. m. beräknas 38 000 kr. Överbefälhavarens förslag om höjning av anslaget med sammanlagt 22 000 kr. för teleprinterförbindelse och kartkostnader biträder departementschefen. Under beaktande jämväl av att en engångsanvisning av 16 000 kr. bortfaller för nästa budgetår föreslår han att anslaget höjes med 76 000 kr. Anslaget bör således i den del varom här är fråga uppföras med (973 000 + 76 000 =) 1 049 000 kr.

Kostnaderna för viss verksamhet vid försvarsstaben har för budgetåret 1962/63 beräknats till 897 000 kr. såvitt avser under förevarande anslag redovisade kostnader. På sätt framgår av den under föregående anslag angivna promemorian beräknas motsvarande kostnader för budgetåret 1963/64 till 1 028 000 kr., innebärande en ökning med 131 000 kr. Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget beräknar departementschefen således till

(1 049 000 + 1 028 000 =) 2 077 000 kr., vilket innebär en höjning med 207 000 kr.

Utskottet tillstyrker den av departementschefen verkställda beräkningen av förevarande anslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Försvarsstaben: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 077 000 kr.

23:o) **Försvarsstaben: Övningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 75), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben: Övningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 44 000 kr.

24:o) **Försvarsstaben: Vissa bostadskostnadsersättningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29, s. 75 och 76) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 290 000 kr.

Byggnadsstyrelsen beräknar hyresutgifter m. m. för bostäder åt försvarsattachéer till 350 000 kr. För i samband med skiften på attachéposter uppkommande merkostnader beräknar styrelsen 20 000 kr. Vidare anser byggnadsstyrelsen, att 40 000 kr. bör reserveras för sådana reparations- och underhållsarbeten m. m. vilka hyresgästen enligt ortens praxis har att bekosta samt att 20 000 kr. bör avsättas för utrustning och istandsättning för i samband med personalbyte nyförhyrda lägenheter. Sammanlagt erfordras således enligt byggnadsstyrelsen en medelsanvisning av 430 000 kr.

Departementschefen beräknar hyresutgifterna m. m. för bostäder åt försvarsattachéer till ca 300 000 kr. Därutöver erfordras medel för bostadskostnader för den av departementschefen tillstyrkta försvarsattachén i Warszawa. För ändamålet beräknas ett belopp av 35 000 kr. Därjämte bör anslaget uppräknas för reparations- och underhållskostnader m. m. med 15 000 kr. Anslaget bör således uppföras med 350 000 kr.

Utskottet. Med erinran om att utskottet i det föregående tillstyrkt, att en helårstjänstgörande attaché stationeras i Warszawa, tillstyrker utskottet den under förevarande punkt äskade medelsanvisningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Försvarsstaben: Vissa bostadskostnadsersättningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kr.

ARMÉN**AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL**

25:o) **Armén: Avlöningar till personal å reservstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 77), innebärande en anslagsminskning med 100 000 kr. med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kr.

26:o) **Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 78), innebärande en anslagshöjning av 3 200 000 kr. med hänsyn till lönehöjning enligt 1962 års avtalsuppgörelse, ökat antal tjänstgöringsdagar m. m., hemställer utskottet, att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 11 700 000 kr.

27:o) **Armén: Rekryteringskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33, s. 78—80) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 102 000 kr.

Som närmare redovisas i propositionen föreligger f. n. stora olikheter i det formella förfarings sättet i fråga om tilldelning av medel för skilda rekryteringsändamål. Försvarets civilförvaltning har därför föreslagit, att anslaget Underbefälsrekrytering, som innevarande budgetår är uppfört med 140 000 kr., skall utgå ur riksstaten och att medel för underbefälsrekryteringen framdeles skall anvisas under försvarsgrenarnas anslag till rekryteringskostnader. Departementschefen har inte något att erinra mot förslaget och han tillstyrker i enlighet med civilförvaltningens beräkningar, att förevarande anslag härvid uppräknas med 65 000 kr.

Departementschefen biträder vidare civilförvaltningens förslag att även medel för bestridande av kostnader för framställning av broschyrer för officersrekrytering m. m. framdeles skall bestridas från försvarsgrenarnas rekryteringsanslag. Till följd härav bör från anslaget till publikations- och blankettryck överföras 45 000 kr. till förevarande anslag.

Med anledning av chefens för armén anslagsäskande för nästa budgetår beräknar departementschefen vidare under anslaget 38 000 kr. för intensifierad officersrekrytering och för orientering av yrkesvägledare och yrkesvalslärare. Sammanlagt bör anslaget alltså uppföras med (102 000 + 65 000 + 45 000 + 38 000 =) 250 000 kr.

Departementschefen tillstyrker det framförda förslaget, att försvarsgrenarnas anslag till rekryteringskostnader framdeles uppföres som reservationsanslag.

Utskottet. Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kr.

28:o) **Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34, s. 80—82) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 18 000 000 kr.

Med anledning av försvarets civilförvaltnings och fortifikationsförvaltningens förslag att den för närvarande kollektivavtalsanställda personal som är avsedd för eldningstjänst skall erhålla tjänstemannaanställning föreslår departementschefen att huvuddelen av ifrågavarande personal erhåller sådan anställning. Avlöningskostnaderna för den personal som anställes som tjänstemän bör härvid överföras till försvarsgrenarnas allmänna avlöningsanslag från försvarsgrenarnas anslag till avlöningar till arbetarpersonal. För arméns del föreslås, att sammanlagt 55 arbetare i eldningstjänst erhåller anställning i Ag 7. Med hänsyn härtill bör förevarande anslag nedräknas med omkring 800 000 kr.

Departementschefen föreslår, att förevarande anslag för nästa budgetår höjes med 2 000 000 kr. Vid anslagsavvägningen räknar han härvid med att medelsbehovet ökar med omkring 2 500 000 kr. till följd av 1962 års avtalsuppgörelse. Beredningen av aktuella organisationsförslag är icke avslutad. Det anses emellertid få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om de jämkningar i antalet arbetare som kan föranledas härav. Vid anslagsberäkningen utgår departementschefen från det av chefen för armén anmälda behovet av ytterligare arbetskraft om 22 man. Han beräknar för ändamålet omkring 300 000 kr.

Anslaget bör alltså uppföras med $(18\,000\,000 - 800\,000 + 2\,500\,000 + 300\,000 =) 20\,000\,000$ kr.

Utskottet tillstyrker, att huvuddelen av den i eldningstjänst kollektivavtalsanställda arbetarpersonalen erhåller tjänstemannaställning. Härigenom minskas anslagen till avlöningar till viss arbetarpersonal medan försvarsgrenarnas allmänna avlöningsanslag, vilka avses att anmälas i särskild proposition till årets riksdag, måste uppräknas. Utskottet tillstyrker vidare den verkställda beräkningen av förevarande anslag för nästa budgetår. Mot

vad departementschefen i övrigt anfört under denna punkt har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.

SJUKVÅRD M. M.

29:o) *Armén: Sjukvård m. m.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36, s. 82—84) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 3 935 000 kr.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört i riksstaten med 3 500 000 kr. under benämningen *Armén: Sjukvård*. Från anslaget (liksom från marinens och flygvapnets motsvarande anslag) bestrides emellertid vissa kostnader som icke är att hänföra till sjukvård, exempelvis kostnader för begravningshjälp. Vidare utgår kostnader för undersökningar av vattentäkter, misstänkta såsom smittokällor, från anslaget. Sjukvårdsstyrelsen föreslår därför, att förevarande anslag i fortsättningen benämnas *Armén: Sjukvård m. m.* Motsvarande ändring av anslagsbenämningen bör enligt styrelsen ske beträffande marinens och flygvapnets anslag till sjukvård. Departementschefen tillstyrker, att anslaget benämnas *Armén: Sjukvård m. m.*

För närvarande bestrides kostnaderna för utrotning av ohyra, råttor m. m. från försvarsgrenarnas anslag till bränsle till den del kostnaderna avser resor, traktamenten och desinfektionsmedel. Huvuddelen av kostnaderna hänför sig till armén. Sjukvårdsstyrelsen beräknar medelsbehovet för nästa budgetår till 70 000 kr. och föreslår att ifrågavarande kostnader framdeles skall bestridas från förevarande anslag. Departementschefen anser det emellertid inte lämpligt att medel för angivet ändamål anvisas under anslag till sjukvård. Med hänsyn till att kostnaderna ej heller bör bestridas från bränsleanslagen föreslår han, att medel för ändamålet anvisas under ett särskilt förslagsanslag, *Vissa hälsovårdsåtgärder m. m.* Under detta bör även beräknas medel för hälsovårdsaffischer, undersökningar av vattentäkter m. m. Anslaget anses böra uppföras med 80 000 kr. Departementschefen återkommer med hemställan härom i det följande.

Departementschefen föreslår, att arméns sjukvårdsanslag för nästa budgetår uppföres med 3 935 000 kr., vilket innebär en höjning med 435 000 kr. med hänsyn till ökat antal tjänstgöringsdagar, belastningen m. m.

Utskottet anser sig inte böra motsätta sig att medel för utrotning av ohyra, råttor m. m. anvisas under ett särskilt anslag av 80 000 kr. och återkommer framdeles med hemställan härom.

Beräkningen av förevarande anslag ävensom den av departementschefen förordade ändrade anslagsbenämningen kan utskottet godtaga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Armén: Sjukvård m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 3 935 000 kr.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

30:o **Armén: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 84 och 85), innebärande en anslagshöjning av 700 000 kr. med hänsyn huvudsakligen till taxehöjningar och belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 11 500 000 kr.

EXPENSER M. M.

31:o **Armén: Bränsle m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38, s. 85—87) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 16 200 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 19 400 000 kr.

Från försvarsgrenarnas anslag till bränsle m. m. bestrides för närvarande kostnader för bränsle, elektrisk energi och belysningsmedel, vatten, inre och yttre renhållning samt renhållningsmateriel m. m. Från arméns bränsleanslag bestrides även kostnader för utrotning av skadedjur. Bränsleanslagen förvaltas för närvarande av arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen respektive flygförvaltningen. I anslutning till att ett för försvaret gemensamt intendenturförvaltningsverk, försvarets intendenturverk, inrättas från och med nästa budgetår överföres till fortifikationsförvaltningen frågor angående val och kvalitetsbedömning av bränslen samt ärenden rörande bränsleinventarier. Även el- och vattenförsörjningsfrågorna i vad de avser försvarets fasta anläggningar (inklusive bad) och förhyrda lokaler skall överföras till fortifikationsförvaltningen (prop. 1962: 168, s. 66). Med hänsyn härtill synes det lämpligt att försvarsgrenarnas bränsleanslag uppdelas på två förslagsanslag under varje försvarsgren, ett för bränsle, elenergi, vatten och bad m. m., benämnt *Bränsle m. m.*, och ett för renhållning m. m., benämnt *Renhållning*. Bränsleanslagen kommer att förvaltas av fortifikationsförvaltningen och renhållningsanslagen av det

nya intendenturverket. Som framgår av föregående punkt bör kostnaderna för utrotning av skadedjur m. m. bestridas från ett särskilt anslag.

Arméintendenturförvaltningen beräknar medelsbehovet för bränsle m. m. och renhållning till 21 400 000 kr. för nästa budgetår. För egen del beräknar departementschefen medelsbehovet under anslaget Armén: Bränsle m. m. till 16 200 000 kr. Han räknar härvid inte med särskilda medel för militära intressenter i uppehållsplatser för vilket ändamål ämbetsverket upptagit 400 000 kr. För renhållning beräknar departementschefen 4 700 000 kr., men återkommer med förslag härom under följande punkt.

Utskottet tillstyrker på av departementschefen angivna skäl, att försvarsgrenarnas bränsleanslag uppdelas på två förslagsanslag, ett för bränsle, el-energi, vatten m. m., benämnt Bränsle m. m. och ett för renhållning m. m., benämnt Renhållning. Under förevarande punkt verkställda anslagsberäkningar anser sig utskottet, som under punkt 29 räknat med att kostnaderna för utrotning av vissa skadedjur skola bestridas av ett särskilt anslag, kunna godtaga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Armén: Bränsle m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 16 200 000 kr.

32:o) **Armén: Renhållning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 87) hemställer utskottet, under erinran om vad utskottet anfört under närmast föregående punkt,

att riksdagen må till *Armén: Renhållning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 4 700 000 kr.

33:o) **Armén: Telefon m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 87 och 88), innebärande en med hänsyn till bortfall av vissa engångsutgifter möjliggjord anslagssänkning av 370 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Telefon m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 330 000 kr.

34:o) **Armén: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 88 och 89), innebärande en anslagshöjning av 150 000 kr. med hänsyn till inträffade prishöjningar och ökat behov av expensmateriel, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 300 000 kr.

MATHÅLLNING M. M.

35:o) **Armén: Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42, s. 89—91) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 49 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 45 200 000 kr.

Departementschefen erinrar om att Kungl. Maj:t genom särskilda beslut den 27 oktober och den 15 december 1961 medgivit arméintendenturförvaltningen att för ökad lagerhållning anskaffa livsmedel till en kostnad av högst 4 750 000 kr. Utgifterna härför har inverkat på anslagsbelastningen under budgetåret 1961/62, vilken överstigit anslaget med ca 4,25 milj. kr.

Arméintendenturförvaltningen har föreslagit en höjning av anslaget med 7 200 000 kr. Med utgångspunkt i belastningen under budgetåret 1961/62 samt med beaktande av ifrågakommande antal tjänstgöringsdagar och inträffade prisstegringar m. m. bedömer departementschefen dock att anslagshöjningen kan begränsas till 3 800 000 kr. Anslaget bör alltså uppföras med (45 200 000 + 3 800 000 =) 49 000 000 kr.

Utskottet godtager den verkställda anslagsberäkningen under förevarande punkt och hemställer därför,

att riksdagen må till *Armén: Mathållning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 49 000 000 kr.

36:o) **Armén: Furagering.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 91 och 92), innebärande en anslagsminskning av 800 000 kr. med hänsyn till lägre priser, minskat antal underhållsdagar samt anslagsbelastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Furagering* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

37:o) **Armén: Inventarier m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45, s. 93—96) att dels till *Armén: Inventarier m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 11 000 000 kr., dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar å förplägnadsmateriel för fältbruk må utläggas inom en kostnadsram av 2 400 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 10 000 000 kr.

Arméintendenturförvaltningen har föreslagit, att anslaget höjes med 2 000 000 kr.

Chefen för armén och arméintendenturförvaltningen har återkommit till frågan om att bland annat för anskaffningen av krigsförplägnadsmateriel införa en s. k. rullande materielplan. Framlagt förslag till materielplan för budgetåren 1963/70 upptar anskaffningar till ett sammanlagt värde av 11 500 000 kr. enligt prisläget i maj 1961.

För att i största möjliga utsträckning kunna fortsätta pågående anskaffning av materiel för köttanteringen i fält enligt gällande fördelaktiga leveransavtal har arméintendenturförvaltningen slutligen hemställt om bemyndigande att utöver anslaget utlägga beställningar inom en kostnadsram av 1 435 000 kr. och med betalningsutfall under budgetåret 1964/65.

Anslaget bör enligt departementschefen för nästa budgetår uppföras med 11 000 000 kr., innebärande en höjning med 1 000 000 kr.

Av förevarande anslag bör omkring 1 800 000 kr. avses för likvid av tidigare beställd förplägnadsmateriel för fältbruk. I övrigt anses det få ankomma på Kungl. Maj:t att taga ställning till hur anslaget i huvudsak skall fördelas på skilda ändamål; departementschefen förutsätter dock att inventariebehoven m. m. i samband med flyttning och utbyggnad av vissa förband icke kan tillgodoses i den utsträckning arméintendenturförvaltningen beräknat.

Departementschefen är alltjämt icke beredd att tillstyrka, att riktlinjer för anskaffningen av krigsförplägnadsmateriel fastställas av statsmakterna.

Arméintendenturförvaltningen räknar med att pågående anskaffning av materiel för köttanteringen i fält kommer att fördyras genom att anskaffningen måste uppdelas för att få anpassning till arméns kostnadsram. Om anskaffningen i stället kunde slutföras med utnyttjande av de fördelaktigare villkor som kan erhållas genom beställning i ett sammanhang torde enligt vad departementschefen under hand inhämtat kostnaderna kunna nedbringas från 2 535 000 kr. till i runt tal 2 400 000 kr. Det är enligt departementschefen angeläget att alla möjligheter att förbilliga försvarets materielanskaffning tillvaratages. Han föreslår därför ett beställningsbemyndigande utöver anslaget om 2 400 000 kr. för anskaffning av materiel för köttanteringen i fält. Departementschefen förutsätter härvid, att beställningarna om möjligt sker på sådant sätt att betalningsutfallet till en del fördelas på budgetåret 1965/66.

Utskottet. I likhet med departementschefen delar utskottet alltjämt den uppfattningen, att särskilda riktlinjer för anskaffning av krigsförplägnadsmateriel icke böra fastställas.

Utskottet tillstyrker, att anslaget bestämmas till 11 000 000 kr. Härav bör ca 1 800 000 kr. avses för likvidering av tidigare gjorda materielbeställningar, medan det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om fördelningen i övrigt av anslagsmedlen.

Utskottet har icke något att erinra mot att Kungl. Maj:t bemyndigas att

utöver anslaget inom en kostnadsram av 2 400 000 kr. medgiva utläggande av beställningar å förplägnadsmateriel för fältbruk, varigenom på sätt departementschefen angivit anskaffningen av materiel för kottthanteringen i fält torde kunna förbilligas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) till *Armén: Inventarier m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 11 000 000 kr.;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar å förplägnadsmateriel för fältbruk må utläggas inom en kostnadsram av 2 400 000 kr.

38:o) **Armén: Tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 96), innebärande en anslagshöjning av 120 000 kr. med hänsyn till ökat antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m. fl., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Tvätt* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 4 500 000 kr.

ÖVNINGAR M. M.

39:o) **Armén: Övningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47, s. 97—99) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 39 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 36 175 000 kr.

Vid beräkningen av anslaget för budgetåret 1963/64 bör enligt departementschefen hänsyn tagas till att järnvägstaxorna höjts från och med den 1 juni 1962. Av arméintendenturförvaltningen föreslagen anslagshöjning om 5 130 000 kr. skulle på grund härav behöva uppräknas med 280 000 kr. till 5 410 000 kr. Med hänsyn till den kostnadsram som departementschefen för nästa budgetår räknar med för armén synes det emellertid nödvändigt att begränsa förevarande anslag till 39 000 000 kr., innebärande en höjning med 2 825 000 kr.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Armén: Övningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 39 000 000 kr.

40:o) **Armén: Ökning av drivmedelslagringen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 99), innebärande oförändrad medelsanvisning med formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

41:o) **Armén: Drivmedelsförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 99 och 100), innebärande en anslagsökning av 50 000 kr. med hänsyn främst till höjda järnvägstaxor, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Armén: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 050 000 kr.

42:o) **Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50, s. 100—102) att dels till *Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 3 400 000 kr., dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för drivmedelstjänsten i krig må utläggas inom en kostnadsram av 2 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 300 000 kr.

År 1958 har antagits riktlinjer för anskaffningen av drivmedelsutrustning för arméns krigsorganisation under budgetåren 1958/66. Anskaffningen av drivmedelsmateriel skall enligt dessa ske till en sammanlagd kostnad av 22,3 miljoner kronor (prop. 1958: 110, s. 345). Av de för budgetåren 1958/63 anvisade anslagen har — bortsett från överföring av medel från prisregleringsanslag — för ifrågavarande ändamål anvisats sammanlagt 14,95 miljoner kronor, varav 0,75 miljon kronor för prisstegringar. Under nyssnämnda tidsperiod har medelsanvisningen således uppgått till (14,95 — 0,75 =) 14,2 miljoner kronor enligt prisläget för budgetåret 1958/59, vilket är helt i överensstämmelse med de antagna riktlinjerna.

Enligt riksdagens medgivande har för budgetåren 1961/63, utöver beviljade anslag, beställningar av materiel för drivmedelstjänsten i krig fått utläggas inom en kostnadsram av sammanlagt 6 000 000 kr. med förutsatt jämn fördelning av betalningsutfallet på budgetåren 1962/65.

Chefen för armén och arméintendenturförvaltningen återkommer till frågan om nya riktlinjer för anskaffningsverksamheten avseende bland annat drivmedelsutrustning för krigsbruk (jfr prop. 1962: 1, bil. 6, s. 143), därvid förutsattes att för dylik anskaffning infördes en s. k. rullande materielplan. Framlagt förslag till materielplan för budgetåren 1963/70 upptar under de närmaste sju budgetåren anskaffningar till ett värde av 25,4 miljoner kronor (prisläge maj 1961). Årskvoterna visar en svagt stigande serie från 3,55 miljoner budgetåret 1963/64 till 3,80 miljoner kronor budgetåret 1969/70.

Departementschefen är alltså icke beredd att tillstyrka något utsträckande i tiden av fastställd anskaffningsplan beträffande drivmedelsutrust-

ning för krigsorganisationen. Ej heller anser han sig kunna tillstyrka, att årskvoterna för budgetåren 1963/66 i nämnda plan uppräknas i vidare mån än som är motiverat med hänsyn till förändringar i prisläget.

Departementschefen föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 100 000 kr. till följd av mellan maj 1961 och maj 1962 inträffade prisstegringar. Anslaget bör således uppföras med $(3\,300\,000 + 100\,000 =)$ 3 400 000 kr. Härav torde för anskaffning av drivmedelsutrustning för krigsbruk kunna avses i runt tal 3 200 000 kr., varav 2 000 000 kr. för betalningsutfall å tidigare lämnat beställningsbemyndigande.

Såsom arméintendenturförvaltningen föreslagit bör bemyndigande lämnas att utöver anslaget utlägga beställningar inom en kostnadsram av 2 000 000 kr. Departementschefen förutsätter, att beställningsverksamheten anordnas på sådant sätt att betalningsutfallet fördelas jämnt på budgetåren 1964/65 och 1965/66. Det anses böra få ankomma på Kungl. Maj:t att i vanlig ordning besluta om anskaffningsverksamhetens inriktning.

Utskottet. I likhet med departementschefen anser utskottet, att någon förändring av fastställd anskaffningsplan för budgetåren 1958/66 icke nu bör göras. Utskottet tillstyrker, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 3 400 000 kr. Jämväl det föreslagna beställningsbemyndigandet om 2 000 000 kr. kan utskottet tillstyrka.

Då vad departementschefen i övrigt anfört under förevarande punkt icke föranleder någon erinran från utskottets sida, hemställer utskottet, att riksdagen må

a) till *Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 3 400 000 kr.;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för drivmedelstjänsten i krig må utläggas inom en kostnadsram av 2 000 000 kr.

ANSKAFFNING OCH VÅRD AV HÄSTAR M. M.

43:o) **Armén: Remontering.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51, s. 102 och 103) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 000 kr.

Med hänsyn till att priserna på hästmarknaden visar en starkt stigande tendens är det enligt arméintendenturförvaltningen nödvändigt att räkna med följande förhöjda medelinköpspriser, nämligen för remonter 4 700 (+200) kr., för stamdraghästar 4 000 (+200) kr. samt för ackorddraghästar 3 800 (+300) kr.

Med hänsyn till minskad utrangering av hästar beräknas inkomsterna under anslaget minska med 25 000 kr.

Med erinran om att Kungl. Maj:t genom beslut den 2 november 1962 för innevarande budgetår medgivit en höjning av medelinköpspriset för stam- och ackorddraghästar till respektive 4 000 och 3 800 kr. tillstyrker departementschefen vad arméintendenturförvaltningen föreslagit under förevarande punkt. Anslaget bör således jämväl för nästa budgetår med hänsyn till förefintlig reservation uppföras med ett formellt belopp av 1 000 kr.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Armén: Remontering* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

44:o) **Armén: Uttagning av hästar. Armén: Veterinärvård. Armén: Hundväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 52—54, s. 103—105), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1963/64 anvisa

a) till *Armén: Uttagning av hästar* ett förslagsanslag av 50 000 kr.;

b) till *Armén: Veterinärvård* ett reservationsanslag av 1 000 kr.;

c) till *Armén: Hundväsendet* ett reservationsanslag av 71 000 kr.

TYGMATERIEL M. M.

45:o) **Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56, s. 105 och 106) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 78 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 75 100 000 kr.

Armétygförvaltningen har föreslagit, att anslaget för nästa budgetår höjes med 3,76 milj. kr. Med hänsyn till den kostnadsram departementschefen för nästa budgetår räknar med för armén synes det nödvändigt att begränsa anslagsuppräknningen till 2,9 milj. kr. Anslaget bör således uppföras med $(75,1 + 2,9 =) 78$ milj. kr.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 78 000 000 kr.

46:o) **Armén: Förhyrning av motorfordon m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57, s. 106—108) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 5 800 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 4 250 000 kr.

Med hänsyn till att repetitionsövningarna under budgetåret 1961/62 fick större omfattning än som förutsatts vid beräkningen av vederbörliga anslag för nämnda budgetår (jfr prop. 1962:1, bil. 6, s. 16) medgav Kungl. Maj:t genom beslut den 30 mars 1962 med stöd av riksdagens bemyndigande (prop. 1961:1, bil. 6, punkt 1; rskr. 1961:4) att förevarande anslag fick överskridas med högst 1 460 000 kr. under budgetåret 1961/62. Samtidigt föreskrev Kungl. Maj:t att motsvarande belopp under anslaget Armén: Övningar m. m. skulle såsom besparing tillföras statens budgetutjämningsfond.

Hittills har enligt departementschefen till men för bland annat den ordinarie utbildningsverksamheten stamfordon, i många fall dyrbara specialfordon, måst tagas i anspråk i relativt stor utsträckning vid repetitionsövningarna. Detta har främst varit nödvändigt på grund av att möjligheterna att förhyra fordon varit begränsade. Då enligt vad som upplysts möjligheterna att inleja fordon numera förbättrats, bör en ökad del av repetitionsövningsförbandens behov av person- och lastbilar, traktorer m. m. tillgodoses med förhyrda fordon. Däremot anser departementschefen sig icke kunna biträda av armétygförvaltningen av beredskapsskäl föreslagen ökning av den genomsnittliga inlejnings tiden för fordonen till repetitionsövningsförbanden. Departementschefen vill emellertid erinra om att riksdagen icke haft något att erinra mot att Kungl. Maj:t medgiver förhyrning av ytterligare fordon och utsträckning av den genomsnittliga inlejnings tiden om av beredskapsskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning eller till beredskapsövning eller om andra särskilda åtgärder av samma skäl måste vidtagas.

Med hänsyn till vad sålunda anförts föreslår departementschefen, att antalet förhyrningsdagar under nästa budgetår fastställes till högst 98 000 (+ 24 000). Då departementschefen i likhet med armétygförvaltningen uppskattar det genomsnittliga inlejningspriset till ca 50 kr. per dag, kommer kostnaderna för den föreslagna förhyrningen således att uppgå till $(98\,000 \times 50 =)$ 4 900 000 kr. Härtill kommer reparations- och transportkostnader om sammanlagt ca 900 000 kr. Den erforderliga medelsanvisningen skulle således utgöra $(4\,900\,000 + 900\,000 =)$ 5 800 000 kr. Departementschefen föreslår därför, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 5 800 000 kr., innebärande en ökning med 1 550 000 kr.

Utskottet tillstyrker, att antalet förhyrningsdagar för nästa budgetår fastställes till 98 000. Utskottet kan jämväl biträda den verkställda beräk-

ningen av medelsbehovet. Vad i övrigt anförts under denna punkt föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Armén: Förhyrning av motorfordon m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 5 800 000 kr.

47:o) **Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 108), innebärande en anslagsminskning av 26 000 kr. med hänsyn till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 134 000 kr.

HEMVÄRNEN

48:o) **Armén: Hemvärnets avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59, s. 108—111) att dels godkänna vad departementschefen föreslagit om hemvärnsrådets avskaffande, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för hemvärnets, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till *Armén: Hemvärnets avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 034 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 970 000 kr.

Försvarets civilförvaltning har föreslagit att anslaget höjes med 64 000 kr. huvudsakligen på grund av lönehöjning till följd av 1962 års avtalsuppgörelse. Departementschefen har intet att erinra häremot.

I detta sammanhang anmäles jämväl en särskild framställning av chefen för armén (skr. 12/5 1961), med anledning av förslag av hemvärnsrådet, angående avskaffande av hemvärnsrådet.

Huvuddragen av hemvärnets organisation går tillbaka på beslut av riksdagen år 1940 (prop. 257; SU 183; rskr. 297). Enligt vad som angavs i förenämnda proposition skall hemvärnsrådet stå till chefens för armén förfogande.

I hemvärnsrådet ingår representanter för vissa centrala organisationer. Rådet har till uppgift att följa hemvärnets verksamhet och utveckling och att med avseende därå för chefen för armén framlägga de förslag och önskemål, som må finnas påkallade.

Chefen för armén framhåller, att hemvärnsrådet är avsett som ett organ genom vilket samhället skall ha inblick i och inflytande på hemvärnets. Hemvärnets centrala förtroendenämnd, i vilken huvudsakligen ingår representanter för hemvärnspersonalen, är avsedd att handha främst de frivil-

liga stödmedlen men därjämte också att handlägga hemvärnets interna frågor. En ganska klar gräns synes från början ha skilt rådets och nämndens verksamhetsområden åt. Hemvärnets interna frågor likaväl som hemvärnets samarbete med och beroende av det omgivande samhället måste emellertid enligt arméchefen tagas upp och diskuteras inom hemvärnets egna led och då främst inom centrala förtroendenämnden. På grund av att centrala förtroendenämnden blivit det livaktigaste organet och kommit att övertaga en hel del av hemvärnsrådets tilltänkta uppgifter föreslår arméchefen, att en gemensam plattform skapas för såväl hemvärnets egen representation som samhällets representanter för hemvärnstankens vidmakthållande och stöd genom att hemvärnsrådet avskaffas och förtroendenämnden erhåller vidgad sammansättning.

Departementschefen erinrar om att Kungl. Maj:t den 13 april 1962 (SFS 1962: 115) beslutit om ändrad sammansättning av hemvärnets centrala förtroendenämnd innebärande ökat inflytande i denna från samhällets sida. Med hänsyn härtill torde hemvärnsrådet icke längre behövas. Departementschefen föreslår därför att detsamma avskaffas.

Utskottet. Med hänsyn till att ett flertal representanter för samhället numera ingå i hemvärnets centrala förtroendenämnd, synes hemvärnsrådet icke längre erforderligt. Utskottet anser sig därför kunna godtaga departementschefens förslag om rådets avskaffande.

Hemvärnets avlöningsanslag torde i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag böra för nästa budgetår upptagas med 1 034 000 kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna vad departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1963 föreslagit i fråga om hemvärnsrådets avskaffande;

b) fastställa följande avlöningsstat för hemvärnets, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	139 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	80 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	660 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	40 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	111 100
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 700

Summa kr. 1 034 000

c) till *Armén: Hemvärnets avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 034 000 kr.

49:o) **Armén: Hemvärnets omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60, s. 111—113) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 753 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 710 000 kr.

Försvarets civilförvaltning föreslår att anslaget uppräknas med 34 000 kr. Å ena sidan räknar ämbetsverket härvid med ökning i medelsbehovet om 41 000 kr., varav bland annat 24 000 kr. för uppräkning av medlen för bidrag till anskaffning av expeditions- och förrådslokaler, medan anslaget å andra sidan minskas med 7 000 kr. för bortfall av vissa engångskostnader. — Departementschefen tillstyrker civilförvaltningens förslag.

Under punkten behandlas vidare frågan om hemvärmäns förmåner vid resa till sammanträden med hemvärnets regionala representations- och verkställande organ. Enligt departementschefen bör hemvärnsman vid resa för deltagande i sammanträde med försvarsområdes förtroendenämnd få åtnjuta, förutom fri resa enligt för närvarande gällande bestämmelser, traktamente enligt allmänna resereglementet. Detta medför en merkostnad av 9 000 kr. för år. Det anses få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om erforderlig ändring i hemvärnskungörelsen.

Anslaget bör alltså uppföras med $(710\ 000 + 9\ 000 + 34\ 000 =)$ 753 000 kr.

Utskottet tillstyrker, att hemvärnsman vid resa för deltagande i sammanträde med försvarsområdes förtroendenämnd får åtnjuta jämväl traktamente enligt allmänna resereglementet. Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot verkställd anslagsberäkning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 753 000 kr.

50:o) **Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61, s. 113—115) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 725 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 550 000 kr.

I skrivelse den 21 september 1962 har rikshemvärnschefen anhållit om särskilda medel för reparationer m. m. av byggnader, som disponeras av stridsskolan. Enligt rikshemvärnschefen har stridsskolans byggnader och inventarier med tillgängliga medel icke kunnat hållas i sådant skick som motsvarar nutida krav i bland annat hygieniskt avseende. Sålunda har det i samband med av försvarets sjukvårdsstyrelse förrättad hygieninspektion

vid skolan befunnits erforderligt att reparera köks- och ekonomilokalerna, förnya viss kyl- och maskinutrustning m. m. Kostnaderna för att genomföra nämnda åtgärder uppgår enligt rikshemvärnschefen till 105 000 kr., vilka medel anses erforderliga före den 1 mars 1963. Försvarets civilförvaltning, som yttrat sig i ärendet, har tillstyrkt att hemvärnsfonden för ifrågasvarande ändamål beredes särskilt bidrag med erforderligt belopp. Då någon höjning av bidraget till hemvärnsfonden icke torde kunna rymmas inom ramen för hemvärnets intendenturmaterielanslag för innevarande budgetår, räknar civilförvaltningen med att för ändamålet erforderliga medel anvisas på tilläggsstat. Vidare har civilförvaltningen i skrivelse den 9 oktober 1962 — med anledning av att hemvärnsfonden hemställt om befrielse från skyldigheten att bestrida kostnader för arrendering av mark för hemvärnets stridsskolas behov — bland annat föreslagit, att hemvärnsfonden beredes komensation för vissa ökade arrendekostnader. Denna kostnadsökning, som enligt civilförvaltningen utgör 1 100 kr., sammanhänger med att stridsskolans övningsterräng år 1958 utvidgades på grund av tillkomsten av tyngre vapen och användning av spräng- och minmateriel m. m. vid hemvärnets.

Departementschefen finner det angeläget, att av rikshemvärnschefen föreslagna åtgärder för upprustning av hemvärnets stridsskola vidtages. Det torde vara till fyllest om härför erforderliga medel ställes till förfogande under budgetåret 1963/64. Vid beräkningen av anslaget för nästa budgetår beaktar departementschefen jämväl den ökning av medelsbehovet för intendenturmateriel med 68 000 kr. till hemvärnets som arméintendenturförvaltningen anmält. Han föreslår, att anslaget uppföres med 725 000 kr., innebärande en höjning med 175 000 kr. Liksom tidigare torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa bidraget till hemvärnsfonden för underhåll m. m. av hemvärnets stridsskola. Departementschefen förutsätter, att för nyssnämnda upprustning av stridsskolan erforderliga medel inräknas i bidraget för nästa budgetår. Om så skulle visa sig erforderligt synes jämväl viss ytterligare uppräknings av bidraget kunna ske inom ramen för det föreslagna anslaget.

Utskottet, som vill understryka angelägenheten av att av rikshemvärnschefen föreslagna åtgärder för upprustning av hemvärnets stridsskola komma till stånd, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt. Mot vad departementschefen i samband därmed anfört synes icke något vara att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 725 000 kr.

51:o) **Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 116), innebärande en anslagshöjning av 145 000 kr. på grund av prisstegringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 4 815 000 kr.

MARINEN

AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL

52:o) **Marinen: Avlöningar till personal å reservstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 117), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 135 000 kr.

53:o) **Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66, s. 117 och 118), innebärande en till följd av minskat antal tjänstgöringsdagar och bortfall av stipendier till mariningenjörer möjliggjord anslagsminskning av 450 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 100 000 kr.

54:o) **Marinen: Rekryteringskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67, s. 118 och 119) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 265 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 115 000 kr.

Departementschefen har i det föregående föreslagit, att försvarsgrenarnas anslag till rekryteringskostnader uppföres som reservationsanslag.

Vid bifall till i det föregående vid anmälan av arméns rekryteringsanslag framlagt förslag att anslaget Underbefälsrekrytering skall utgå ur riksdagen, bör förevarande anslag uppräknas med 77 000 kr. Från förevarande anslag bör vidare bestridas kostnaderna för sådant publikationstryck för rekryteringsverksamheten som för närvarande belastar anslaget Publikations- och blanketryck. Departementschefen räknar med 70 000 kr. för ändamålet nästa budgetår. Slutligen räknar han med att anslaget med hänsyn till höjningen av järnvägstaxorna bör uppräknas med 3 000 kr.

Anslaget bör alltså uppföras med (115 000 + 77 000 + 70 000 + 3 000 =) 265 000 kr., vilket innebär en höjning med 150 000 kr.

Utskottet, som i det föregående icke haft något att erinra mot under anslaget Armén: Rekryteringskostnader framlagda förslag, berörande försvarsgrenarnas rekryteringsanslag, tillstyrker den verkställda beräkningen av förevarande anslag för nästa budgetår.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Marinen: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 265 000 kr.

55:o) **Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68, s. 119) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 11 750 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 10 750 000 kr.

Vid anmälan av anslaget Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal har departementschefen föreslagit, att huvuddelen av den för närvarande kollektivavtalsanställda personal som är avsedd för eldningstjänst skall erhålla tjänstemannaanställning. Han föreslår därför, att sammanlagt 10 arbetare i eldningstjänst vid marinen erhåller anställning i Ag 7. Avlöningskostnaderna för denna personal överföres härvid till marinens allmänna avlöningsanslag. Härvid kan förevarande anslag minskas med 150 000 kr.

Departementschefen föreslår, att anslaget höjes med 1 000 000 kr. Han räknar härvid med att medelsbehovet ökar på grund av 1962 års avtalsuppgörelse med omkring 1 150 000 kr. Med hänsyn till förenämnda överföring av avlöningskostnaderna begränsas anslagshöjningen emellertid till 1 000 000 kr. Anslaget bör alltså uppföras med (10 750 000 + 1 000 000 =) 11 750 000 kr.

Utskottet, som under punkten 28 i det föregående tillstyrkt att huvuddelen av den för närvarande i eldningstjänst kollektivavtalsanställda personalen tjänstemannaanställes, anser sig böra godtaga den verkställda anslagsberäkningen under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 11 750 000 kr.

SJUKVÅRD M. M.

56:o) **Marinen: Sjukvård m.m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, s. 120 och 121), innebärande en anslagshöjning av 160 000 kr.

med hänsyn till ökat antal tjänstgöringsdagar, belastningen m. m., hemställer utskottet, under erinran om vad utskottet anfört under punkten 29 i det föregående,

att riksdagen må till *Marinen: Sjukvård m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 060 000 kr.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

57:o) **Marinen: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, s. 121), innebärande en anslagshöjning av 100 000 kr. med hänsyn till höjda järnvägstaxor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 3 100 000 kr.

EXPENSER M. M.

58:o) **Marinen: Bränsle m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 72, s. 121 och 122) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 6 100 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 8 400 000 kr.

Vid anmälan av arméns motsvarande anslag har departementschefen föreslagit att försvarsgrenarnas anslag till bränsle uppdelas på två förslagsanslag, ett för bränsle, elenergi, vatten och bad m. m. och ett för renhållning m. m.

Marinförvaltningen beräknar med hänsyn till lönehöjningar m. m. medelsbehovet för bränsle m. m. och renhållning till 8 650 000 kr. för nästa budgetår. Departementschefen har i stort sett inte något att erinra mot ämbetsverkets beräkningar. Han föreslår, att anslaget *Marinen: Bränsle m. m.* uppföres med 6 100 000 kr. För renhållning beräknas 2 550 000 kr.

Utskottet, som under punkten 31 i det föregående tillstyrkt, att försvarsgrenarnas bränsleanslag uppdelas på två förslagsanslag, anser sig böra godtaga den verkställda anslagsberäkningen under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Marinen: Bränsle m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 6 100 000 kr.

59:o) **Marinen: Renhållning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 122), hemställer utskottet, under erinran om vad som anförts under närmast föregående punkt,

att riksdagen må till *Marinen: Renhållning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 550 000 kr.

60:o) **Marinen: Telefon m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 122 och 123), innebärande en anslagshöjning med 30 000 kr. med hänsyn till fortlöpande utbyggnad av de marina trådförbindelserna m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Telefon m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 180 000 kr.

61:o) **Marinen: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 123), innebärande en anslagshöjning med 40 000 kr. med hänsyn till ökat behov av annonsering, prishöjningar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 450 000 kr.

MATHÅLLNING

62:o) **Marinen: Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76, s. 123—125) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 17 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 14 700 000 kr.

Departementschefen erinrar om att Kungl. Maj:t genom beslut den 1 december 1961 medgivit marinförvaltningen att för ökad lagerhållning anskaffa livsmedel till en kostnad av högst 1 000 000 kr. Utgifterna härför har belastat förevarande anslag under budgetåret 1961/62 och medfört ett över-skridande av ca 350 000 kr.

Marinförvaltningen har föreslagit, att anslaget höjes med 2 200 000 kr. För egen del föreslår departementschefen med utgångspunkt i belastningen under budgetåret 1961/62 samt med beaktande av ifrågakommande ökade antal tjänstgöringsdagar och inträffade prishöjningar, att anslaget uppföres med 17 000 000 kr., innebärande en ökning med 2 300 000 kr.

Utskottet har icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Marinen: Mathållning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 17 000 000 kr.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

63:o) **Marinen: Beklädnad m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77, s. 125 och 126) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 7 500 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 7 600 000 kr.

Marinförvaltningen har föreslagit, att anslaget höjes med 320 000 kr. på grund av prisstegringar och ökat antal tjänstgöringsdagar.

Inom den kostnadsram departementschefen för nästa budgetår räknar med för marinen anses förevarande anslag böra uppföras med 7 500 000 kr., innebärande en minskning med 100 000 kr. Departementschefen påpekar, att en tillämpning av beräkningsgrunderna för arméns motsvarande anslag skulle innebära en ytterligare begränsning av medelstilledningen under förevarande anslag.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Marinen: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 7 500 000 kr.

64:o) **Marinen: Inventarier m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 78, s. 127—129) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 500 000 kr.

Marinförvaltningen har föreslagit, att anslaget för nästa budgetår höjes med 1 310 000 kr., varav 485 000 kr. för engångsanskaffning och reparation av inventarier m. m. och 790 000 kr. för inventarier och förplägnadsmateriel för nya lokaler.

För egen del föreslår departementschefen att anslaget uppföres med 2 000 000 kr. Inom den föreslagna anslagsramen bör det vara möjligt att tillgodose huvuddelen av anmälda behov av inventarier m. m. för nytillkommande lokaler.

Utskottet anser sig böra godtaga vad Kungl. Maj:t föreslagit under denna punkt och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Marinen: Inventarier m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

65:o) **Marinen: Tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 129), innebärande en anslagshöjning av 50 000 kr. med hänsyn till ökat antal tjänstgöringsdagar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Tvätt* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kr.

ÖVNINGAR M. M.

66:o) **Marinen: Övningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80, s. 129—131) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 23 500 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 21 900 000 kr.

Marinförvaltningen har föreslagit att anslaget höjes med 1 890 000 kr.

Med hänsyn till den kostnadsram som departementschefen för nästa budgetår räknar med för marinen synes det nödvändigt att begränsa höjningen av förevarande anslag till 1 600 000 kr. Anslaget bör således uppföras med $(21\,900\,000 + 1\,600\,000 =)$ 23 500 000 kr.

Utskottet anser sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Marinen: Övningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 23 500 000 kr.

67:o) **Marinen: Drivmedelsförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 131), innehärande en anslagshöjning av 50 000 kr. för nytillkommande behov av vissa förrådsinredningar, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Marinen: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

68:o) **Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 82, s. 131 och 132) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 415 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 150 000 kr.

Marinförvaltningen har föreslagit, att anslaget uppräknas med 265 000 kr. Denna relativt sett stora ökning hänför sig främst till anskaffning av drivmedelsmateriel för tillfälliga helikopterbasar. Under senare år har betydande helikopteranskaffningar skett eller beslutats. För att på bästa sätt utnyttja dessa helikoptrar synes det angeläget att bland annat förbättra drivmedelsförsörjningen till de inom helikoptrarnas operationsområden utspridda baserna. Departementschefen anser sig därför böra tillstyrka, att anslaget höjes med av marinförvaltningen föreslaget belopp och således uppföres med $(150\,000 + 265\,000 =)$ 415 000 kr.

Utskottet. Med hänsyn till vad departementschefen anfört anser utskottet det motiverat att avsevärt höja förevarande anslag. Med tillstyrkan till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 415 000 kr.

69:o) **Marinen: Materialförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 132 och 133), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Materialförråd m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 255 000 kr.

70:o) **Marinen: Hundbevakningstjänsten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84, s. 133), innebärande en anslagsuppräkning av 9 000 kr. till anslagets tidigare nivå, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kr.

FLYTANDE MATERIEL, VAPENMATERIEL M. M.

71:o) **Marinen: Underhåll av fartyg m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86, s. 134—136) att dels till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 50 430 000 kr., dels ock bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att för beredande av rörelsemedel åt Stockholms örlogsvarv tillhandahålla marinförvaltningen en rörlig kredit av 5 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 46 000 000 kr.

Marinförvaltningen har föreslagit, att anslaget höjes med 10 400 000 kr.

Vid beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår har marinförvaltningen utgått från gällande planer för fredsrustningar, anskaffningar och utrangeringar samt även beaktat enligt ämbetsverket rimliga krav på godtagbar materielberedskap. Det väsentligt ökade behovet av underhållsmedel anses bero på ett flertal samverkande faktorer. Ämbetsverket anför här-
om följande.

Med hänsyn till marinens totala kostnadsram har under de senaste åren medel för underhåll kunnat äskas endast i begränsad utsträckning, vilket tvingat till eftersättande av underhållet på i första hand äldre beredskapsställd materiel, trots att den tillgängliga reservationen under anslaget tillåtits nedgå avsevärt. Ett fortsatt eftersättande av materielunderhållet är icke nu längre möjligt utan allvarliga konsekvenser för den marina beredskapen.

Vissa av de särskilda underhållsåtgärder, som med Kungl. Maj:ts medgivande vidtagits vintern 1961/62, har inneburit avhjälpande av brister, vilka icke ens långsiktigt kunnat inrymmas i marinförvaltningens planer vid ungefärligen oförändrad underhållsvolym.

Det allmänt kända prekära vakansläget i fråga om marinens tekniska personal har medfört ett väsentligt ökat krav på underhållsanstalternas medverkan i det löpande underhållet på rustade fartyg och landförband.

Haverikostnader för såväl marinens fartyg som helikoptrar har under det senaste budgetåret belastat anslaget i väsentligt större omfattning än beräknat. Mot bakgrund av detta samt med hänsyn till hittills under innevarande övningsår inträffade haverier torde det vara befogat att i fortsättningen avsätta ett avsevärt ökat belopp för haverikostnader. För verksamheten vid Karlskronavarvet AB kan tills vidare räknas med en generell kostnadsökning på cirka 15 % utöver »normala» pris- och lönestegringar jämfört med läget före bolagsbildningen. Den i föregående års anslagsskrivelse omnämnda koncentrationen av större översyner (generalöversyner) under perioden 1962—65 bidrager ävenledes. Den kontinuerligt ökande kompliciteten framför allt beträffande tele- och robotmateriel ger slutligen även en stegrad kostnadskurva.

Trots den begärda anslagshöjningen blir det enligt marinförvaltningen nödvändigt att även i fortsättningen utsträcka intervallerna mellan besiktningar och översyner på avfuktade fartyg och annan förrådsställd materiel, vilket anses medföra viss osäkerhet beträffande den materiella beredskapen. Det torde enligt ämbetsverket vidare bli nödvändigt att under år 1963 lägga upp vissa äldre minsvepare.

Departementschefen erinrar i sammanhanget om att 1960 års riksdag efter förslag i propositionen 1960: 184 angående omorganisation av örlogsvarven bland annat beslutat om en rörlig kredit av 5 000 000 kr. åt marinverkstäderna i Stockholm (SU 1960: 206; rskr. 402). Dessa verkstäder har numera — i anslutning till vad som förutsatts i förenämnda proposition — enligt av Kungl. Maj:t den 28 juni 1962 fastställd provisorisk organisation för Stockholms örlogsvarv från och med den 1 juli 1962 ombildats till en verkstadsavdelning, 1. klass verkstad, ingående i örlogsvarvet. Med hänsyn till att omfattningen av verkstadsrörelsen i Stockholm under de närmaste åren icke torde nämnvärt förändras synes den tidigare för marinverkstäderna medgivna rörliga krediten med oförändrat belopp böra överföras på marinförvaltningen — som i tekniskt och ekonomiskt avseende centralt svarar för verkstads tjänsten vid marinen — för beredande av rörelsemedel åt örlogsvarvet.

Enligt förenämnda organisationsbeslut skall vidare från och med den 1 juli 1963 vid Stockholms örlogsvarvs verkstadsavdelning tillämpas de av Kungl. Maj:t den 10 april 1953 meddelade bestämmelserna rörande redovisning av tillgångar och skulder m. m. vid vissa försvarsverkstäder i stället för motsvarande av Kungl. Maj:t den 30 juni 1947 meddelade bestämmelser för örlogsvarvens marinverkstäder. Härigenom kommer redovisningen, främst med avseende på självkostnadsberäkningar, att förenklas.

Bland annat kommer sålunda rörelsen att från och med nästa budgetår icke belastas med hyreskostnader för den å försvarets fastighetsfond redovisade fasta egendom som disponeras av verkstäderna. Den ersättning som för innevarande budgetår tillförts fastighetsfonden för ifrågavarande ändamål (400 000 kr.) bortfaller alltså. Härigenom minskar utgifterna under förevarande anslag och inkomsterna under fastighetsfonden med angivet belopp.

Inom den kostnadsram departementschefen för nästa budgetår räknar med för marinen bör underhållsanslaget uppföras med 50 430 000 kr., innebärande en höjning med 4 430 000 kr. Utöver anslagsbeloppet torde för verksamheten under nästa budgetår även kunna disponeras cirka 3 000 000 kr. av till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel under anslaget.

Utskottet. Marinförvaltningen har anmält ett väsentligt ökat behov av underhållsmedel. Såsom framgår av det föregående anses ökningen bero på ett flertal samverkande faktorer. Bl. a. har utskottet fäst sig för den kostnadsökning utöver »normala» pris- och lönestegringar, som träffat beställningar vid Karlskronavarvet AB jämfört med tiden före bolagsbildningen. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att Kungl. Maj:t i propositionen 1961:110 (punkt 17) anmält, att bolaget vid prissättningen av för marinförvaltningens räkning utförda arbeten m. m. måste beakta vissa kostnader (pensionskostnader, kostnader för olycksfall i arbetet, försäkringskostnader m. m.), från vilka de förutvarande marinverkstäderna i Karlskrona kunnat bortse. Vidare ansågs bolaget böra i sina priser inkalkylera vinstpålägg för att bl. a. erhålla möjlighet till fortlöpande modernisering av driften. Å andra sidan bedömdes beslutade nyinvesteringar vid bolaget successivt komma att förbättra effektiviteten i de marina arbetena. Utskottet hade inget att erinra häremot (SU 104).

Enligt vad utskottet under hand inhämtat ha kostnadsökningarna utöver den indexmässiga stegringen uppgått till högre procenttal än marinförvaltningen angivit. Verkställd beräkning hade nämligen visat en kostnadsökning på ca 22 procent. Förutom de i propositionen 1961:110 angivna kostnadshöjande faktorerna hade vissa uppkomna utgifter för höjda vattenavgifter, avskrivningar av fast egendom samt fastighetsskatt bidragit härtill. Med hänsyn till den upprustning, såväl i tekniskt som i organisatoriskt och personellt avseende, som pågick vid Karlskronavarvet AB, kunde man emellertid alltså förvänta en successiv förbättring i effektiviteten i de marina arbetena.

Utskottet vill i sammanhanget erinra om att marinförvaltningen enligt gällande ramavtal avseende underhålls- och ombyggnadsarbeten har en betydande insyn i varvets ekonomiska verksamhet.

Med beaktande av att reservationsmedel till ett belopp av ca 3 000 000

kr. beräknas kunna disponeras för verksamheten under nästa budgetår torde den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsökningen om 4 430 000 kr. få anses godtagbar. Utskottet tillstyrker därför Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Kungl. Maj:ts förslag om överförande med oförändrat belopp av den för marinverkstäderna i Stockholm medgivna krediten på marinförvaltningen för beredande av rörelsemedel åt örlogsvarvet i Stockholm kan utskottet biträda.

Vad departementchefen i övrigt anfört under förevarande punkt föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) till *Marinen: Underhåll av fartyg m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 50 430 000 kr.;

b) bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att för beredande av rörelsemedel åt Stockholms örlogsvarv tillhandahålla marinförvaltningen en rörlig kredit av 5 000 000 kr.

72:o) **Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 136), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kr.

FLYGVAPNET

AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL

73:o) **Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90, s. 137 och 138), innebärande en anslagsminskning av 30 000 kr. med hänsyn till att endast en kaptenbeställning kommer att vara tillsatt, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kr.

74:o) **Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91, s. 138), innebärande en med hänsyn till belastningen möjliggjord anslagsminskning av 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.

75:o) **Flygvapnet: Rekryteringskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 92, s. 138 och 139) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 325 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 250 000 kr.

Departementschefen har i det föregående föreslagit, att försvarsgrenarnas anslag till rekryteringskostnader uppföres som reservationsanslag.

Vid bifall till i det föregående vid anmälan av arméns rekryteringsanslag framlagt förslag att anslaget Underbefälsrekrytering skall utgå ur riksstaten, bör förevarande anslag uppräknas med 53 000 kr. Från förevarande anslag bör vidare bestridas kostnaderna för tryckning av broschyrer m. m. för rekryteringsverksamheten, som för närvarande belastar anslaget Publikations- och blankettryck. Departementschefen räknar med 45 000 kr. för ändamålet nästa budgetår. Sammanlagt beräknar han alltså ökningarna av medelsbehovet till (53 000 + 45 000 =) 98 000 kr. Med hänsyn till anslagsbelastningen under budgetåret 1961/62 anses emellertid anslagshöjningen kunna begränsas till 75 000 kr. Anslaget bör därför uppföras med (250 000 + 75 000 =) 325 000 kr.

Utskottet, som i det föregående icke funnit anledning till erinran mot under anslaget Armén: Rekryteringskostnader framlagda förslag berörande försvarsgrenarnas rekryteringsanslag, tillstyrker den verkställda beräkningen av förevarande anslag för nästa budgetår.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 325 000 kr.

76:o) **Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93, s. 139 och 140) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 590 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 330 000 kr.

Departementschefen har vid anmälan av arméns anslag till avlöningar till viss arbetarpersonal föreslagit, att huvuddelen av den för närvarande kollektivavtalsanställda personal som är avsedd för eldningstjänst skall erhålla tjänstemannaanställning. Han föreslår för flygvapnets del, att sam-

manlagt 15 arbetare i eldningstjänst skall erhålla anställning i Ag 7. Medelsbehovet under förevarande anslag nedgår härvid med omkring 190 000 kr.

Departementschefen beräknar ökningen av medelsbehovet till följd av 1962 års avtalsuppgörelse till omkring 150 000 kr. För anställande av civila bilförare för drivmedelstransporter beräknas omkring 300 000 kr. Anslaget bör därför uppföras med $(1\ 330\ 000 - 190\ 000 + 150\ 000 + 300\ 000 =)$ 1 590 000 kr., innebärande en anslagshöjning med 260 000 kr.

Utskottet, som under punkten 28 i det föregående tillstyrkt, att huvuddelen av den för närvarande i eldningstjänst kollektivavtalsanställda personalen tjänstemannaanställes, biträder Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 590 000 kr.

SJUKVÅRD M. M.

77:o) **Flygvapnet: Sjukvård m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95, s. 140 och 141), innebärande en anslagsökning av 130 000 kr. med hänsyn till ökat antal tjänstgöringsdagar, belastningen m. m., hemställer utskottet, under erinran om vad utskottet anfört under punkten 29 i det föregående,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Sjukvård m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 830 000 kr.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

78:o) **Flygvapnet: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 141—143), innebärande en anslagshöjning av 800 000 kr., varav 335 000 kr. för ökad verksamhet och återstoden med hänsyn till höjda järnvägstaxor och anslagsbelastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 6 300 000 kr.

EXPENSER M. M.

79:o) **Flygvapnet: Bränsle m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 97, s. 143 och 144) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 6 300 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 8 100 000 kr.

Som framgår av vad som föreslagits i det föregående vid anmälan av arméns och marinens motsvarande anslag hör försvarsgrenarnas anslag till bränsle m. m. uppdelas på två anslag, ett för bränsle, elenergi, vatten och bad m. m. och ett för renhållning m. m.

Flygförvaltningen har beräknat medelsbehovet för bränsle m. m. och renhållning till 8 800 000 kr. för nästa budgetår. För egen del beräknar departementschefen medelsbehovet under anslaget Flygvapnet: Bränsle m. m. till 6 300 000 kr. För renhållning beräknar han 2 900 000 kr.

Utskottet, som under punkten 31 i det föregående tillstyrkt att försvarsgrenarnas bränsleanslag uppdelas på två förslagsanslag, godtager under denna punkt verkställd anslagsberäkning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Bränsle m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 6 300 000 kr.

80:o) **Flygvapnet: Renhållning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98, s. 144) hemställer utskottet, under erinran om vad som anförts under närmast föregående punkt,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Renhållning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kr.

81:o) **Flygvapnet: Telefon m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 99, s. 144), innebärande en anslagshöjning om 700 000 kr. med hänsyn främst till installation och ledningshyror avseende en moderniserad sektor enligt Stril 60, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Telefon m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kr.

82:o) **Flygvapnet: Övriga expenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100, s. 145), innebärande en anslagshöjning av 40 000 kr. med hänsyn till ökat medelsbehov för annonsering och prisstegringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 420 000 kr.

MATHÅLLNING

83:o) **Flygvapnet: Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101, s. 145 och 146) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 11 300 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 9 600 000 kr.

Flygförvaltningen har föreslagit, att anslaget höjes med 1 415 000 kr. till 11 015 000 kr. Med utgångspunkt i belastningen under budgetåret 1961/62 samt med beaktande av ifrågakommande ökningarna av antalet tjänstgöringsdagar och inträffade prisstegringar m. m. bedömer departementschefen det emellertid som nödvändigt att anslaget uppföres med 11 300 000 kr., vilket innebär en höjning med 1 700 000 kr.

Utskottet finner sig böra godtaga den av departementschefen verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Mathållning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 11 300 000 kr.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

84:o) **Flygvapnet: Beklädnad m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102, s. 147—149), innebärande en anslagshöjning av 400 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.

85:o) **Flygvapnet: Inventarier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, s. 149 och 150), innebärande en anslagshöjning av 400 000 kr., varvid för engångsanskaffning av inventarier och förplägnadsmateriel beräknats 1 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Inventarier m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

86:o) **Flygvapnet: Tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 150), innebärande en anslagshöjning av 10 000 kr. med hänsyn till att antalet tjänstgöringsdagar ökar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Tvätt* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 050 000 kr.

ÖVNINGAR M. M.

87:o) **Flygvapnet: Övningar m.m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 151 och 152), innebärande en anslagshöjning av 931 000 kr. med hänsyn till bl. a. ökad övningsverksamhet, ökade kostnader för bärgning och markskador, pris- och taxehöjningar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Övningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 8 931 000 kr.

88:o) **Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 152), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 28 000 kr.

FLYGMATERIEL M. M.

89:o) **Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 108, s. 153—156) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 179 600 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 164 000 000 kr.

Flygförvaltningen har föreslagit, att anslaget till drift och underhåll av flygmateriel m. m. höjes med 23 416 000 kr., varjämte ämbetsverket räknar med att ta i anspråk 6 000 000 kr. av tillgängliga reservationsmedel. Av ökningen hänför sig cirka 2 700 000 kr. till föreslagen ökning av flygtiden med 3 000 timmar, cirka 12 800 000 kr. till ändrad sammansättning av flygplansbeståndet och cirka 11 700 000 kr. till ökade underhållskostnader för utrustning för bl. a. Stril-organisationen.

Med hänsyn till den kostnadsram departementschefen för nästa budgetår räknar med för flygvapnet synes någon ökning av flygtidsuttaget icke möjlig. På grund härav och då departementschefen i övrigt i huvudsak anser sig kunna godtaga av flygförvaltningen beräknade förändringar av medelsbehovet föreslår han, att anslaget höjes med 15 600 000 kr. och alltså uppföres med (164 000 000 + 15 600 000 =) 179 600 000 kr. För att verksamheten skall kunna få den omfattning som sålunda beräknats synes härutöver böra utnyttjas viss del av till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel under anslaget.

Vid anslagsavvägningen har departementschefen beaktat, att kostnaderna för ombyggnad m. m. av finmekanisk verkstad vid centrala flygverksstaden i Malmslätt helt bestrides från medel under kapitalbudgeten och staten för försvarets fastighetsfond.

Utskottet har vid sin granskning av den av departementschefen verkställda anslagsberäkningen, vilken bl. a. innebär att flygtidsuttaget liksom f. n. kan uppgå till högst 165 000 timmar, icke funnit något vara att erinra. Utskottet tillstyrker alltså, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 179,6 milj. kr., innebärande en ökning av 15,6 milj. kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 179 600 000 kr.

90:o) **Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109, s. 156 och 157), innebärande en anslagsminskning av 1 300 000 kr., varvid beaktats dels beräknad ökning av transportmängden, dels ock överföring av kostnader till anslagen till avlöningar till viss arbetarpersonal och drift och underhåll av flygmateriel m. m. med hänsyn till övergång i viss utsträckning från järnvägs- till landsvägstransporter, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

91:o) **Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 110, s. 157—159) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 4 000 000 kr.

Flygförvaltningen har hemställt att anslaget höjes med 1 160 000 kr. Det åskade anslaget om 5 160 000 kr. avses huvudsakligen utnyttjas för anskaffning av tankningsmateriel, flygplatscisterner och transportmateriel.

Departementschefen har i och för sig icke funnit anledning till erinran mot den av flygförvaltningen föreslagna utökade anskaffningen av drivmedelsutrustning. Han anser emellertid, att anslagshöjningen bör kunna begränsas till 1 000 000 kr. Anslaget bör således för nästa budgetår uppföras med (4 000 000 + 1 000 000 =) 5 000 000 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma anskaffningsverksamhetens inriktning.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt. Såsom departementschefen framhållit, bör det få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma anskaffningsverksamhetens inriktning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

92:o) **Flygvapnet: Ökning av drivmedelslagringen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, s. 159), innebärande en uppräknings

medelsanvisningen från allenast ett formellt belopp till 1 150 000 kr. för planenlig drivmedelslagring, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 150 000 kr.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

93:o) **Flygvapnet: Understöd åt privatflyget.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112, s. 159 och 160), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Understöd åt privatflyget* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 366 000 kr.

Vissa för försvaret gemensamma ändamål

KRIGSARKIVET

94:o) **Krigsarkivet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 113, s. 161—163) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för krigsarkivet, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Krigsarkivet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 607 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 491 000 kr.

Departementschefen föreslår, att vid krigsarkivet inrättas en amanuens-tjänst i reglerad befordringsgång och en personlig tjänst för arkivassistent i Ae 11 för H. Andersson. Dennes tjänst för förste expeditionsvakt i Ao 9 bör härvid föras på övergångsstat. En tjänst för förste expeditionsvakt i Ae 9 bör samtidigt tillkomma.

Utöver i det föregående angivna förändringar, vilka medför ett ökat medelsbehov av i runt tal 42 500 kr., bör hänsyn jämväl tagas till 1962 års lönereglering, löneklassuppflyttningar samt belastningen under föregående budgetår. Anslaget bör uppföras med (491 000 + 116 000 =) 607 000 kr.

Utskottet tillstyrker under förevarande punkt föreslagna personalförändringar och verkställd anslagsberäkning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för krigsarkivet som föranledes av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1963;

b) fastställa följande avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	106 800
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	9 200
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	302 400
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	179 900
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	8 100
	<hr/>
	Summa kr. 607 000

c) till *Krigsarkivet*: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 607 000 kr.

95:o) **Krigsarkivet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, s. 163 och 164), innebärande en anslagshöjning av 12 000 kr. på grund av nya lokaler, höjda städlöner m. m., hemställer utskottet, att riksdagen må till *Krigsarkivet: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 54 000 kr.

96:o) **Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 115, s. 164), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 kr.

97:o) **Krigsarkivet: Inredning av vissa arkivaliemagasin.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116, s. 165), innebärande en anslagshöjning av 17 000 kr. med hänsyn till tillkomsten av ett nytt arkivaliemagasin, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Krigsarkivet: Inredning av vissa arkivaliemagasin* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kr.

ARMÉMUSEUM

98:o) **Armémuseum: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117, s. 165—168), innebärande en anslagshöjning av 34 000 kr., varvid medel bl. a. beräknats för en tjänst för biblioteksbiträde i Ae 7 samt — i anslutning till vad chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor — för uppflyttning av en amanuens i reglerad befordringsgång till intendent i Ae 21, hemställer utskottet, att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för armémuseum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	151 700
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	9 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	69 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	82 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 600
	<hr/>
	Summa kr. 316 000

b) till *Armémuseum: Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 316 000 kr.

99:o) **Armémuseum: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118, s. 168), innebärande en anslagshöjning av 5 000 kr. med hänsyn till ökade rese- och städkostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armémuseum: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 72 000 kr.

100:o) **Armémuseum: Samlingars konservering m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 168), innebärande en anslagshöjning av 3 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armémuseum: Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 18 000 kr.

MARINMUSEET OCH MODELLKAMMAREN I KARLSKRONA

101:o) **Marinmuseet och modellkammaren i Karlskrona: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120, s. 169), innebärande en anslagshöjning av 9 000 kr. med hänsyn till generell lönehöjning m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för marinmuseet och modellkammaren i Karlskrona, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	72 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 500
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 500
	Summa kr. 98 000

Särskilda uppborädsmedel

Inträdesavgifter m. m.	40 000
	Nettoutgift kr. 58 000

b) till *Marinmuseet och modellkammaren i Karlskrona: Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 58 000 kr.

102:o) **Marinmuseet och modellkammaren i Karlskrona: Omkostnader.** **Marinmuseet och modellkammaren i Karlskrona: Samlingars konservering m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 121 och 122, s. 169 170), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1963/64 anvisa,

a) till *Marinmuseet och modellkammaren i Karlskrona: Omkostnader* ett förslagsanslag av 10 000 kr.;

b) till *Marinmuseet och modellkammaren i Karlskrona: Samlingars konservering m. m.* ett reservationsanslag av 40 000 kr.

FÖRSVARETS FORSKNINGSANSTALT

103:o) **Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 123, s. 171—176) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteck-

ningen för försvarets forskningsanstalt, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 14 800 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 11 000 000 kr.

Mot bakgrunden av den snabba tekniska utvecklingen synes det departementschefen angeläget att den sedan flera år pågående utbyggnaden av försvarets forskningsanstalt fortsättes. Forskningsanstalten har under förevarande anslag föreslagit inrättande av sammanlagt 35 nya tjänster. Departementschefen finner emellertid icke möjligt att biträda en personalökning av denna omfattning. Han föreslår i stället med anledning av forskningsanstaltens förslag att 13 nya tjänster inrättas, nämligen tjänster för en forskningschef i Br 3, 3 överingenjörer i Br 3, 2 laboratorer i Br 1, 6 laboratoriechefer eller laboratorer i Br 1 samt en byrådirektör i Ae 27. Sistnämnda tjänst avses för chef för forskningsanstaltens underrättelsecentral. De båda tjänsterna för laborator i Br 1 avses för operationsanalytiker vid försvarsstaben eller försvarsgrensstaberna. Härigenom kommer sammanlagt 10 laboratorer (6 i B 1 och 4 i A 27) att kunna disponeras för operationsanalytisk verksamhet vid nämnda staber. Mot forskningsanstaltens förslag att dessa laboratorer jämväl skall kunna placeras vid civilförsvarsstyrelsen har departementschefen icke funnit anledning till erinran.

Forskningsanstaltens förslag att under avlöningsanslaget inrätta extra ordinarie tjänster i utbyte mot motsvarande extra tjänster på forskningsanslaget kan departementschefen delvis biträda. Sålunda föreslås att tjänster inrättas för 10 laboratoriechefer eller laboratorer i högst Ae 27, sammanlagt 25 förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer, av vilka 15 i högst Ae 25 och 10 i högst Ae 23 samt 15 forskningsingenjörer i Ae 21.

Merkostnaderna för i det föregående angivna personalförändringar beräknas till i runt tal 2 300 000 kr., varav 1 650 000 kr. hänför sig till överföring från forskningsanslaget. Härutöver bör anslaget uppräknas med 1 620 000 kr. för merkostnader till följd av 1962 års avtalsuppgörelse, löneklassuppflyttningar m. m. Då anslaget med hänsyn till den låga belastningen under föregående budgetår synes kunna nedräknas med 120 000 kr., uppgår den sammanlagda anslagshöjningen till $(2\,300\,000 + 1\,620\,000 - 120\,000 =)$ 3 800 000 kr. Anslaget bör således uppföras med $(11\,000\,000 + 3\,800\,000 =)$ 14 800 000 kr.

Utskottet anser i likhet med departementschefen att den sedan flera år pågående utbyggnaden av försvarets forskningsanstalt bör fortsätta. En viss ytterligare utbyggnad torde vara en ofrånkomlig följd av den snabba

utvecklingen inom vetenskap och teknik. De för nästa budgetår föreslagna personalförändringarna, innebärande tillkomst av 13 nya tjänster — varav 4 i lönegrad Br 3 — och extraordinariesättning av 50 extra forskartjänster, tillstyrker utskottet, som också finner det lämpligt att för operationsanalytiker avsedda laboratorstjänster jämväl skola kunna placeras vid civilförsvarsstyrelsen.

Då utskottet icke finner anledning till erinran mot verkställd anslagsberäkning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt som för-
anledes av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1963;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 960 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	19 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	7 340 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 291 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	190 000
	<hr/>
	Summa kr. 14 800 000

c) till *Försvarets forskningsanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 14 800 000 kr.

104:o) **Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 124, s. 176 och 177), innebärande en anslagshöjning av 100 000 kr. med hänsyn till den utökade verksamheten, belastningen m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets forskningsanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 155 000 kr.

105:o) **Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126, s. 177 och 178), därvid räknats med 200 000 kr. för inredning m. m. av nytillkommande lokaler samt 1 200 000 kr. för övriga ändamål under förevarande anslag, hemställer utskottet, under erinran om att anslaget sänkes med 75 000 kr.,

att riksdagen må till *Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 400 000 kr.

FÖRSVARETS RADIOANSTALT

106:o) **Försvarets radioanstalt: Avlöningar. Försvarets radioanstalt: Omkostnader. Försvarets radioanstalt: Övningar. Försvarets radioanstalt: Anskaffning och underhåll av materiel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 127, s. 178) att för budgetåret 1963/64 anvisa dels till Försvarets radioanstalt: Avlöningar ett förslagsanslag av 14 470 000 kr., dels till Försvarets radioanstalt: Omkostnader ett förslagsanslag av 3 004 000 kr., dels till Försvarets radioanstalt: Övningar ett reservationsanslag av 55 000 kr., dels ock till Försvarets radioanstalt: Anskaffning och underhåll av materiel ett reservationsanslag av 2 825 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att anslagen till avlöningar, omkostnader, övningar och anskaffning och underhåll av materiel höjes med respektive 2 270 000 kr., 739 000 kr., 5 000 kr. och 600 000 kr. Motiven för Kungl. Maj:ts ställningstagande har redovisats i en särskild promemoria.

Utskottet, som tagit närmare del av motiven rörande här ifrågavarande medelsäskanden, har icke funnit något vara att erinra mot beräkningen av anslagen för försvarets radioanstalt eller mot i samband därmed framlagda förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för budgetåret 1963/64 anvisa

- a) till *Försvarets radioanstalt: Avlöningar* ett förslagsanslag av 14 470 000 kr.;
- b) till *Försvarets radioanstalt: Omkostnader* ett förslagsanslag av 3 004 000 kr.;
- c) till *Försvarets radioanstalt: Övningar* ett reservationsanslag av 55 000 kr.;
- d) till *Försvarets radioanstalt: Anskaffning och underhåll av materiel* ett reservationsanslag av 2 825 000 kr.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN

107:o) **Försvvarshögskolan: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 128, s. 179—181), innebärande en anslagshöjning av 62 000 kr. med hänsyn till inrättande av en kanslibiträdestjänst, 1962 års lönerreglering m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	158 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	16 400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	110 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	22 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	84 100
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 500
	Summa kr. 394 000

b) till *Försvarshögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 394 000 kr.

108:o) **Försvarshögskolan: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, s. 181), innebärande en anslagshöjning av 8 000 kr. med hänsyn till nya lokaler, pris- och taxehöjningar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarshögskolan*: *Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kr.

MILITÄRHÖGSKOLAN

109:o) **Militärhögskolan: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 130, s. 181—193) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för militärhögskolan, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för militärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Militärhögskolan: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 985 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 287 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»Överbefälhavaren har föreslagit, att de tekniska kurserna på flyg- och marinlinjerna förlängs från 12 och 18 månader till 18 respektive 24 månader. Genom beslut den 18 maj 1962 har Kungl. Maj:t medgivit, att den tekniska kurs på militärhögskolans flyglinje som påbörjats hösten 1962 må

omfatta högst 18 månader. Jag förordar, att den tekniska kursen på flyglinjen även framdeles får en kurslängd av omkring 18 månader. Däremot är jag inte beredd att tillstyrka någon förlängning av marinlinjens tekniska kurs.

Jag har inte någon erinran mot överbefälhavarens förslag rörande de olika kursernas förläggning till tiden. Sålunda bör armélinjens vapentekniska kurs samt marin- och flyglinjernas tekniska kurser påbörjas udda år och armélinjens ingenjörtekniska och fortifikationstekniska kurser samt stabskurserna på marin- och flyglinjerna påbörjas jämna år. Armélinjens stabskurs bör liksom hittills påbörjas varje år.

Som tidigare förutsatts bör det ankomma på Kungl. Maj:t att närmare reglera antalet kurser och deras längd m. m.

Under innevarande budgetår bedrivs den militärhistoriska verksamheten inom militärhögskolan av en provisoriskt organiserad arbetsgrupp. Kostnaderna för denna bestrides från det under fjärde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget Militärhistorisk verksamhet. Från och med nästa budgetår bör medel för heltidsanställd personal som handhar denna verksamhet anvisas från militärhögskolans avlönings- och omkostnadsanslag. Därvid bör dess organisation och personaluppsättning preciseras. Såsom jag anfört i proposition 1962: 37 (SU 33, rskr. 93) bör den militärhistoriska verksamheten inom militärhögskolan handhas av en särskild enhet eller arbetsgrupp, omfattande högst sex befattningshavare varav lämpligen två civila, akademiskt utbildade befattningshavare och högst fyra aktiva officerare. Vad först angår den militärhistoriska enhetens ställning inom skolan, förordar jag att den organiseras som en särskild avdelning inom militärhögskolan. Avdelningen bör få följande personaluppsättning, nämligen två militärhistoriker i högst Ae 27, tre regementsofficerare, kapten eller ryttmästare i Ar 27/25/21 samt ett kanslibitråde i Ae 7. En befattningshavare i A 27 — militär eller civil — bör av Kungl. Maj:t utses att med ett årligt arvode av 2 000 kr. såsom chef leda avdelningens verksamhet. Jag förutsätter vidare dels att endast militärhistoriker som är filosofie doktor skall placeras i Ae 27 dels att det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om undervisningsskyldighet m. m. för sådan militärhistoriker. Jag är i likhet med försvarets civilförvaltning och statskontoret inte beredd att tillstyrka överbefälhavarens förslag om inrättande av en arvodesbefattning för pensionerad officer vid avdelningen.

Såsom jag anfört vid anmälan av anslaget Försvarsstaben: Avlöningar bör tjänster för en aktuarie i Ae 21 och ett kontorsbiträde i Ao 5 utgå ur försvarsstabens personalförteckning.

Genom årliga beslut, senast den 6 juni 1962, har Kungl. Maj:t medgivit visst lönetillskott till arkivarbetaren G. J. Medwedjev för vissa översättningsarbeten. Lönetillskottet bestrids under innevarande budgetår från anslaget till militärhistorisk verksamhet. Lön till Medwedjev utgår under

innevarande budgetår från det under femte huvudtiteln upptagna reservationsanslaget Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder. Då Medwedjev torde komma att stadigvarande sysselsättas i arkivarbete vid den militärhistoriska avdelningen bör enligt min mening medel beräknas under militärhögskolans avlöningsanslag för en personlig tjänst för Medwedjev som kansliskrivare i Ae 11.

Sammanlagt beräknar jag för de sålunda framlagda förslagen rörande den militärhistoriska verksamheten en merkostnad under anslaget av cirka 219 800 kr.

Förslagen till anslagsäskanden för högskoleverksamheten under nästa budgetår har grundats på den förutsättningen att militärhögskolan under detta budgetår når avsedd organisation och omfattning, dock med undantag för armélinjens allmänna kurs. Med hänsyn härtill bör viss förstärkning av lärarpersonalen ske.

Jag tillstyrker sålunda, att tre beställningar för regementsofficer, kapten eller ryttmästare i Ar 25/21, avsedda för undervisning i ämnena fältarbetstjänst, sambandstjänst och underhållstjänst på armélinjen, tillföres militärhögskolans stat. Därjämte bör tillkomma tre beställningar för lärare i Ar 25/21, en avsedd för undervisning i strategi på flyglinjen samt de övriga två avsedda för undervisning i teknik på marin- respektive flyglinjen. För dessa bör beräknas tre utbildningsarvodet.

I anslutning till att sex lärare i Ar 25/21 tillkommer bör motsvarande indragning ske vid berörda personalkårer. Till denna fråga torde jag få återkomma vid anmälan av arméns, marinens och flygvapnets allmänna avlöningsanslag.

Jag tillstyrker förslagen om inrättande av två underbefälsbeställningar, varav en för bud- och dupliceringscentralen och en för uppborrdsmannagöromål.

Merkostnaderna för de sålunda tillstyrkta nya tjänsterna för högskoleverksamheten beräknar jag till 254 200 kr. Övriga förslag till inrättande av nya tjänster m. m. för högskoleverksamheten är jag inte beredd biträda.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet denna dag föreslagit vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor beräknar jag vidare medel för uppflyttning av en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål till kartbiträde i högst Ae 7. Kostnaden härför beräknar jag till 648 kr.

I övrigt är jag inte beredd tillstyrka några lönegradsförändringar m. m. vid militärhögskolan.

Jag beräknar vidare under anslaget medel för anställande av extra personal med 10 000 kr. samt för ett utbildningsarvode för repetitör vid armélinjen med 1 140 kr. Anslaget bör dessutom minskas med 85 000 kr. för timarvodet m. m.

De förändringar som angivits i det föregående medför ett ökat medels-

behov av (219 800 + 254 200 + 648 + 10 000 + 1 140 — 85 000 =) avrundat 400 800 kr. Vid anslagsberäkningen bör hänsyn jämväl tagas till 1962 års lönereglering, löneklassuppflyttningar m. m. varför jag föreslår, att anslaget höjes med sammanlagt 698 000 kr. Anslaget bör således uppföras med (2 287 000 + 698 000 =) 2 985 000 kr.»

Utskottet, som föregående år tillstyrkt (SU 1962:33) att den militärhistoriska verksamheten skall bedrivas vid militärhögskolan och där handhas av en enhet eller arbetsgrupp omfattande högst sex befattningshavare, finner nu framlagt preciserat förslag rörande ifrågavarande verksamhet väl avvägt och biträder därför detsamma. Förslaget innebär bl. a., att personalen för militärhistorisk verksamhet skall utgöra två civila militärhistoriker och tre officerare jämte biträdespersonal.

Med hänsyn till att militärhögskolan under nästa budgetår i huvudsak kommer att nå avsedd organisation och omfattning tillstyrker utskottet, att föreslagna sex beställningar för lärare i Ar 25/21 tillkomma. Härvid böra, såsom departementschefen förutsatt, motsvarande personalindragningar ske vid berörda personalkårer.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot övriga under denna punkt framförda förslag eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för militärhögskolan som föranledes av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1963;

b) fastställa följande avlöningsstat för militärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 521 600
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	51 100
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	294 900
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	288 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	794 400
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	35 000
	Summa kr. 2 985 000

c) till *Militärhögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 985 000 kr.

110:o) **Militärhögskolan: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 131, s. 193 och 194), innebärande en anslagsminskning av 98 000 kr., varvid beaktats dels vissa kostnadsöverföringar, dels ökat medelsbehov för expenser m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Militärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kr.

111:o) **Militärhögskolan: Övningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132, s. 194 och 195), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Militärhögskolan: Övningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kr.

112:o) **Militärhögskolan: Militärhistorisk forskning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 133, s. 195) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

För innevarande budgetår har till militärhistorisk forskning anvisats 100 000 kr. under det under fjärde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget Militärhistorisk verksamhet. Återstående del av detta anslag, 200 000 kr., avses för den militärhistoriska arbetsgruppen. Medel till täckande av kostnaderna för dennas verksamhet har för nästa budgetår beräknats under militärhögskolans avlönings- och omkostnadsanslag. Civilförvaltningen föreslår, att reservationsanslaget Militärhistorisk verksamhet från och med budgetåret 1963/64 utgår ur riksstaten och att i densamma i stället uppföres ett reservationsanslag av 100 000 kr., benämnt Militärhögskolan: Militärhistorisk forskning.

Departementschefen biträder civilförvaltningens förslag.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Militärhögskolan: Militärhistorisk forskning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

FÖRSVARETS LÄROVERK

113:o) **Försvarets läroverk: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 134, s. 195—197), innebärande en anslagshöjning av 310 000 kr., varvid beaktats ökat medelsbehov för timarvoden, uppräkningskostnader av bibliotekariens arvode, 1962 års lönereglering m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets läroverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	732 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	5 760
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	606 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	342 240
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	24 000
	<hr/>
	Summa kr. 1 710 000

b) till *Försvarets läroverk*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 710 000 kr.

114:o) **Försvarets läroverk: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135, s. 197 och 198), innebärande en anslagshöjning av 10 000 kr. för omsättning av läroboks- och materielbeståndet m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets läroverk*: *Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

FÖRSVARETS BREVSKOLA

115:o) **Försvarets brevskola: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, s. 198—200), innebärande en anslagshöjning av 31 000 kr., varvid bl. a. medel beräknats för författar- och granskningsarvoden i kurser som är gemensamma för försvarsgrenarna, därvid dock förutsatts motsvarande minskning beträffande omkostnadsanslaget, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets brevskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	61 200
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	100
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	37 780

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	96 120
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	67 700
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 100
	<hr/>
	Summa kr. 266 000

b) till *Försvarets brevskola: Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 266 000 kr.

116:o) **Försvarets brevskola: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137, s. 201), innebärande en anslagminskning av 7 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets brevskola: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kr.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSFÖRRÅD

117:o) **Försvarets sjukvårdsförråd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 138, s. 202—204), innebärande en anslagshöjning av 114 000 kr., varav 12 200 kr. för en ny tjänst för förrådsman i Ae 7 och återstoden med hänsyn till 1962 års lönerreglering, löneklassupflyttningar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsförråd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	24 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	61 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	44 000
4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal, <i>förslagsvis</i>	24 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	407 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	210 400
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	8 600
	<hr/>
	Summa kr. 779 000

Särskilda uppbördsmedel

Ersättning från Norrbottens läns landsting för lön åt apotekare och apoteksbiträde vid läkemedelscentralen i Boden	45 000
	<hr/>
	Nettoutgift kr. 734 000

b) till *Försvarets sjukvårdsförråd: Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 734 000 kr.

118:o) **Försvarets sjukvårdsförråd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139, s. 204 och 205), innebärande en anslagshöjning av 1 000 kr. med hänsyn till höjda städlöner, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Försvarets sjukvårdsförråd: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 121 000 kr.

119:o) **Försvarets sjukvårdsförråd: Vissa flyttningskostnader m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 140, s. 205 och 206) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

Försvarets sjukvårdsstyrelse har hemställt, att ett reservationsanslag av 100 000 kr. anvisas till vissa flyttningskostnader m. m. De äskade medlen avser kostnader för inflyttning m. m. i det nya centralförrådet i Norsjö. Förrådet skall förses med materiel genom överflyttning från centrala sjukvårdsförråden i Boden och Tandsbyn samt från Örebro, varvid förrådet i Boden kommer att nedläggas. Detta sistnämnda förråd ansvarar för närvarande jämväl för uppbörden av etappsatsmateriel, som förrådsförvaras inom VI. militärområdet utanför Boden. Efter nedläggandet av Boden-förrådet kommer ansvaret för del av denna uppbörd att åvila vederbörliga försvarsområdesstaber. Inemot 50 % av uppbörden vid förrådet i Norsjö kommer att bestå av materiel, som tidigare tillhört uppbörden vid förrådet i Örebro. Verksamheten vid detta förråd håller för närvarande på att avvecklas genom överflyttning av materiel till det nya förrådet i Mullsjö. Den materiel, som avses för förrådet i Norsjö, kommer emellertid att i avvaktan på färdigställandet av detta förråd kvarligga i Örebro. Det nya förrådet i Norsjö kommer vidare att tillföras läkemedel från Stockholm och Boden.

De av sjukvårdsstyrelsen beräknade kostnaderna under förevarande anslag fördelar sig på följande poster:

1. Frakter och emballage	70 000
2. Inventarier m. m.	5 000
3. Resor, traktamenten och flyttningersättningar	5 000
4. Omstationeringstraktamenten	5 000
5. Tillfällig arbetskraft	12 000
6. Oförutsedda kostnader	3 000
	<hr/>
	100 000

I likhet med sjukvårdsstyrelsen anser departementschefen att medel bör anvisas under ett särskilt reservationsanslag för kostnader i samband med inflyttning m. m. i det planerade centralförrådet för sjukvårdsmateriel i Norsjö. Flyttningen torde bli aktuell under år 1964. Departementschefen har inte något att erinra mot sjukvårdsstyrelsens beräkning av medelsbehovet.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer därför,

att riksdagen må till *Försvarets sjukvårdsförråd: Vissa flyttningskostnader m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

MILITÄRAPOTEKET

120:o) **Militärapoteket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 141, s. 206—209) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för militärapoteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Militärapoteket: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 866 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 742 000 kr.

Departementschefen föreslår att vid militärapoteket tillkommer en tjänst för receptarie i Ag 15. Därjämte beräknar han under anslaget 600 kr. för arvode till organisationsföredragande vid apoteket. Detta belopp bör i avlöningsstaten upptagas under en ny anslagspost benämnd Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

Utöver i det föregående angivna förändringar, vilka medför ett ökat medelsbehov av cirka 21 300 kr., bör vid anslagsberäkningen hänsyn tagas till 1962 års lönereglering, löneklassuppflyttningar m. m. På grund härav beräknas utgifterna under anslaget till 1 387 000 kr., innebärande en ökning med 174 000 kr. Då inkomsterna torde kunna upptagas med (471 000 + 50 000 =) 521 000 kr., bör anslaget för nästa budgetår uppföras med (1 387 000 — 521 000 =) 866 000 kr. Anslagsökningen utgör 124 000 kr.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för militärapoteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	71 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	15 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	600
4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal, <i>förslagsvis</i>	1 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	881 700
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	399 700
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	18 000
	<hr/>
	Summa kr. 1 387 000

Särskilda uppbördsmedel

Överskott på förrådstitel	520 000
Inkomster av särskilda läkemedelsleveranser	1 000
	<hr/>
	Nettoutgift kr. 866 000

b) till *Militärapoteket*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 866 000 kr.

121:o) **Militärapoteket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142, s. 209—212), innebärande en anslagshöjning av 22 000 kr., därvid utgifterna beräknats till 154 000 (+32 000) kr. och inkomsterna till 104 000 (+ 10 000) kr., får utskottet, som icke har något att erinra mot vad departementschefen i ärendet anfört, hemställa,

att riksdagen må till *Militärapoteket*: *Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kr.

FÖRSVARETS TANDVÅRD

122:o) **Försvarets tandvård: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 143, s. 212—214) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets tandvård, att tillämpas tills

vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Försvarets tandvård: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 490 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 272 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»1959 års besparingsutredning för försvaret har den 5 juni 1962 överlämnat betänkandet *Besparingar inom försvaret II*, Försvarets tandvård (SOU 1962: 23). Besparingsutredningen föreslår bland annat, att försvarets organisation för fredstandvård avvecklas från och med den 1 maj 1964 samt att därigenom friställda tandvårdsresurser så långt möjligt överföres till folktandvården. Tillgodoseende av inom försvaret uppkommande behov av akut- och olycksfallsvård samt den kostnadsfria tandvården föreslås ordnat genom remiss till folktandvårdspoliklinik. Därjämte har utredningen föreslagit viss förkortning av värnpliktstjänstgöringen för de värnpliktiga tandläkarna.

Vid remissbehandlingen av betänkandet har flertalet remissinstanser avstyrkt besparingsutredningens förslag om avveckling av försvarets fredstandvårdsorganisation. Man anser bland annat, att folktandvården ännu inte nått en sådan utbyggnad att den, ens med det tilltänkta tillskottet av resurser från den militära tandvårdsorganisationen, kan på ett tillfredsställande sätt omhänderta det här avsedda klientelet från den 1 maj 1964, att militärtandvården är en betydelsefull social förmån samt att den nuvarande fredsorganisationen har viss betydelse för försvarets tandvård i krig.

Besparingsutredningen har enligt min mening utfört en förtjänstfull kartläggning av åtskilliga frågor rörande försvarets tandvård i fred. I likhet med utredningen anser jag, att det är tveksamt om befintliga resurser tillvaratages på ett tillräckligt effektivt sätt vid nuvarande organisation av tandvården. Utredningens förslag att överföra försvarets fredstandvård till folktandvården förtjänar härvidlag utan tvivel uppmärksamhet. Om en överföring eller samordning skall ske fordras emellertid — vilket också besparingsutredningen förutsatt — ytterligare undersökningar, i första hand rörande de lokala förutsättningarna. Behovet av tandläkare i krigsorganisationen och erforderlig organisation i fred för krigstandvården behöver enligt min mening också prövas ytterligare. Av anförda skäl är jag inte beredd att nu ta ställning till besparingsutredningens förslag. Jag ämnar emellertid snarast föranstalta om de kompletterande undersökningar jag funnit erforderliga.

I likhet med sjukvårdsstyrelsen anser jag, att proteslaboratorierna — utom vid I 20 — bör läggas ned och att för ändamålet inrättade tjänster för tandtekniker i Ae 9 bör indragas. Medelsbehovet under anslaget beräknar jag härvid minska med cirka 60 000 kr.

Vid anslagsberäkningen bör hänsyn även tagas till de löneförändringar som beslutits efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionerna 1962: 169

och 195. Jag föreslår därför, att anslaget höjes med 218 000 kr. och uppföres med (2 272 000 + 218 000 =) 2 490 000 kr.»

Utskottet, som icke funnit något vara att erinra mot vad departementschefen anfört med anledning av verkställd utredning rörande försvarets tandvård, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets tandvård, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 760 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	698 000
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	32 000
	Summa kr. 2 490 000

b) till *Försvarets tandvård*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 490 000 kr.

123:o) **Försvarets tandvård: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 144, s. 214), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets tandvård: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kr.

MILITÄRPSYKOLOGISKA INSTITUTET

124:o) **Militärpsykologiska institutet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 145, s. 214—217), innebärande en anslagshöjning av 100 000 kr., varav 50 000 kr. för att arvodeskostnaderna vid institutets provningsverksamhet helt skola kunna bestridas från detta anslag och icke som f. n. delvis från försvarsgrenarnas anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för militärpsykologiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	29 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	155 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	313 300
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	146 700
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	6 000
	Summa kr. 660 000

b) till *Militärpsykologiska institutet*: *Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 660 000 kr.

125:o) **Militärpsykologiska institutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146, s. 217 och 218), innebärande en anslagshöjning av 15 000 kr., med hänsyn till belastningen och prisökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Militärpsykologiska institutet: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 145 000 kr.

CENTRALA VÄRNPLIKTSBYRÅN

126:o) **Centrala värnpliktsbyrån: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 147, s. 218—220) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för centrala värnpliktsbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Centrala värnpliktsbyrån: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 055 000 kr.

Departementschefen föreslår, att en arvodesbefattning för en pensionerad officer (aktuarie) i A: 28 tillföres byrån i utbyte mot en arvodesbefattning för pensionerad officer i A: 24. Han har vidare inte någon erinran mot att en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål i reglerad befordringgång utbytes mot en tjänst för tekniskt biträde i Ae 5. För extra personal beräknas vidare 21 000 kr. under anslagsposten *Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal*.

Vid beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag beaktas — förutom tidigare nämnda personalförändringar m. m. vilka medför ett

ökat medelsbehov av cirka 32 600 kr. — 1962 års löneroglering m. m. Anslaget bör till följd härav för nästa budgetår höjas med sammanlagt 95 000 kr. och således uppföras med (1 055 000 + 95 000 =) 1 150 000 kr.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för centrala värnpliktsbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	283 800
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	92 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 140
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	410 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	349 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	14 060
	<hr/>
	Summa kr. 1 150 000

b) till Centrala värnpliktsbyrån: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kr.

127:o) **Centrala värnpliktsbyrån: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 148, s. 220—222), innebärande en anslagshöjning av 24 000 kr., varav bl. a. cirka 20 000 kr. för utökning och modernisering av broschyren »Inför inskrivningen», hemställer utskottet,

att riksdagen må till Centrala värnpliktsbyrån: *Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 470 000 kr.

MILITÄRMUSIKEN

128:o) **Militärmusiken: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 149, s. 222—224) att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för militärmusiken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Militärmusiken: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 12 500 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 10 700 000 kr.

Civilförvaltningen har föreslagit, att på grund av vakanser m. m. viss personal under nästa budgetår tillfälligt får anställas vid militärmusikkåren under 150 tjänstgöringsmånader. Härför erfordras enligt civilförvalt-

ningen, att anslaget uppräknas med 220 000 kr. Departementschefen räknar för detta ändamål med en höjning av anslaget med 110 000 kr. motsvarande avlöningsmedel för tillfällig personal under 75 tjänstgöringsmånader. Dessa bör få utnyttjas enligt samma grunder som i övrigt tillämpas i fråga om ianspråktagande av personal för frivillig tjänstgöring.

Vid anslagsberäkningen beaktas dels att en för innevarande budgetår beräknad engångsutgift av 350 000 kr., avseende särskild ekiperingshjälp åt uniformspliktig musikpersonal, bortfaller, dels att under anslaget för nästa budgetår bör beräknas medel för avlönande av musikaspiranter samt för lönegradsupplyttningar och lönehöjningar enligt prop. 1962: 169. Vid anslagsberäkningen utgår departementschefen vidare från att rekryteringspersonalen jämväl för budgetåret 1963/64 utgöres av högst 25 musikelever (jfr prop. 1962: 55, s. 16).

Med hänsyn till det beräknade personalläget vid militärmusiken under nästa budgetår och med beaktande av i det föregående angivna förändringar beräknas ett ökat medelsbehov under anslaget för nästa budgetår av 1 800 000 kr. Anslaget bör alltså uppföras med (10 700 000 + 1 800 000 =) 12 500 000 kr.

Utskottet, som vill erinra om att Kungl. Maj:t uppdragit åt organisationsnämnden för militärmusiken att med beaktande av vad 1962 års riksdag härutinnan uttalat utreda och framlägga förslag beträffande uppgifter och organisation för militärmusiken inom Stockholmsområdet, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för militärmusiken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

A v l ö n i n g s s t a t

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	7 300 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	6 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 400 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 630 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	164 000
	Summa kr. 12 500 000

b) till *Militärmusiken*: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 12 500 000 kr.

129:o) **Militärmusiken: Reseersättningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 150, s. 224 och 225), innebärande en anslagshöjning av 65 000 kr. med hänsyn till viss utbildningsverksamhet, taxehöjningar och belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Militärmusiken: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 540 000 kr.

130:o) **Militärmusiken: Materiel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 151, s. 226), innebärande en anslagshöjning av 20 000 kr. med hänsyn till ökad instrumentanskaffning och prisstegringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Militärmusiken: Materiel* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 160 000 kr.

BYGGNADS- OCH REPARATIONSBEREDSKAPEN

131:o) **Byggnads- och reparationsberedskapen: Övningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 153, s. 227 och 228) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

Motsvarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 160 000 kr.

Anslagen Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m. och Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens materiel är för närvarande i riksstaten uppförda under B. Centrala förvaltningsmyndigheter. Departementschefen finner det emellertid lämpligt att ifrågasvarande anslag framdeles uppföres bland försvaret gemensamma ändamål. Anslagen bör härvid redovisas under en ny rubrik, Byggnads- och reparationsberedskapen.

Fortifikationsförvaltningen har föreslagit, att kostnaderna för arvoden till regionalchefer, ställföreträdande regionalchefer och lokalchefer skall bestridas från samma anslag, nämligen från förevarande anslag. Detta innebär att kostnaderna för regionalchefernas arvoden överföres från fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag. Departementschefen har intet att erinra häremot.

I enlighet med fortifikationsförvaltningens förslag bör förevarande anslag med hänsyn till förefintliga reservationsmedel för nästa budgetår uppföras med 100 000 kr., vilket innebär en anslagsminskning med 60 000 kr.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t föreslagit under förevarande punkt och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Byggnads- och reparationsberedskapen: Övningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

132:o) **Byggnads- och reparationsberedskapen: Materiel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 154, s. 228 och 229) att dels till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 200 000 kr., dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för byggnads- och reparationsberedskapen må utläggas inom en kostnadsram av 7 800 000 kr.

Motsvarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med ett formellt belopp av 1 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»Fortifikationsförvaltningen föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 2 200 000 kr. Till grund för förslaget ligger en av ämbetsverket framlagd plan för anskaffningar av maskiner m. m. för BRB-organisationen. Den utredning som verkstälts ger vid handen att betydande materielanskaffningar måste ske för att säkerställa att byggnads- och reparationsberedskapen skall kunna fullgöra sina uppgifter i krig. Jag är dock icke beredd tillstyrka, att en särskild plan fastställes för ifrågavarande anskaffningar. Det synes mig emellertid angeläget, att fortifikationsförvaltningen beredes möjlighet att utlagga en större beställning av materiel för BRB, i första hand mobila elverk. Jag föreslår därför, att ämbetsverket erhåller bemyndigande att nästa budgetår utlagga beställningar inom en kostnadsram av 7 800 000 kr. Härvid förutsätter jag, att behovet av medel för likvidering av de på grund av bemyndigandet utlagda beställningarna blir uppdelat på budgetåren 1964/67 med i stort sett jämn fördelning mellan budgetåren. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare besluta om vilka anskaffningar som hör ske inom ramen för det föreslagna bemyndigandebeloppet.

Anslaget för nästa budgetår bör i enlighet med fortifikationsförvaltningens förslag uppföras med 2 200 000 kr., vilket innebär en höjning med 2 199 000 kr.»

Utskottet. Med hänsyn till angelägenheten av att byggnads- och reparationsberedskapen skall kunna fullgöra förutsatta uppgifter i krig finner sig utskottet böra tillstyrka av Kungl. Maj:t för nästa budgetår förordad anslag och beställningsbemyndigande.

Mot vad departementschefen i övrigt anfört under denna punkt anser utskottet icke något vara att erinra.

Utskottet hemställer, under erinran tillika om vad utskottet anfört under föregående punkt,

att riksdagen må

a) till *Byggnads- och reparationsberedskapen: Materiel* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 200 000 kr.;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för byggnads- och reparationsberedskapen må utläggas inom en kostnadsram av 7 800 000 kr.

ANSKAFFNING AV VISS MATERIEL M. M.

133:o) **Sjukvårdsmateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 155, s. 230), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Sjukvårdsmateriel* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.

134:o) **Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 156, s. 230—232), att dels till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 3 600 000 kr., dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av sjukvårdsmateriel m. m. må utläggas inom en kostnadsram av 3 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 500 000 kr.

För innevarande budgetår höjdes förevarande anslag med 500 000 kr. Sjukvårdsstyrelsen hemställer nu, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med ytterligare 500 000 kr. Med hänsyn till föreliggande brister synes enligt departementschefen en viss uppräkning av anslaget för budgetåret 1963/64 motiverad. Denna anses dock böra begränsas till 100 000 kr. Anslaget bör således för nästa budgetår uppföras med (3 500 000 + 100 000 =) 3 600 000 kr. Av detta belopp bör 3 000 000 kr. avses för likvidering av tidigare utlagda beställningar. Vidare bör sjukvårdsstyrelsen därutöver erhålla bemyndigande att utlägga beställningar inom en kostnadsram av 3 000 000 kr. och med betalningsutfall under budgetåret 1964/65. Det torde liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare besluta om anskaffningsverksamhetens inriktning.

Utskottet. Med hänsyn till föreliggande brister beträffande sjukvårdsmateriel synes av Kungl. Maj:t för nästa budgetår föreslagen anslagsuppräkning motiverad. Utskottet tillstyrker därför densamma. Jämväl det föreslagna beställningsbemyndigandet synes böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) till *Engångsanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 3 600 000 kr.;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av sjukvårdsmateriel m. m. må utläggas inom en kostnadsram av 3 000 000 kr.

135:o) **Vissa signalförbindelser m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 157, s. 232—234) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar av signalmateriel m. m. inom en kostnadsram av 12 000 000 kr., dels ock till Vissa signalförbindelser m. m. för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 11 300 000 kr.

Från och med budgetåret 1955/56 tillämpas beträffande förevarande anslag samma system med beställningsbemyndiganden som användes beträffande försvarsgrenarnas anslag till anskaffning av tygmateriel (motsvarande). De av riksdagen för budgetåren 1955/62 medgivna bemyndigandena uppgår till sammanlagt 63 675 000 kr., häri icke inräknade medel som överförts från anslag under tolfte huvudtiteln. Vidare har riksdagen för budgetåren 1952/55 medgivit att, utöver anvisade anslag, beställningar fått utläggas till en kostnad av sammanlagt 13 000 000 kr. För att bestrida kostnader för ifrågavarande beställningar har till och med budgetåret 1961/62 anvisats tillhoppa 59 175 000 kr., häri inräknat det belopp om sammanlagt 1 425 000 kr. som under budgetåren 1959/62 överförts från anslaget Reglering av prisstegringar. Den 30 juni 1962 var alltså beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(63\,675\,000 + 13\,000\,000 - 59\,175\,000 =)$ 17 500 000 kr. icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har beställningsbemyndigande till ett belopp av 10 000 000 kr. lämnats medan 10 250 000 kr. anvisats i betalningsmedel. Den 30 juni 1963 kommer alltså enligt hittills meddelade beslut bemyndiganden till ett värde av $(17\,500\,000 + 10\,000\,000 - 10\,250\,000 =)$ 17 250 000 kr. att sakna täckning av betalningsmedel.

Departementschefen föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 11 300 000 kr., innebärande en höjning med 1 050 000 kr. Kostnadsramen för beställningsbemyndigandet anses vidare böra bestämmas till 12 000 000 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i vanlig ordning bestämma anskaffningsverksamhetens inriktning.

Vid bifall till vad som sålunda föreslagits kommer den 30 juni 1964 beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(17\,250\,000 + 12\,000\,000 - 11\,300\,000 =)$ 17 950 000 kr. att sakna täckning av betalningsmedel.

Departementschefen har vidare anfört följande.

»Vid anmälan av propositionen 1961:109 uttalade jag, att den anskaffning av telemateriel som handhades av försvarsstaben borde överföras till förvaltningsorganisationen så snart sig göra lät. Riksdagen gjorde icke någon erinran mot detta uttalande. Frågan har sedermera övervägts av försvarets förvaltningsdirektion som till överbefälhavaren överlämnat förslag

om hur förvaltningsärendena bör överföras till förvaltningsorganisationen. Överbefälhavaren har härefter (skr. 21/12 1962) framlagt förslag i ämnet. Ärendet är för närvarande under beredning inom försvarsdepartementet. Hinder bör emellertid ej möta att under förevarande anslag inrättade tjänster enligt Kungl. Maj:ts bestämmande under nästa budgetår provisoriskt tas i anspråk för de centrala förvaltningarna. Tjänster som sålunda erfordras för förvaltningarna bör i likhet med andra tjänster i förvaltningarna vara inrättade under avlöningsanslag. Denna fråga torde få underställas riksdagen i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1964/65.

Jag vill slutligen med anledning av överbefälhavarens yrkande om vissa personalförändringar under förevarande anslag föreslå att tjänster för 2 byråingenjörer i Ae 21 utbytes mot tjänster för förste byråingenjör i Ae 23. Behov av dessa tjänster torde föreligga oberoende av hur organisationen utformas i framtiden.»

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, vilket i förhållande till det nu löpande budgetåret innebär ökad kostnadsram för utläggande av beställningar med 2 000 000 kr. och höjt anslagsbelopp med 1 050 000 kr. Mot vad departementschefen i övrigt anfört och föreslagit torde icke vara något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar av signalmateriel m. m. inom en kostnadsram av 12 000 000 kr.;

b) till *Vissa signalförbindelser m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 11 300 000 kr.

136:o) **Anskaffning av fortifikatorisk materiel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 158, s. 234 och 235) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

Hittills har under investeringsanslaget Övriga befästningsarbeten på kapitalbudgeten medel beräknats för anskaffning av sådan fortifikatorisk materiel (ingjutningsgods, betongsatser, maskeringsnät m. m.) som är nödvändig för utbyggnad m. m. av befästningar i ett skärpt läge men som icke bedöms kunna erhållas genom krigsleverans eller krigsproduktion. För nästa budgetår beräknas medelsbehovet för ifrågavarande materielanskaffningar till 1 900 000 kr. Medlen avses främst för anskaffning av maskeringsmateriel, stötvågsventiler och luckor. Departementschefen tillstyrker den begärda medelsanvisningen. Då anskaffningen av fortifikatorisk materiel icke kan anses vara av investeringskaraktär, bör emellertid medlen anvisas under ett anslag på driftbudgeten, benämnt Anskaffning av fortifikatorisk

materiel. Detta anslag bör jämväl utnyttjas för anskaffning av taggtråd, för vilket ändamål departementschefen för nästa budgetår i likhet med fortifikationsförvaltningen beräknar medelsbehovet till oförändrat 100 000 kr. Med hänsyn till vad sålunda föreslagits bör anslaget till anskaffning av fortifikatorisk materiel således uppföras med $(1\,900\,000 + 100\,000 =) 2\,000\,000$ kr.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Anskaffning av fortifikatorisk materiel* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

137:o) **Järnvägskrigsbromateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 159, s. 235 och 236) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar av järnvägskrigsbromateriel inom en kostnadsram av 12 000 000 kr., dels ock till Järnvägskrigsbromateriel för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

Med stöd av riksdagens bemyndigande har Kungl. Maj:t medgivit armétygförvaltningen att under budgetåret 1959/60 utlägga beställningar av järnvägskrigsbromateriel inom en kostnadsram av 12 000 000 kr. För att fullfölja nämnda anskaffningar har ämbetsverket i enlighet med riksdagens medgivande innevarande budgetår erhållit ett ytterligare beställningsbemyndigande om 1 100 000 kr. För att bestrida kostnaderna för ifrågavarande beställningar har för budgetåren 1959/63 hittills anvisats tillhoppa 12 590 000 kr., häri inräknat det belopp om sammanlagt 590 000 kr. som under budgetåren 1959/62 överförts från prisregleringsanslag. Av medgivna beställningsbemyndiganden om $(12\,000\,000 + 1\,100\,000 =) 13\,100\,000$ kr. saknar således ett belopp om $(13\,100\,000 - 12\,590\,000 =) 510\,000$ kr. täckning av betalningsmedel.

Armétygförvaltningen anför i sina medelsäskanden för nästa budgetår att behov föreligger att anskaffa ytterligare järnvägskrigsbromateriel. Det ur beredskapssynpunkt mest angelägna behovet omfattar enligt ämbetsverket anskaffningar av cirka 4 300 ton järnvägskrigsbromateriel till en beräknad kostnad av 19 000 000 kr. enligt prisläget i maj 1962. För nästa budgetår hemställer armétygförvaltningen att få utlägga beställningar å här ifrågavarande materiel inom en kostnadsram av 12 000 000 kr., därvid betalningsutfall förutsättes äga rum under fyra budgetår med i stort sett jämn fördelning mellan budgetåren. Vidare föreslår ämbetsverket, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat 3 000 000 kr.

Anskaffningen av järnvägskrigsbromateriel bör enligt departementschefen fortsätta. Liksom tidigare synes det beträffande ifrågavarande relativt ensartade materiel lämpligt att utlägga större beställningar i ett samman-

hang. Departementschefen finner sig därför böra tillstyrka, att ett beställningsbemyndigande om 12 000 000 kr. nu medgives. Betalningsutfallet för detta bemyndigande bör uppdelas på budgetåren 1963/67 med i huvudsak jämn fördelning mellan budgetåren. För nästa budgetår bör anslaget i enlighet med armétygförvaltningens förslag uppföras med oförändrat belopp, 3 000 000 kr.

Utskottet, som i likhet med departementschefen anser, att anskaffningen av järnvägskrigsbromateriel bör fortsätta, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, vilket innebär oförändrad medelsanvisning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar av järnvägskrigsbromateriel inom en kostnadsram av 12 000 000 kr.;

b) till *Järnvägskrigsbromateriel* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

138:o) **Anskaffning av krigskartor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 160, s. 236), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anskaffning av krigskartor* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kr.

PERSONALVÅRDSVERKSAMHET M. M

139:o) **Försvarets personalvård: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 162, s. 237—240) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för försvarets personalvård, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarets personalvård, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Försvarets personalvård: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 555 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehäft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 100) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Borås *m. fl.* (II: 116), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta om utbyte av den nuvarande halvtidstjänsten för stabspastor vid försvarsstabens personalvårdsbyrå mot en heltidstjänst samt i anledning därav höja avlöningsanslaget till Försvarets personalvård med 12 750 kr. (innefattande grundlön och rörligt tillägg),

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lars Larsson m. fl.* (I: 101) och den andra inom andra kammaren av herr *Alemyr m. fl.* (II: 224), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att i personalförteckningen för försvarets personalvård antalet konsulenter i lönegrad Ae 15 i den lokala organisationen ökas med fyra st. och att därvid antalet arvoden för deltidanställda assistenter minskas med fem st. samt att i anledning därav höja anslaget till Försvarets personalvård med 61 500 kr. (76 200 — 14 700).

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 116 och II: 224.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 330 000 kr.

Departementschefen har föreslagit att — med vakanthållande av en byråassistenttjänst i Ae 19 — tjänster för en byråinspektör i Ag 21 och en kontorist i Ag 9 tillkommer för handläggning av bostadsärenden. Vidare föreslås, att en kanslibiträdestjänst i Ae 7 tillkommer i utbyte mot en kontorsbiträdestjänst i Ao 5. Övriga förslag till tjänsteförändringar kan departementschefen icke biträda. För nästa budgetår beräknas ytterligare 3 500 kr. för vikariatsersättningar samt för anställande av tillfällig extra personal.

Utöver i det föregående angivna förändringar, vilka medför ett ökat medelsbehov av omkring 34 000 kr., bör hänsyn jämväl tagas till 1962 års löne reglering, löneklassuppflyttningar samt belastningen under föregående budgetår. Anslaget bör uppföras med $(1\,330\,000 + 225\,000 =) 1\,555\,000$ kr.

Utskottet. Utöver av departementschefen tillstyrkta personalförändringar har försvarets civilförvaltning för nästa budgetår, med anledning av förslag av chefen för försvarsstaben som hört försvarets upplysnings- och personalvårdsnämnd, bl. a. föreslagit, att en halvtidstjänst för stabspastor i Ae 19 vid personalvårdsbyrån omvandlas till heltidstjänst samt att fyra konsulenttjänster i Ae 15 tillkomma för den lokala personalvårdsorganisationen, varvid fem befattningar för deltidanställda personalvårdsassistenter kunna utgå.

Myndigheternas hemställan beträffande stabspastorn, vilken framfördes jämväl föregående år, grundar sig på ett förslag från försvarets personalvårdsutredning. Kungl. Maj:t har alltjämt icke ansett sig kunna biträda detta förslag. Icke heller utskottet finner anledning frångå sin tidigare av riksdagen godtagna ståndpunkt i denna fråga. Motionerna I: 100 och II: 116 avstyrkas alltså.

Såvitt avser förslaget att inrätta fyra konsulenttjänster inom den lokala personalvårdsorganisationen har chefen för försvarsstaben framhållit, att verkställd prövning av den lokala personalvårdsorganisationen, som nu va-

rit i funktion under en treårsperiod, givit vid handen ett behov av 13 nya konsulenttjänster. Vid denna bedömning har hänsyn tagits till att värnpliktiga personalvårdsassistenter kunna utnyttjas i framtiden. Om 13 konsulenttjänster inrättas skulle detta enligt försvarsstabschefen medföra att 15 befattningar för deltidsanställda personalvårdsassistenter kunna indragas och att behovet av extra personal och medhjälpare minskas. För nästa budgetår har som nämnts föreslagits, att tjänster för fyra konsulenter i Ae 15 inrättas.

Utskottet vill erinra om att från och med innevarande budgetår inrättats två konsulenttjänster för den lokala personalvårdsorganisationen. Med hänsyn härtill och under beaktande av att närmare erfarenheter ännu icke vunnits beträffande de värnpliktiga personalvårdsassistenternas utnyttjande i den lokala fredsorganisationen anser sig utskottet icke kunna tillstyrka yrkandet i motionerna I: 101 och II: 224.

Av departementschefen under denna punkt föreslagna personalförändringar anser sig utskottet kunna tillstyrka. Jämväl den verkställda anslagsberäkningen synes böra godtagas.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

I. att motionerna I: 101 och II: 224 icke må av riksdagen bifallas;

II. att motionerna I: 100 och II: 116 icke må av riksdagen bifallas;

III. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för försvarets personalvård, som föranledes av vad av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1963 föreslagits;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets personalvård, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	63 100
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	31 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	163 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	869 900
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	410 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	18 000

Summa kr. 1 555 000

c) till *Försvarets personalvård: Avlöningar* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 555 000 kr.

140:o) **Försvarets personalvård: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 163, s. 240 och 241), innebärande anslagsminskning av 20 000 kr. med hänsyn till anslagsbelastningen m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets personalvård: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 230 000 kr.

141:o) **Soldathemsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 164, s. 241), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, under erinran om att utredning angående statligt stöd åt soldathemsverksamheten m. m. pågår,

att riksdagen må till *Soldathemsverksamhet* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 190 000 kr.

142:o) **Fritidsundervisning m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 165, s. 241—244) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 563 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Lars Larsson* och *Torsten Andersson* (I: 64) och den andra inom andra kammaren av herr *Alemyr m. fl.* (II: 75), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att ett reservationsanslag om 239 000 kr. uppföres under fjärde huvudtiteln anslag till fritidsundervisning m. m., innebärande en ökning av det föreslagna beloppet med 100 000 kr.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 75.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 360 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»Såsom framgått av det föregående utgår för närvarande statsbidrag för biblioteks- och föreläsningssverksamhet inom krigsmakten från anslag under åttonde huvudtiteln. Bidraget utgör för innevarande budgetår sammanlagt ca 183 000 kr. Jag föreslår, att bidraget från och med nästa budgetår utgår från förevarande anslag. Bidraget bör för nästa budgetår utgå med oförändrat belopp.

En viss förbättring av bibliotekens resurser bör dock kunna komma till

stånd genom ändring i bidragsbestämmelserna och genom att lägerkassemedel tages i anspråk för biblioteksverksamhet i större utsträckning än vad som hittills skett. Detta bör vara möjligt med hänsyn till de betydande medelsanvisningar som under senare år gjorts under inventarieanslagen för inredande av lokaler. Jag föreslår vidare, att det bidrag till skolbibliotek, som hittills utgått från förevarande anslag, under nästa budgetår får utnyttjas för upprustning av krigsmaktens bibliotek. Det torde ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser angående biblioteks- och föreläsningsverksamhet inom krigsmakten.

Vid bestämmandet av ramen för det militära försvaret bör såsom jag i det föregående anført hänsyn tagas till att vid överföring av förenämnda anslagsmedel från åttonde till fjärde huvudtiteln medelsbehovet under åttonde huvudtiteln minskar med 183 000 kr. I anslutning härtill bör ramen för det militära försvaret höjas med samma belopp.

Medelsbehovet i övrigt under anslaget för nästa budgetår beräknar jag i enlighet med myndigheternas förslag till (360 000 + 20 000 =) 380 000 kr. Anslaget bör således uppföras med (183 000 + 380 000 =) 563 000 kr.»

Utskottet tillstyrker att statsbidraget för biblioteks- och föreläsningsverksamhet inom krigsmakten från och med nästa budgetår utgår från förevarande anslag.

Departementschefen har föreslagit, att bidraget skall utgå med oförändrat belopp. Motionsvis har yrkats en uppräknig av bidraget. Med erinran om att departementschefen framhållit, att en viss förbättring av bibliotekens resurser bör kunna komma till stånd genom ändring i bidragsbestämmelserna och genom att lägerkassemedel tagas i anspråk för biblioteksverksamhet i större utsträckning än hittills, anser sig utskottet böra biträda förslaget om oförändrat bidragsbelopp för biblioteks- och föreläsningsverksamheten. Motionerna I: 64 och II: 75 avstyrkas alltså.

Utskottet tillstyrker, att medelsanvisningen såvitt avser fritidsundervisning höjes med 20 000 kr. Höjningen har motiverats med att de värnpliktingas intresse för fritidsundervisning har vuxit i omfattning samt att kostnaderna för korrespondenskurser ökat.

Vad departementschefen i övrigt förordat under denna punkt kan utskottet ansluta sig till. Det bör i sammanhanget erinras om att utskottet under punkten 1 i det föregående i princip godtagit verkställd ramberäkning för det militära försvaret.

Aberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 64 och II: 75, till *Fritidsundervisning m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 563 000 kr.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

143:o) **Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168, s. 245), innebärande en anslagshöjning av 20 000 kr., därvid beräknats en höjning med 42 000 kr. för ökad utbildningsverksamhet och en minskning med 22 000 kr. för förnödenheter m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 160 000 kr.

144:o) **Frivilliga djursjukvården i krig.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 169, s. 245 och 246), innebärande en höjning av anslaget med 5 000 kr. för ökad utbildningsverksamhet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Frivilliga djursjukvården i krig* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kr.

145:o) **Frivilliga skytteväsendet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 170, s. 246 och 247) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 100 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 860 000 kr.

Departementschefen räknar med en uppräknig av bidraget till den av skytteförbundens överstyrelse ledda skytterörelsen med 230 000 kr. I likhet med civilförvaltningen föreslår han att bidraget till Svenska pistolskytteförbundet höjes med 10 000 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser om dispositionen av ifrågavarande anslagsmedel. Departementschefen förutsätter emellertid, att 14-åringar icke får räknas som anslagsberättigande skyttar.

Utskottet. Mot bakgrunden av såväl de ökade kostnader, vilka under senare år skytterörelsens medlemmar av olika anledningar fått vidkännas, som den tendens till minskning av medlemsantalet i skytterörelsen, som visat sig föreligga, synes den föreslagna anslagshöjningen utskottet väl motiverad. Utskottet tillstyrker därför Kungl. Maj:ts förslag. Till vad departementschefen i samband därmed anfört kan utskottet ansluta sig.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Frivilliga skytteväsendet* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 100 000 kr.

146:o) **Understöd åt vissa föreningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 171, s. 247 och 248), innebärande en anslagshöjning av 8 000 kr. avseende bidraget till Försvarets civila idrottsförbund, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt vissa föreningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett anslag av 80 000 kr.

147:o) **Bidrag till social verksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 172, s. 248 och 249), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till social verksamhet m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

VISSA ÖVRIGA GEMENSAMMA ÄNDAMÅL

148:o) **Inskrivningskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 173, s. 249 och 250), innebärande en anslagshöjning med 200 000 kr. på grund av anslagsbelastningen och taxehöjningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inskrivningskostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kr.

149:o) **Vissa specialundersökningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 174, s. 250), innebärande en anslagsminskning av 40 000 kr. med hänsyn till anslagsbelastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa specialundersökningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 460 000 kr.

150:o) **Vissa civilanställningsåtgärder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 176, s. 251), innebärande en anslagshöjning av 300 000 kr. med hänsyn huvudsakligen till höjda tjänstepremier, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa civilanställningsåtgärder* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kr.

151:o) **Vidareutbildning av viss civil personal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 177, s. 251 och 252), innebärande en anslagshöjning av 8 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vidareutbildning av viss civil personal* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 263 000 kr.

152:o) **Försvarsupplysning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 178, s. 252 och 253) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 480 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»För prishöjningar avseende presstjänsten beräknar jag under anslaget 6 000 kr. samt för höjda tryckkostnader 19 000 kr. Jag föreslår vidare, att under anslaget beräknas medel att stå till Kungl. Maj:ts disposition för särskilda tillfällen, såsom deltagande i utställningar m. m. För ändamålet upp- tar jag 25 000 kr.

Vid de försvarskonferenser som anordnas av Centralförbundet Folk och Försvar är arbetstagare i enskild tjänst och lantbrukare företrädna endast i ringa utsträckning, då förbundet för närvarande saknar möjligheter att ersätta det inkomstbortfall som kan vara förenat med dessa kategoriers deltagande i konferenserna. Dessa konferensdeltagare torde inte kunna beredas ersättning för förlorad arbetsförtjänst, bland annat med hänsyn till svårigheten att precisera deras förluster. Mot bakgrunden av det anförda bör emellertid förbundet ges möjligheter att till konferensdeltagare vid behov kunna utbetala stipendier om högst 100 kr. för dag och deltagare. Jag beräknar för detta ändamål under anslaget ett belopp av 100 000 kr.

Anslaget bör således — med beaktande därjämte av att en engångsanvisning om 30 000 kr. bortfaller för nästa budgetår — höjas med 120 000 kr. och uppföras med (480 000 + 120 000 =) 600 000 kr.»

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Försvarsupplysning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kr.

153:o) **Försvarsfilm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 179, s. 253), innebärande en anslagshöjning av 33 000 kr. med hänsyn till ökade framställningskostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsfilm* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 568 000 kr.

154:o) **Publikations- och blankettryck.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 180, s. 254 och 255), innebärande en anslagshöjning av 800 000 kr., varvid beaktats dels prishöjningar och den höga anslagsbelastningen, dels ock att kostnader för framställning av broschyrer för officersrekrytering m. m. föreslagits skola bestridas från anslag till rekryteringskostnader, hemställer utskottet, under erinran om vad utskottet anfört under punkten 27 i det föregående,

att riksdagen må till *Publikations- och blankettryck* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kr.

FLYGTEKNISKA FÖRSÖKSANSTALTEN

155:o) **Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 182, s. 256—261) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för flygtekniska försöksanstalten, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64, dels ock till Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 7 770 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 6 137 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»Under punkten 1 har jag omnämnt huvudskälen till att beredningen av flygtekniska försöksanstaltens anslagsäskanden bör ankomma på mig.

För innevarande budgetår har till avlöningar och omkostnader anvisats sammanlagt 8,4 miljoner kronor. Därav beräknas 7,1 miljoner kronor komma att återdebiteras anstaltens uppdragsgivare och tillgodoföras anstaltens inkomstsida. Mellanskillnanden, 1,3 miljon kronor, är den s. k. nettoutgiften, som bestämmer anstaltens utrymme för egen forskning. För nästa budgetår beräknar anstaltsstyrelsen att inkomsten av beställningar kommer att uppgå till 9,35 miljoner kronor varav flygvapnet svarar för 8,35. Inkomsterna kommer alltså att öka med 2,25 miljoner kronor.

Någon ökning av nettoutgiften bör enligt min mening ej komma till stånd. Anstalten bör däremot ges resurser för att möta de väntade beställningarna. För driften av den supersonisk-hypersoniska vindtunneln föreslår jag för budgetåret 1963/64, att cirka 340 000 kr. anvisas under anslagsposten Avlöningar till icke-ordinarie personal för inrättande av följande tjänster, nämligen en tjänst som förste forskningsingenjör i Ae 25, en forskningsingenjör i Ae 23 och en i Ag 23, en avdelningsingenjör i Ae 21 och en i Ag 21, tre avdelningsingenjörer i Ae 19 och tre i Ag 19, två ingenjörer i Ae 17 och en i Ag 17, fyra ingenjörer i högst Ae 15, en kontorist i Ae 9 och ett kanslibitråde i Ae 7. Övriga yrkanden om nya tjänster liksom uppflyttning i lönegrad torde lämnas utan bifall.

Beträffande anstaltens yrkanden om extraordinariesättning av vissa tjänster har jag ingen annan erinran att göra än att en ingenjörstjänst i Ag 15 liksom en tjänst som ingenjörbiträde i Ag 12 bör göras till tjänster som ingenjör i högst Ae 15 och att i stället för extraordinariesättning av en tjänst som kansliskrivare i Ag 11 bör inrättas en tjänst som kontorist

i Ae 9. I övrigt bör alltså följande tjänster omändras till extra ordinarie, nämligen en förste forskningsingenjör i Ag 27, två avdelningsingenjörer i Ag 21, en kontorist i Ag 9, ett kanslibitråde i Ag 7, en expeditionsvakt i Ag 7 och ett kontorsbiträde i Ag 5. På grund härav torde cirka 154 000 kr. beräknas under icke-ordinarieposten och anslagsposten för extra tjänstemän m. fl. minskas i motsvarande mån.

Med hänsyn till den väntade beställningsvolymen beräknar jag en ökning under anslagsposten för extra personal med 398 900 kr. Merkostnaderna med anledning av 1962 års lönerreglering m. m. beräknar jag till sammanlagt cirka 891 000 kr. För höjda styrelsearvoden beräknar jag 2 700 kr. Jag tillstyrker ej ändring av anstaltens benämning.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit blir ökningarna (340 000 + 398 900 + 891 000 + 2 700 =) avrundat 1 633 000 kr. Anslaget bör alltså uppföras med (6 137 000 + 1 633 000 =) 7 770 000 kr.»

Utskottet, som i likhet med departementschefen anser, att åt flygtekniska försöksanstalten böra ges resurser för att möta väntade beställningar, har funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt.

Utskottet hemställer, under erinran om vad utskottet anfört under punkt 1, såvitt nu är i fråga,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för flygtekniska försöksanstalten som föranledes av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1963;

b) fastställa följande avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1963/64:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	242 100
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	21 300
3. Avlöningar till extra tjänstemän, verkstadsarbetare och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	2 540 800
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	3 134 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 763 400
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	67 600
	<hr/>
	Summa kr. 7 770 000

c) till *Flygtekniska försöksanstalten*: Avlöningar för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 7 770 000 kr.

156:o) **Flygtekniska försöksanstalten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 183, s. 261 och 262), innebärande en anslagshöjning av 617 000 kr., varav bl. a. 500 000 kr. för bränsle, el och vatten (bl. a. på grund av tillkomsten av den nya supersonisk-hypersoniska vind-tunneln), hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygtekniska försöksanstalten: Omkostnader* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 2 880 000 kr.

157:o) **Flygtekniska försöksanstalten: Utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 184, s. 263), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygtekniska försöksanstalten: Utrustning* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

DIVERSE

158:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 185, s. 264) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 32 000 kr.

159:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 186, s. 264) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kr.

160:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 187, s. 264 och 265) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 129 000 kr.

161:o) **Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 190, s. 266), innebärande en anslagshöjning av 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kr.

162:o) **Ersättning för automobilskatt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 191, s. 266 och 267), innebärande en anslagshöjning av 200 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för automobilskatt* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 7 700 000 kr.

163:o) **Ersättning för rustning och rotering.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 192, s. 267), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för rustning och rotering* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kr.

164:o) **Resestipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 193, s. 267), innebärande en anslagshöjning av 10 000 kr. med hänsyn till att reservationen förbrukats, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resestipendier* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kr.

165:o) **Vissa nämnder m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 194, s. 267 och 268), innebärande en anslagshöjning av 50 000 kr., därvid bl. a. medel beräknats för den år 1962 inrättade militära arbetstidsdelegationen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kr.

166:o) **Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m. Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 195 och 196, s. 268 och 269), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1963/64 anvisa

a) till *Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.* ett reservationsanslag av 235 000 kr.;

b) till *Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m.* ett förslagsanslag av 2 000 000 kr.

167:o) **Vissa hälsovårdsåtgärder m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 197, s. 269) hemställer utskottet, under erinran om vad utskottet anfört under punkten 29 i det föregående,

att riksdagen må till *Vissa hälsovårdsåtgärder m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kr.

168:o) **Täckande av vissa medelsbrister. Borttagande av pansarhinder m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 198 och 199, s. 269 och 270), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1963/64 anvisa

a) till *Täckande av vissa medelsbrister* ett förslagsanslag av 10 000 kr.;

b) till *Borttagande av pansarhinder m. m.* ett reservationsanslag av 300 000 kr.

169:o) **Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 200, s. 270 och 271), innebärande en anslagshöjning av 1 000 000 kr. med hänsyn till att vissa ersättningar enligt militärsättningsförordningen m. m. höjts, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 000 kr.

170:o) **Omskolning av i militärtjänst skadade.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 201, s. 271) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 200 000 kr.

Chefen för inrikesdepartementet har i årets statsverksproposition föreslagit vissa ändrade grunder för bidrag till bland andra militärskadade vid omskolning och yrkesutbildning. Med hänsyn härtill samt till de höjningar av hyresbidrag och familjetillägg som skett från och med innevarande budgetår erfordras en uppräknings av förevarande anslag. Departementschefen beräknar den erforderliga uppräknings till 50 000 kr.

Utskottet, som framdeles kommer att avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts förslag i bilaga 13 till årets statsverksproposition, finner sig böra godtaga den under förevarande punkt verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Omskolning av i militärtjänst skadade* för budgetåret 1963/64 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kr.

171:o) **Rationaliseringsförsök.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 202, s. 271 och 272), innebärande en anslagshöjning av 49 000 kr. med hänsyn till vissa pågående utredningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Rationaliseringsförsök* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.

172:o) **Prisundersökningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 203, s. 272), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Prisundersökningar m. m.* för budgetåret 1963/64 anvisa ett anslag av 50 000 kr.

173:o) **Bärgning m. m. av regalskeppet Wasa.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 204, s. 272 och 273) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 100 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Lundberg* väckt motion (II:50), i vilken hemställts att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition om anslag till bärgning m. m. av regalskeppet Wasa.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 600 000 kr.

Wasanämnden har i skrivelse den 5 september 1962 lämnat en redogörelse för Wasaprojektets läge och aktuella medelsbehov.

Av de för innevarande budgetår anvisade medlen, 3 600 000 kr., beräknas 2 200 000 kr. åtgå för fullbordande av utställnings- och arbetsområdet vid Wasavarvet och en anläggning för konserveringsarbete på Beckholmen samt för anskaffande av maskiner och annan utrustning för verksamheten. Återstoden avses disponeras för täckande av beräknat driftunderskott.

Verksamheten i samband med Wasa kommer under budgetåret 1963/64 främst att utgöras av konserverings- och restaureringsarbeten. Inom Wasavarvet förbereds en ny utställning som under 1963 skall ersätta den pågående.

Wasanämndens verksamhet vid Wasavarvet är uppdelad på ett kansli, en drifttjänstavdelning, en konserveringsavdelning, en museiavdelning och en avdelning för upplysningsverksamhet. I verksamheten sysselsättes för närvarande 22 helårsanställda tjänstemän, varav två på deltid, samt fem tjänstemän i arvodesbefattningar. Några nämnvärda förändringar härvidlag anses inte komma att ske under nästa budgetår. Vidare sysselsättes guider, i regel universitetsungdom. Antalet anställda arbetare uppgår för närvarande till 10. Därjämte ställs viss handräckningspersonal till förfogande genom arbetsmarknadsstyrelsen. En ökning av de två sistnämnda personalkategorierna förväntas under nästa budgetår.

Avlöningskostnaderna för nästa budgetår beräknas komma att uppgå till 880 000 kr. innebärande en ökning med 80 000 kr. i jämförelse med innevarande budgetår. Omkostnaderna beräknas bli lika stora som innevarande budgetår, nämligen 1 100 000 kr. Därvid har nämnden inräknat en viss reserv för oförutsedda utgifter.

Utöver de egentliga driftutgifterna erfordras enligt nämnden medel för särskilda ändamål av engångsnatur. För dykningsarbeten på fyndplatsen beräknas ett belopp av cirka 80 000 kr. Montering av en stödvägga för skeppet torde medföra kostnader med omkring 70 000 kr. Vidare måste bortrostade järnbultar i skrovet ersättas, vilket beräknas kosta cirka 50 000 kr. Slutligen har det visat sig nödvändigt att förse utställningslokalerna med ny golvbeläggning för en kostnad av cirka 20 000 kr. Engångskostnaderna beräknas alltså till sammanlagt 220 000 kr.

Driftutgifterna och engångskostnaderna för nästa budgetår beräknas sålunda till sammanlagt 2 200 000 kr. Inkomsterna beräknas uppgå till 900 000 kr., varav 800 000 kr. för inträdesavgifter till varvet och andra visningsinkomster samt 100 000 kr. för andelar av Stiftelsen Wasa Rediviva, royalty vid försäljning av souvenirer m. m. För innevarande budgetår beräknas inkomsterna uppgå till 800 000 kr. Vidare har nämnden vid sina beräkningar av medelsbehovet balanserat ett överskott av visningsintäkter om 200 000 kr. från innevarande budgetår till nästa budgetår. Medelsbehovet för budgetåret 1963/64 beräknar nämnden således till 1 100 000 kr.

Departementschefen har inte någon erinran mot Wasanämndens beräkning av medelsbehovet och föreslår därför att anslaget uppföres med 1 100 000 kr. Departementschefen erinrar om att dessa medel ligger utanför ramen för försvarsutgifterna.

Utskottet. I utlåtande 1961:164 framhöll utskottet, att regalskeppet Wasa ur sjöhistorisk och allmän kulturell synpunkt vore av unikt värde samt att det måste anses vara en nationell angelägenhet, att detsamma bevarades för framtiden. Då av företag och enskilda gjorda insatser för finansiering av skeppets bärgning icke beräknades förslå för projektets genomförande, ansåg utskottet goda skäl tala för att statsmedel anvisades för ändamålet. Utskottet tillstyrkte därför, att 2 700 000 kr. anvisades för att täcka medelsbehovet fram till den 1 juli 1962 och avstyrkte därmed då väckt motion i samma syfte som den nu föreliggande. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag. Senare ha för innevarande budgetår 3 600 000 kr. anvisats för ifrågavarande ändamål.

Utskottet, som icke finner anledning frångå sitt tidigare ställningstagande beträffande Wasaprojektet, avstyrker motionen II:50. Då utskottet anser sig kunna godtaga den verkställda beräkningen av förevarande anslag för nästa budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II:50, till *Bärgning m. m. av regalskeppet Wasa* för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 100 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

174:o) **Byggnadsarbeten vid flygtekniska försöksanstalten.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 207, s. 276 och 277) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 1 575 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»Byggnadsstyrelsen torde inom kort få i uppdrag att färdigställa bygghandlingar m. m. för den av styrelsen till och med huvudhandlingar projekterade kontorstillbyggnaden. Kostnaderna för byggnationen har av byggnadsstyrelsen beräknats till 1 100 000 kr. Jag lämnar denna beräkning utan erinran. Det är att räkna med att arbetena med tillbyggnaden kommer att i allt väsentligt äga rum under budgetåret 1963/64. Jämväl arbetena med den av byggnadsstyrelsen föreslagna tunnelhallen för transsonisk vindtunnelanläggning vid försöksanstalten kan beräknas komma till utförande under nästa budgetår. Kostnaderna för tunnelhallen har av byggnadsstyrelsen beräknats till 475 000 kr. De av byggnadsstyrelsen föreslagna beloppen för ifrågavarande två byggnadsarbeten bör därför anvisas för nästa budgetår.»

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten vid flygtekniska försöksanstalten* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 1 575 000 kr.

Försvarets fabriksfond

175:o) **Anskaffning av maskiner och utrustning m. m. för försvarets fabriksverk.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 210, s. 279—282) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 6 700 0000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 700 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»I genomsnitt häften av fabriksverkets maskiner utnyttjas för närvarande i produktionen. Återanskaffningsvärdet av denna del av maskinparken kan uppskattas till ca 35 miljoner kronor. Med en normal ekonomisk livs-

längd på 10 år fordras såsom fabriksstyrelsen hävdade en årlig ersättningsanskaffning av 3,5 miljoner kronor. Jag har intet att anföra emot fabriksstyrelsens beräkning i denna del. Genomsnittsåldern på de maskiner som användes i produktionen är i dag väsentligt högre än 10 år och en betydande eftersläpning föreligger således.

Fabriksstyrelsen har vidare begärt medel dels för att täcka otillräcklig ersättningsanskaffning under närmast föregående år (1 milj. kr.) dels för att utrusta centraltvätteriet för västra Sverige (1 milj. kr.) dels ock för att tillgodose särskilda nyanskaffningsbehov (2,2 milj. kr.). Jag tillstyrker fabriksstyrelsens förslag i dessa hänseenden såtillvida, att jag föreslår att 3,2 miljoner kronor beräknas för att utrusta centraltvätteriet och för övrig nyanskaffning av maskiner.

Under förevarande anslag bör således för nästa budgetår upptagas sammanlagt 6,7 miljoner kronor.»

Utskottet. På av departementschefen anförda skäl anser sig utskottet böra tillstyrka, att förevarande anslag höjes med 3 000 000 kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Anskaffning av maskiner och utrustning m. m. för försvarets fabriksverk* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 6 700 000 kr.

176:o) **Vissa byggnadsarbeten för försvarets fabriksverk.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 211, s. 283 och 284) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 3 100 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 300 000 kr.

1958—1962 års riksdagar har för budgetåren 1958/63 anvisat sammanlagt 10 400 000 kr. för detta ändamål, varav 4 200 000 kr. avsetts för uppförande av den av 1958 års riksdag beslutade sammansättningsverkstaden för ammunition.

Försvarets fabriksstyrelse hemställer, att anslaget uppföres med 3 100 000 kr.

Departementschefen föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 3 100 000 kr. Dessa medel bör enligt Kungl. Maj:ts bestämmande utnyttjas för fullföljande av byggnadsobjekt, vilka under budgetåret 1962/63 eller tidigare anmälts av fabriksstyrelsen men som ännu icke påbörjats, ävensom för de av fabriksstyrelsen till utförande under nästa budgetår anmälda byggnadsföretagen.

Utskottet tillstyrker den äskade medelsanvisningen och har icke något att erinra mot att anslaget disponeras i enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten för försvarets fabriksverk* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 3 100 000 kr.

177:o) **Ämbetsbyggnad för försvarets fabriksstyrelse.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 212, s. 284 och 285) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 4 000 000 kr.

Departementschefen har anfört följande.

»1961 års riksdag uttalade sig för en förflyttning av fabriksstyrelsen från stockholmsområdet. Med anledning härav uppdrog Kungl. Maj:t åt fabriksstyrelsen att undersöka frågan om anordnande av ämbetslokaler för fabriksstyrelsen i Eskilstuna. Fabriksstyrelsen inkom med förslag till byggnadsprogram för uppförande av ny administrationsbyggnad för styrelsen å kronan tillhörig tomtmark i Eskilstuna för en uppskattad kostnad av 8 000 000 kr. Genom beslut den 13 april 1962 uppdrog Kungl. Maj:t sedermera åt fabriksstyrelsen att på grundval av det framlagda byggnadsprogrammet utföra projektering av ämbetsbyggnad för styrelsen i Eskilstuna. Projekteringen kan förväntas bli slutförd under första hälften av 1963. Det är angeläget att byggnadsarbetena kan sättas igång så snart som möjligt efter projekteringsarbetets slut. Medel för påbörjande av byggnadsarbetena med den nya ämbetsbyggnaden bör därför anvisas för nästa budgetår. Fabriksstyrelsen har uppskattat de totala kostnaderna till 8 000 000 kr., varav 4 000 000 kr. erfordras för nästa budgetår och återstoden för budgetåret 1964/65.»

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ämbetsbyggnad för försvarets fabriksstyrelse* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 4 000 000 kr.

Statens utlåningsfonder

178:o) **Värnpliktslånefonden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 213, s. 285 och 286) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kr.

För fondens verksamhet har för budgetåren 1945/53, 1954/56, 1957/59 och 1961/63 anvisats sammanlagt 3 900 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att 500 000 kr. anvisas såsom kapitalinvestering i värnpliktslånefonden för budgetåret 1963/64.

Utskottet, som icke har något att erinra mot beräkningen av medelsbehovet under förevarande punkt, tillstyrker att ett investeringsanslag av 500 000 kr. anvisas för nästa budgetår.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Värnpliktslånefonden* för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kr.

179:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande i fråga om nedannämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 11: Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar,

punkten 14: Försvarets intendenturverk: Avlöningar, Försvarets intendenturverk, Omkostnader,

punkten 19: Marinförvaltningen: Avlöningar,

punkten 21: Flygförvaltningen: Avlöningar,

punkten 30: Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 35: Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga,

punkten 44: Armén: Beklädnad m. m.,

punkten 55: Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.,

punkten 62: Armén: Hemvärnets övningar,

punkten 64: Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 69: Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga,

punkten 85: Marinen: Fartygsbyggnader m. m., Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.,

punkten 88: Marinen: Bidrag till sjövärnsskåren,

punkten 89: Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.,

punkten 94: Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga,

punkten 107: Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.,

punkten 125: Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet,

punkten 152: Årskostnader för industriell krigsberedskap, Engångskostnader för industriell krigsberedskap,

punkten 161: Familjebidrag,

punkten 166: Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.,

punkten 167: Lottaorganisationen,

punkten 175: Reseersättningar till värnpliktiga m. fl.,

punkten 181: Militärmedicinsk forskning,

punkten 188: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Kasernbyggnaders delfond,

punkten 189: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Befästningars delfond,

punkten 205: Inredning m. m. av vissa kontorslokaler,

punkten 206: Reglering av prisstegringar,

punkten 208: Byggnadsarbeten för gemensamma ändamål, Byggnadsarbeten för armén, Byggnadsarbeten för marinen, Byggnadsarbeten för flygvapnet, Flygfältsarbeten m. m., Markförvärv för övningsfält m. m. samt

punkten 209: Berghangarer, Anordnande av vissa drivmedelsförråd, Vissa ammunitionsförråd, Uppställningsplatser för radarstationer, Vissa fortifikatoriska anordningar för kustartilleribatterier, Anordnande av vissa lokaler för luftbevakningen m. m., Tygmaterieförråd i berg, Bergverkstäder vid flygvapnet, Fullträffsäkra uppehållsplatser, Anläggningar för robotvapen, Övriga befästningsarbeten, Flyttning av Stockholms örlogsbas (Muskövarvet) och Markförvärv för befästningar;

vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 12 mars 1963

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, fröken Andersson, herrar Einar Persson, Ivar Johansson, Axel Johannes Andersson, Virgin, Fritz Persson, Rikard Svensson, Bengtson, Per Jacobsson, Mårtensson, Herbert Larsson och Hjorth; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Ståhl, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Almgren, fröken Elmén, herr Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, herrar Larsson i Hedenäset, Carbell, Gustafsson i Skellefteå, Bohman och Berg.

Reservationer

- 1) vid *punkten 71* (Marinen: Underhåll av fartyg m. m.) av herr *Ståhl*.
- 2) vid *punkten 109* (Militärhögskolan: Avlöningar) av herr *Virgin*.
- 3) vid *punkten 139* (Försvarets personalvård: Avlöningar) av herr *Boman*, fröken *Andersson*, herrar *Ivar Johansson*, *Axel Johannes Andersson*, *Virgin*, *Bengtson*, *Per Jacobsson*, *Staxäng*, *Ståhl*, *Svensson* i Stenkyrka, fröken *Elmén*, herrar *Larsson* i Hedenäset, *Gustafsson* i Skellefteå och *Bohman*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 100 och II: 116 och att därför

dels andra stycket i utskottets yttrande (s. 92) bort ha följande lydelse:

»Myndigheterna hemställan beträffande stabspastorn, vilken framfördes jämväl föregående år, grundar sig på ett förslag från försvarets personalvårdsutredning, vilket tillstyrkts eller lämnats utan erinran av remissmyndigheterna. När ifrågavarande stabspastorstjänst tillkom, vilket skedde budgetåret 1959/60, torde avsikten ha varit att tjänsten skulle förenas med församlingsprästerlig tjänst. Det har emellertid visat sig, att dessa båda tjänster äro av så olika slag att de svårigen kunna förenas. Med hänsyn härtill och under erinran om att väsentliga uppgifter inom själavårdsområdet icke medhunnits vid personalvårdsbyrån med nuvarande personaltillgång, anser sig utskottet böra tillstyrka yrkandet i motionerna I: 100 och II: 116. Tjänsten bör alltså omvandlas till heltidstjänst i Ae 19. Med hänsyn till den ringa kostnadsökning, som härigenom uppkommer, torde någon anslagsuppräknig icke vara nödvändig. Kungl. Maj:t bör dock, om så skulle visa sig nödvändigt, bemyndigas medgiva överskridande av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med härför erforderligt belopp, som torde kunna beräknas till 9 000 kr.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 100 och II: 116, besluta att tjänsten som stabspastor omvandlas till heltidstjänst samt bemyndiga Kungl. Maj:t att överskrida anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med belopp, som på grund härav må befinnas erforderligt;»